

Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2017-2023

PROJEKT

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Diagnoza społeczna.....	5
2.1 Podział Miasta na jednostki analityczne.....	5
2.2. Wykorzystane wskaźniki.....	6
2.3. Analiza danych statystycznych	11
2.3.1. Demografia	11
2.3.2. Depopulacja i starzenie się społeczeństwa	12
2.3.3. Aktywność społeczna	15
2.3.4. Edukacja.....	16
2.3.5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne	17
2.3.6. Bezpieczeństwo	18
2.3.7. Bezrobocie	20
2.3.8. Dochody ludności	21
2.4. Podsumowanie diagnozy w sferze społecznej	22
3. Analiza funkcjonalno –przestrzenna.....	26
3.1. Sfera gospodarcza	26
3.2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	27
3.3. Sfera techniczna	29
3.4. Sfera środowiskowa	31
3.1. Podsumowanie analizy funkcjonalno przestrzennej	33
4. Proces partycypacyjny.....	34
4.1. Badanie kwestionariuszowe	34
4.1.1 Metodologia	34
4.1.2. Próba	34
4.1.3. Wyniki badania	35
4.2. Konsultacje społeczne	52
4.2.1. Metodologia	52
4.2.2. Analiza wyników konsultacji.....	52
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	59
5.1 Delimitacja obszaru zdegradowanego	59
5.2. Spotkanie warsztatowe w sprawie delimitacji obszaru rewitalizacji	61
5.3. Delimitacja obszaru rewitalizacji wraz z charakterystyką obszaru.....	62

6. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji	70
6.2. Misja Samorządu w procesie rewitalizacji.....	70
6.3. Wizja stanu obszaru po zakończeniu procesów rewitalizacyjnych	70
7. Cele szczegółowe rewitalizacji wraz z kierunkami działań	71
8. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	73
9. Komplementarność w realizacji programu	99
10. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji	107
11. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	116
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	126
13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	128
1. Powiązanie programu rewitalizacji z lokalnymi dokumentami strategicznymi	131
14. Spis tabel	135
15. Spis wykresów	137
16. Spis map	138

1. Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie lokalnego programu rewitalizacji. Do głównych interesariuszy zalicza się m.in.: mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, podmioty prowadzące działalność społeczną, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. Przedstawiciele wszystkich wymienionych powyżej podmiotów brali aktywny udział w sporządzaniu niniejszego dokumentu¹.

Program Rewitalizacji dla Miasta Rejowiec Fabryczny został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 poz. 446) oraz Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku. Po zakończeniu horyzontu czasowego obecnego Programu zakłada się przygotowanie programu rewitalizacji zgodnie ze ścieżką ustawową. Przy jego tworzeniu wykorzystane zostaną istniejące dobre praktyki przy procedowaniu programów rewitalizacji zgodnie z wymogami Ustawy o rewitalizacji.

Pierwszym elementem Programu Rewitalizacji jest sporządzenie diagnozy zawierającej analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów. Prowadzona jest ona w oparciu o analizy, w których wykorzystuje się obiektywne i weryfikowalne mierniki oparte o dane statystyczne oraz metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Diagnoza obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną analizę obszaru rewitalizacji. Niniejszy dokument opracowany został na podstawie danych zastanych (ilościowych) oraz przeprowadzonych ze społecznością lokalną wywiadów i spotkań konsultacyjnych. Wnioski z przeprowadzonych ww. metodami analiz pozwoliły dokonać delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W dokumencie wskazano rekomendowane kierunki działań, które mają przyczynić do niwelowania zjawisk kryzysowych.

W ramach zidentyfikowanego obszaru rewitalizacji określono przedsięwzięcia rewitalizacyjne – ich ramy finansowe oraz zakres czasowy działań. Program Rewitalizacji dla miasta Rejowiec Fabryczny został wyposażony również w informacje na temat zarządzania procesem rewitalizacji czy monitoringu i ewaluacji.

¹<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-rewitalizacji-w-programach-operacyjnych-na-lata-2014-2020/>.

2. Diagnoza społeczna

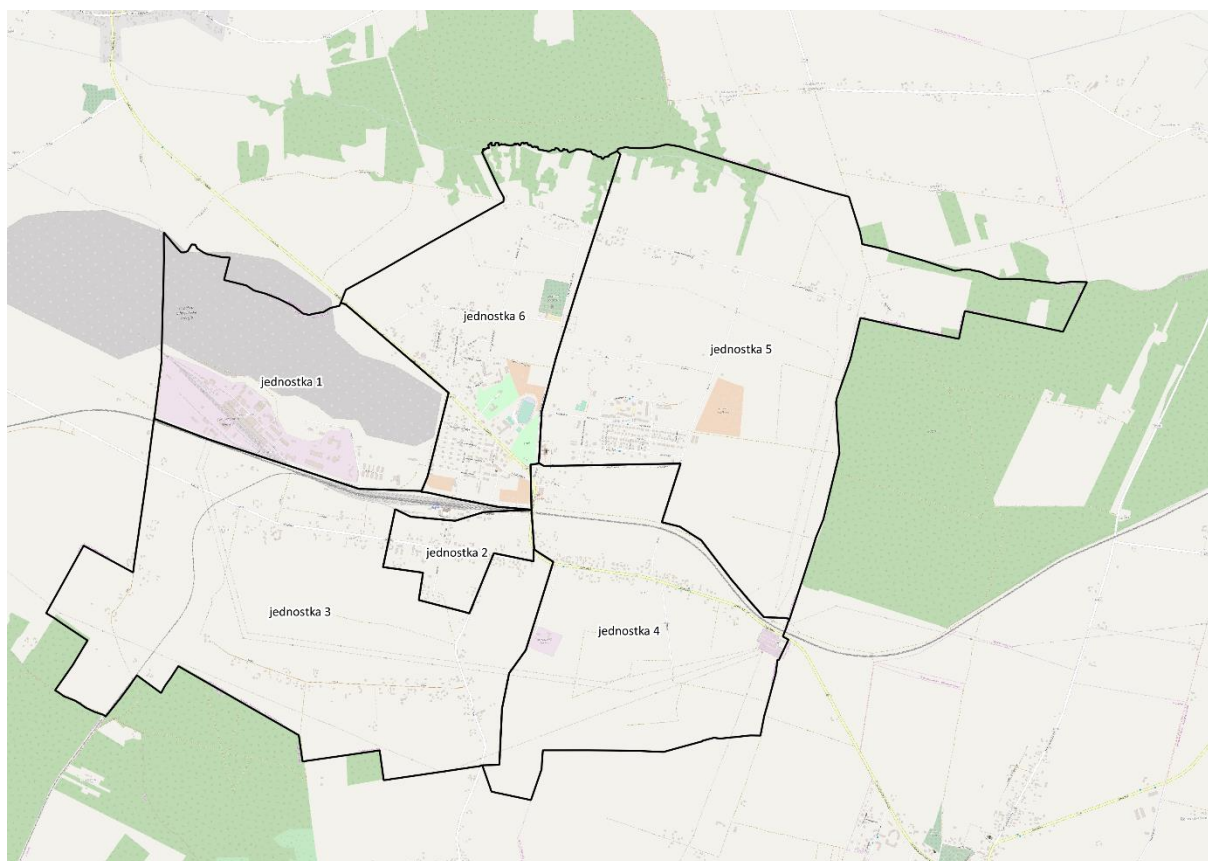
2.1 Podział Miasta na jednostki analityczne

Zgodnie z zasadami programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim, diagnozą sytuacji społeczno-gospodarczej w celu określenia rodzajów i skali zjawisk kryzysowych oraz potencjałów miasta na potrzeby zidentyfikowania obszarów wymagających rewitalizacji, obszar miasta (w granicach administracyjnych) podzielony został na 6 jednostek analitycznych. Do każdej jednostki przypisane zostały ulice w układzie numeracji porządkowej.

Granice jednostek poprowadzono kierując się następującymi uwarunkowaniami lokalnymi:

- powiązania społeczne i granice osiedli miejskich;
- powiązania funkcjonalne;
- czasokres historycznych procesów urbanizacyjnych.

Mapa 1. Podział Miasta Rejowiec Fabryczny na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne

W tabeli 1 przedstawiono zestawienie ulic wchodzących w skład danej jednostki analitycznej, wraz z informacją o jej powierzchni, liczbie ludności i gęstości zaludnienia. Jednostką analityczną o największej powierzchni jest jednostka III – 4,14 km², natomiast najwięcej mieszkańców zamieszkuje w jednostce analitycznej V – 1667 osób. Jednostką o największej gęstości zaludnienia jest jednostka analityczna II, gdzie zamieszkuje 1224 osób na 1 km².

Tabela 1. Podział Rejowca Fabrycznego na jednostki analityczne, wraz z informacją nt. powierzchni, liczby ludności i gęstości zaludnienia

jednostka analityczna	ulice	powierzchnia [km ²]	liczba ludności [stan na 31.12.2015]	gęstość zaludnienia [os./km ²]
I	Robotnicza, Fabryczna, Cementowa	1,65	298	180,61
II	Kolejowa, Dworcowa, Szkolna, Chełmska: 89-111, 148-168; Lubelska 1	0,41	502	1224,39
III	Chełmska: 53-87, 115-179, 170-230; Cicha, Leśna, Wiejska	4,14	448	108,21
IV	Chełmska; 1-49, 12-136, Złota, Polna (brak budynków), Lubelska; 2-6, Targowa	2,22	334	150,45
V	Piaskowa, Narutowicza: 122-2, 129-13, Polna (2 budynki), Unicka 2-16, Krótka, Spółdzielcza, Wschodnia, Skłodowskiej, Jana Pawła II, Kopernika, Pogodna, Prusa, Słoneczna, 22-Lipca, Krańcowa, Kwiatowa.	2,24	1679	395,99
VI	Lubelska, Cementowa, Hirszfelda, Reja, Mickiewicza, Słowackiego, Orzechowa, Parkowa, Kościuszki, Wspólna, Komunalna, Chopina, Głowackiego, Żeromskiego, 1000-lecia, Kraszewskiego, Unicka 3-7, Narutowicza: 135-165, 162-178	1,70	1182	695,29
łącznie		14,36	4443	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

2.2. Wykorzystane wskaźniki

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych do wykonania diagnozy zjawisk kryzysowych na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny przeprowadzono:

- analizę dokumentów strategicznych miasta;
- analizę ilościowych wskaźników statystycznych w odniesieniu do każdej z badanych jednostek analitycznych;
- badanie opinii społecznej [PAPI];
- spotkania konsultacyjne oraz spacerzy badawcze.

Analiza dokumentów strategicznych Miasta pozwoliła na rozpoznanie aktualnej sytuacji w mieście oraz posłużyła zidentyfikowaniu podjętych już działań. Przeprowadzono analizę zapisów: założeń Strategii Rozwoju Miasta na lata 2016-2025 (w trakcie opracowania), Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2020 (z perspektywą do 2022) — przyjętego uchwałą nr XII/45/15 Rady Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 25 września 2015 roku, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2021 — przyjętej uchwałą nr LIV/235/14 Rady Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 5 lutego 2014 r.

Kluczowym elementem diagnozy była analiza wskaźników statystycznych. W celu określenia rodzajów i skali zjawisk kryzysowych w mieście Rejowiec Fabryczny posłużono się 37 wskaźnikami w 5 sferach. Zestawienie wszystkich wskaźników w analizowanych

sferach, wraz z informacją o źródle danych oraz metodologią obliczania wskaźnika przedstawia tabela 2. Szczegółowe omówienie analizowanych wskaźników znajduje się w rozdziale *Analiza danych statystycznych*. Wartość każdego wskaźnika porównano do wartości średniej dla całego miasta. Jednostki analityczne, dla których badane wartości przekraczały lub były poniżej wartości średniej (w zależności od tego czy badana cecha była stymulantą czy destymulantą) uznano za te, w których występuje stan kryzysowy. Zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych, za obszar zdegradowany uznano obszar, w którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych, środowiskowych.

Kolejnym elementem diagnozy było przeprowadzenie bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych [PAPI]. Badanie społeczne, przeprowadzone w dniach 8-10 września 2016 roku, stanowiło uzupełnienie analizy danych zastanych. Badanie przeprowadzono na próbie 356 mieszkańców. Głównym celem badania było poznanie rzeczywistych problemów i potrzeb mieszkańców, ich opinii na temat stanu społeczno-gospodarczego miasta, problemów lokalnych oraz obszarów wymagających wsparcia. Kwestionariusz badania PAPI stanowi załącznik do niniejszego dokumentu, a szczegółowe omówienie wyników badań znajduje się w podrozdziale *Badanie kwestionariuszowe*.

Wyniki ww. analiz zostały zaprezentowane i skonsultowane z interesariuszami procesu rewitalizacji w trakcie spotkania, które odbyło się 4 października 2016 r. Podczas warsztatów konsultacyjnych, prowadzonych na zasadzie spotkań fokusowych oraz spacerów badawczych, różne grupy interesariuszy mogły podzielić się spostrzeżeniami na temat funkcjonowania miasta, jego problemów, potencjałów i potrzeb. Przebieg konsultacji został opisany w rozdziale *Konsultacje społeczne*. Po zaprezentowaniu danych statystycznych i badań kwestionariuszowych, a także wstępnej delimitacji, interesariusze — podczas spotkania — mieli możliwość zgłoszenia uwag do przygotowanego materiału oraz propozycji kierunków zmian.

Ostatnim etapem mającym na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego było zestawienie wyników przeprowadzonych analiz statystycznych z wynikami badań kwestionariuszowych oraz konsultacji społecznych i ich syntetyzacja. Za obszary zdegradowane uznano tereny jednostek analitycznych w których wystąpiła koncentracja niepożądanych zjawisk społecznych i stanów kryzysowych w sferze funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, gospodarczej i środowiskowej.

Zastosowane metody pozwoliły na dokonanie kompleksowej diagnozy stanu miasta Rejowiec Fabryczny, wskazanie obszarów zdegradowanych i delimitowanie obszarów które powinny być objęte działaniami rewitalizacyjnymi. Dzięki wykorzystaniu różnorodnych technik badawczych i włączeniu lokalnej społeczności proponowany obszar zdegradowany obejmuje tereny, w których skoncentrowanych jest najwięcej zjawisk kryzysowych.

Tabela 2. Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie wraz z informacją o źródle danych i metodologii obliczania

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
Sfera społeczna				
1.1.	Demografia	Depopulacja liczby mieszkańców Rejowca Fabrycznego w latach 2005-2015	Urząd Miasta	Różnica liczby ludności w roku 2015 i liczby ludności w roku 2005 w poszczególnych jednostkach analitycznych
1.2.	Demografia	Wskaźnik starzenia się społeczeństwa w latach 2005, 2010, 2015	Urząd Miasta	Dla każdego roku, w każdej jednostce analitycznej: Suma liczby kobiet w wieku 60 lat i więcej i liczby mężczyzn w wieku 65 lat i więcej) dzielona przez iloraz liczby ludności w wieku 0-14 lat przez 100
1.3.	Demografia	Procent ludności w wieku 75 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki analitycznej	Urząd Miasta	Liczba osób w wieku 75 i więcej dzielona przez liczbę mieszkańców jednostki analitycznej pomnożona przez 100
1.4.	Aktywność społeczna	Frekwencja w wyborach samorządowych 2014, parlamentarnych 2015 oraz prezydenckich 2015	Urząd Miasta	Liczba wydanych w danym okręgu dzielona przez liczbę uprawnionych do głosowania w danym okręgu
1.5.	Edukacja	Średnie wyniki uczniów z egzaminu szóstoklasisty w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku szkolnym 2014/2015 w %	Zespół Szkół Samorządowych	Liczba punktów uzyskanych na egzaminie dzielona przez maksymalną możliwą do zdobycia liczbę punktów pomnożona przez 100
1.6.	Edukacja	Średnie wyniki uczniów z egzaminów gimnazjalnych w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku szkolnym 2014/2015 w %	Zespół Szkół Samorządowych	Liczba punktów uzyskanych na egzaminie dzielona przez maksymalną możliwą do zdobycia liczbę punktów pomnożona przez 100
1.7.	Ubóstwo i wykluczenie społeczne	Procent osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Łączna liczba osób korzystających ze świadczeń MOPS w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.8.	Ubóstwo i wykluczenie społeczne	Procent osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu ubóstwa w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.9.	Ubóstwo i wykluczenie społeczne	Procent osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.10.	Ubóstwo i wykluczenie społeczne	Procent osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na alkoholizm w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób korzystających ze świadczeń MOPS z tytułu alkoholizmu w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.11.	Ubóstwo	Procent osób objętych pomocą ośrodka pomocy	Miejski Ośrodek	Liczba osób korzystających ze świadczeń MOPS

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
	i wykluczenie społeczne	społecznej ze względu na niepełnosprawność w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Pomocy Społecznej	z tytułu niepełnosprawności w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.12.	Bezpieczeństwo	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015	Komisariat Policji	Liczba przestępstw popełnionych w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 1000
1.13.	Bezpieczeństwo	Liczba wykroczeń na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015	Komisariat Policji	Liczba wykroczeń popełnionych w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 1000
1.14.	Bezpieczeństwo	Liczba interwencji w miejscu publicznym na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015	Komisariat Policji	Liczba interwencji w miejscu publicznym w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 1000
1.15.	Bezpieczeństwo	Liczba założonych niebieskich kart na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015	Komisariat Policji	Liczba wydanych niebieskich kart w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.16.	Bezrobocie	Procent osób bezrobotnych ogółem w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.17.	Bezrobocie	Procent osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.18.	Bezrobocie	Procent osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.19.	Bezrobocie	Procent osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015 (stan w dniu 31 XII)	Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 100
1.20.	Dochody ludności	Średni dochód osób fizycznych w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015	Urząd Skarbowy	Łączny dochód osób fizycznych w danej jednostce analitycznej dzielony przez liczbę osób fizycznych w tej jednostce
Sfera gospodarcza				
2.1.	Aktywność gospodarcza	Liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych jednostkach analitycznych w latach 2014, 2015 (stan w dniu 31 XII) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta	Liczba nowych podmiotów gospodarczych w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców danej jednostki pomnożona przez 1000
2.2.	Aktywność gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (stan na 22 IX 2016)	Urząd Miasta	Liczba podmiotów gospodarczych w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki pomnożona przez 1000

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
2.3.	Aktywność gospodarcza	Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 w stosunku do liczby mieszkańców jednostki	Urząd Skarbowy	Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki
Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
3.1.	Infrastruktura drogowa	Długość dróg we własności gminnej wymagających remontów (km) w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 r.	Urząd Miasta	Łączna długość dróg wymagających remontów na terenie danej jednostki analitycznej dzielona przez długość dróg w tej jednostce
3.2.	Przestrzenie publiczne	Powierzchnia terenów rekreacyjnych [m ²] na 1 mieszkańca jednostki analitycznej	Urząd Miasta	Łączna powierzchnia terenów rekreacyjnych w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkańców tej jednostki
Sfera techniczna				
4.1.	Warunki mieszkaniowe	Procent mieszkań wg kategorii: niewyposażonych w wodociąg, niewyposażonych w kanalizację, niewyposażonych w łazienkę, niewyposażonych w ubikację w poszczególnych jednostkach analitycznych w roku 2015	Urząd Miasta	Liczba mieszkań wg kategorii w danej jednostce analitycznej dzielona przez łączną liczbę mieszkań w tej jednostce pomnożona przez 100
4.2.	Warunki mieszkaniowe	Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 r.	Urząd Miasta	Liczba osób mieszkających w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkań w tej jednostce
4.3.	Warunki mieszkaniowe	Średnia powierzchnia mieszkania w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 r.	Urząd Miasta	Łączna powierzchnia mieszkań w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę mieszkań w tej jednostce
4.4.	Warunki mieszkaniowe	Procent budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 r.	Urząd Miasta	Liczba budynków wybudowanych przed 1970 rokiem dzielona przez łączną liczbę budynków pomnożona przez 100
Sfera środowiskowa				
5.1.	Niebezpieczne materiały	Masa wyrobów zawierających azbest w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 r.	Urząd Miasta	Masa wyrobów zawierających azbest w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę wszystkich budynków tej jednostki
5.2.	Niska emisja	Procent budynków mieszkalnych generujących emisje niskie w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2015 r.	Urząd Miasta	Liczba budynków mieszkalnych generujących niskie emisje w danej jednostce analitycznej dzielona przez liczbę budynków mieszkalnych tej jednostki pomnożona przez 100

Źródło:

opracowanie

własne

2.3. Analiza danych statystycznych

2.3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego miasto Rejowiec Fabryczny w roku 2015 było zamieszkiwane przez 4443 osób – tabela 4. W stosunku do roku 1995, liczba mieszkańców miasta zmniejszyła się o 208 osób. Spadek ten jest odzwierciedleniem sytuacji demograficznej na poziomie krajowym. Wzrost liczby ludności zauważyć można w przypadku powiatu chełmskiego, jednak jest on spowodowany zmianą jego granic w roku 2006.

Tabela 3. Liczba mieszkańców Rejowca Fabrycznego w latach 1995, 2000, 2005, 2010, 2015 na tle gminy, powiatu oraz województwa

	1995	2000	2005	2010	2015	Dynamika 1995=100
Województwo lubelskie	2 244 628	2 206 200	2 179 611	2 178 611	2 139 726	95,33
Powiat chełmski* Zmiana granic powiatu z dniem 01.01.2006 r. (Dz. U. Nr 206, poz. 1706 z 2005 r.)	78 068	75 034	73 599	80 537	79 377	101,68
Gmina wiejska Rejowiec Fabryczny	5 083	4 782	4 685	4 593	4 354	85,66
Miasto Rejowiec Fabryczny	4 651	4 620	4 778	4 490	4 443	95,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych bdl.stat.gov.pl oraz Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Według danych Urzędu Miasta na koniec roku 2015 miasto zamieszkiwane było przez 2176 mężczyzn [48,98%] i 2267 kobiet [51,02%]. Współczynnik feminizacji w Rejowcu Fabrycznym, biorąc pod uwagę dane zbiorcze, jest na takim samym poziomie jak wartości dla kraju i województwa [tabela 5]. Przyglądając się jednak sytuacji w poszczególnych jednostkach analitycznych [tabela 6] można zauważyć, że najbliższa wartościom krajowym jest sytuacja w jednostce V, największą przewagą liczby kobiet nad liczbą mężczyzn odznacza się jednostka analityczna VI, natomiast przewagą mężczyzn odznacza się jednostka I.

Tabela 4. Wskaźnik feminizacji Rejowca Fabrycznego w latach 2010, 2015 na tle gminy, powiatu, województwa i kraju

	2010	2015
Polska	106,56	106,67
Województwo lubelskie	106,24	106,33
Powiat chełmski	102,63	102,89
Gmina wiejska Rejowiec Fabryczny	104,31	104,09
Miasto Rejowiec Fabryczny	108,74	106,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych bdl.stat.gov.pl

Najwięcej osób – 1679 – zamieszkuje jednostkę analityczną V, natomiast najmniej mieszkańców ma jednostka I, jednak pomiędzy jednostkami analitycznymi występują duże dysproporcje w ich powierzchni – najmniejsza ma powierzchnię jedynie 0,41 km² [jednostka analityczna II], a największa 4,14 km² [jednostka analityczna III]. Największa gęstość zaludnienia występuje w jednostce analitycznej II – 1224,39 os./km²,

najmniejsza zaś w jednostce analitycznej III – 108,21 os./km², co spowodowane jest wspomnianą wcześniej dużą powierzchnią.

Tabela 5. Ludność Rejowca Fabrycznego wg płci w podziale na jednostki analityczne

jednostka analityczna	liczba ludności	mężczyźni	kobiety	wskaźnik feminizacji	gęstość zaludnienia
I	298	155	143	92,26	180,61
II	502	249	253	101,61	1224,39
III	448	223	225	100,90	108,21
IV	334	165	169	102,42	150,45
V	1679	822	857	104,26	395,99
VI	1182	562	620	110,32	695,29
Miasto	4443	2176	2267	104,18	309,40
średnia	740,5	362,67	377,83	101,96	459,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

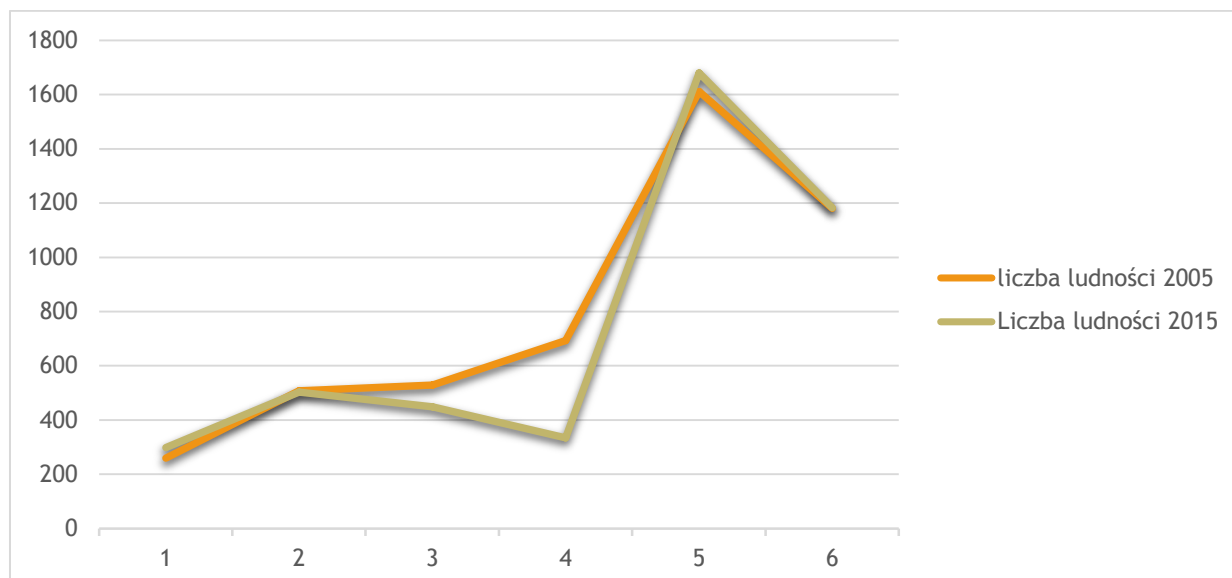
2.3.2. Depopulacja i starzenie się społeczeństwa

W latach 2005-2015 liczba ludności Miasta Rejowiec Fabryczny zmniejszyła się z 4778 do 4443 mieszkańców (spadek o 335 osób). Wielkość depopulacji, mierzona przy pomocy różnicy liczby mieszkańców w latach 2015 i 2005, obrazująca skalę badanego zjawiska, wskazuje na dwie jednostki analityczne, w których spadek liczby mieszkańców należy uznać za zjawisko kryzysowe: jednostka analityczna IV (-385 osób) oraz jednostka analityczna III (-81 osób). Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba ludności w jednostce II oraz VI, z kolei wzrost liczby mieszkańców został odnotowany w jednostkach analitycznych I i V, co może być spowodowane atrakcyjną lokalizacją (jednostka V) i dostępnością zasobów mieszkaniowych adekwatnych do potrzeb i możliwości finansowych mieszkańców (jednostka I).

Tabela 6. Depopulacja liczby mieszkańców Rejowca Fabrycznego w latach 2005-2015

jednostka analityczna	liczba ludności 2005	liczba ludności 2015	różnica w liczbie ludności
I	259	298	39
II	507	502	-5
III	529	448	-81
IV	692	334	-358
V	1611	1679	68
VI	1180	1182	2
Miasto	4778	4443	-335

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Wykres 1. Przekrój liczby ludności w badanych jednostkach analitycznych w latach 2005-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Diagnoza procesów starzenia się społeczeństwa została przeprowadzona z wykorzystaniem wskaźnika obliczanego wg wzoru: $\text{liczba kobiet w wieku 60 lat i więcej} + \text{liczba mężczyzn w wieku 65 lat i więcej} / (\text{liczbę ludności w wieku 0-14 lat} / 100)$. Wskaźnik starzenia się dla Miasta Rejowiec Fabryczny przyjmuje niekorzystną wartość równą 126, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku 0-14 lat przypada 126 kobiet w wieku 60 i więcej lat oraz mężczyzn w wieku 65 i więcej lat.

Tabela 7. Wskaźnik starzenia się mieszkańców

jednostka analityczna	liczba ludności w wieku 0-14	liczba kobiet 60 lat i więcej	liczba mężczyzn 65 lat i więcej	wskaźnik starzenia się
I	73	14	4	25
II	82	69	30	121
III	87	58	21	91
IV	94	70	28	104
V	135	141	56	146
VI	137	189	84	199
Miasto	608	541	223	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

W relacji do średniej wartości wskaźnika starzenia się dla Miasta Rejowiec Fabryczny, sytuacja kryzysowa (wartość powyżej wartości średniej dla miasta) pod względem badanej cechy występuje w jednostkach analitycznych: II, V, VI. Korzystna z punktu widzenia demograficznego sytuacja pod względem wartości wskaźnika starzenia się występuje w jednostkach I oraz III i IV.

W celu oceny trendu sytuacji w zakresie starzenia się społeczeństwa przeanalizowano wartości wskaźnika starzenia się w oparciu o dane za lata 2005, 2010 oraz 2015.

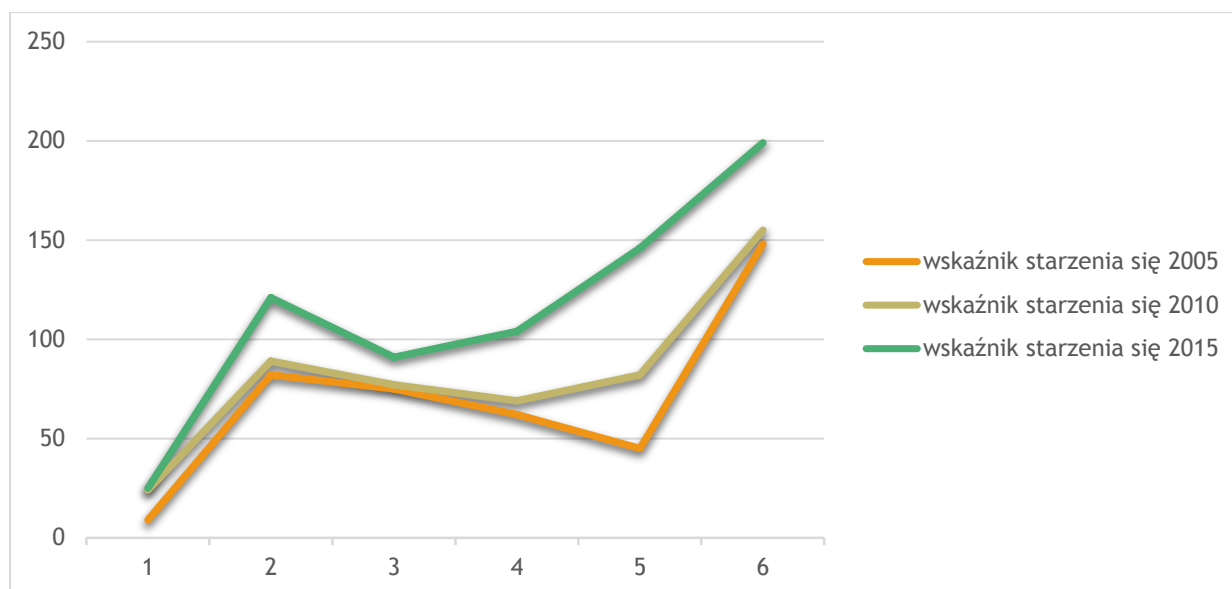
Tabela 8. Wskaźnik starzenia się w latach 2005, 2010 i 2015

jednostka analityczna	wskaźnik starzenia się 2005	wskaźnik starzenia się 2010	wskaźnik starzenia się 2015
I	9	24	25
II	82	89	121
III	75	77	91
IV	62	69	104

jednostka analityczna	wskaźnik starzenia się 2005	wskaźnik starzenia się 2010	wskaźnik starzenia się 2015
V	45	82	146
VI	148	155	199
Miasto	79	93	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Wykres 2. Przekrój wskaźników starzenia się w latach 2005, 2010, 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że sytuacja kryzysowa od lat utrzymuje się w jednostce analitycznej VI. Niekorzystna sytuacja występuje również w jednostce analitycznej II, gdzie wartości są zbliżone do wartości średnich dla miasta. Ponadto, zauważyć można, że zgodnie z obserwowanymi krajowymi trendami demograficznymi społeczeństwo Miasta Rejowiec Fabryczny starzeje się. Wyniki analizy sygnalizują konieczność podjęcia działań w zakresie poprawy dostępu i jakości usług społecznych skierowanych do osób starszych. W celu odwrócenia niekorzystnego trendu istotnym jest poprawa jakości środowiska zamieszkania oraz usług społecznych.

W diagnozie procesów starzenia się wykorzystano również wskaźnik udziału osób w wieku powyżej 75 lat w ogólnej liczbie mieszkańców. Zastosowanie tego rodzaju wskaźnika pokazuje, z punktu widzenia potencjału ludnościowego poszczególnych jednostek analitycznych miasta, w jakim zakresie następuje proces starzenia się, biorąc pod uwagę grupy wiekowe ujęte w kalkulacji klasycznego wskaźnika starzenia się.

Tabela 9. Procent ludności w wieku 75 lat

jednostka analityczna	liczba ludności w wieku 75 i więcej	procent ludności w wieku 75 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki analitycznej
I	1	0,34
II	40	7,97
III	36	8,04
IV	38	11,38
V	47	2,80
VI	145	12,27
Miasto	307	6,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w jednostce analitycznej VI oraz IV gdzie ponad 10% mieszkańców stanowią osoby powyżej 75 roku życia. Wartości powyżej średniej dla miasta występują także w jednostkach analitycznych II oraz III. Tak wysokie wartości wskaźnika sugerują konieczność podjęcia działań zarówno miękkich, jak i infrastrukturalnych skierowanych do osób starszych.

2.3.3. Aktywność społeczna

W Rejowcu Fabrycznym na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 10 organizacji pozarządowych. Najwięcej organizacji pozarządowych – 7 – zarejestrowanych jest w jednostce analitycznej VI. Pozostałe organizacje znajdują się odpowiednio w jednostkach: II, IV, V. Na obszarze jednostek analitycznych I oraz III na koniec 2015 roku nie były zarejestrowane żadne organizacje pozarządowe.

W celu określenia poziomu aktywności społecznej, dokonano oceny uczestnictwa w życiu publicznym poprzez wskaźniki uczestnictwa w wyborach samorządowych z roku 2014, parlamentarnych z roku 2015 oraz prezydenckich z roku 2015. Należy podkreślić, że podział miasta na obwody wyborcze jest inny niż zastosowany w diagnozie podział na jednostki analityczne.

Tabela 10. Podział miasta Rejowiec Fabryczny na obwody wyborcze

Nr obwodu	Obszar [ulice]	Jednostki analityczne
1	Boczna, Cicha, Chełmska, Dworcowa, Działkowa, Kolejowa, Leśna, Lubelska 1-4, Szkolna, Wiejska, Żłota	III, II, IV
2	Cementowa, Chopina, Fabryczna, Głowackiego, Hirsfelda, Kościuszki, Kraszewskiego, Lubelska 10A-60A, Mickiewicza, Parkowa, Reja, Robotnicza, Słowackiego, Tysiąclecia, Wspólna	I, VI
3	Jana Pawła II, Kopernika, Krańcowa, Krótka, Kwiatowa, Narutowicza, Piaskowa, Pogodna, Polna, Prusa, Skłodowskiej, Słoneczna, Targowa, Unicka, Wschodnia, 22 Lipca	V, VI, IV

Źródło: Urząd Miasta Rejowiec Fabryczny

Jak pokazują dane z poniżej tabeli, ponad 50% mieszkańców Rejowca Fabrycznego wzięło udział w wyborach samorządowych w roku 2014. Najniższa frekwencja wystąpiła w obwodzie 3 obejmującym swoim zasięgiem jednostkę analityczną V oraz częściowo jednostki IV (ul. Polna, ul. Targowa) oraz VI (ul. Unicka 3-7, ul. Narutowicza 135-165, 162-178). W przypadku wyborów parlamentarnych oraz prezydenckich, w obwodzie tym występowała najwyższa frekwencja. Najniższa frekwencja wystąpiła w obwodzie 2 obejmującym jednostki analityczne I oraz częściowo jednostkę VI (ul. Cementowa, ul. Chopina, ul. Głowackiego, ul. Kościuszki, ul. Kraszewskiego, ul. Lubelska, ul. Mickiewicza, ul. Parkowa, ul. Reja, ul. Słowackiego, ul. Tysiąclecia, ul. Wspólna).

Tabela 11. Frekwencja w wyborach samorządowych, parlamentarnych oraz prezydenckich w poszczególnych obwodach wyborczych w mieście Rejowiec Fabryczny [%]

obwód	wybory samorządowe 2014	wybory parlamentarne 2015	wybory prezydenckie 2015
1	58,18	36,71	43,905
2	55,26	35,27	37,815
3	54,53	44,08	45,135
średnia	55,99	38,69	42,285

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

2.3.4. Edukacja

W mieście Rejowiec Fabryczny działa Zespół Szkół Samorządowych, który prowadzi edukację na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. W celu oceny stanu kryzysowego w sferze edukacji posłużono się wynikami egzaminu szóstoklasisty i egzaminów gimnazjalnych w roku szkolnym 2014/2015.

Tabela 12. Średnie procentowe wyniki egzaminu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego uczniów z Rejowca Fabrycznego w roku szkolnym 2014–2015 na tle wyników powiatu, województwa i kraju

jednostka analityczna	egzamin szóstoklasisty	egzamin gimnazjalny		
		część humanistyczna	część matematyczno-przyrodnicza	część językowa
I	75	x	x	x
II	77,5	63,93	36,14	30
III	80	62,95	42,3	32,25
IV	85	61,31	50,18	45
V	65	69,84	50,18	58,75
VI	72,5	49,02	85,96	61,25
max	100	100	100	100
średnia	75,83	61,41	52,952	45,45
średnia powiat	63	60,5	45	47,5
średnia województwo	69,9	63	49,5	55
średnia kraj	70,67	62	48	57,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym

Jak pokazują dane zawarte w tabeli 8, w przypadku egzaminu szóstoklasisty uczniowie z Rejowca Fabrycznego uzyskali lepszy średni wynik niż wyniosła średnia dla powiatu chełmskiego, województwa lubelskiego oraz kraju. W celu oceny sytuacji edukacyjnej w mieście, za sytuację kryzysową uznaje się wynik poniżej średniej tj. 75,83%. Zgodnie z przyjętym założeniem, najniższe wyniki uzyskali uczniowie zamieszkujący w jednostce analitycznej I [75%], jednostce VI [72,5%] oraz V [65%]. Pod kątem wyników z egzaminu szóstoklasisty najlepiej wypadli uczniowie zamieszkujący jednostkę analityczną IV, uzyskując średni wynik na poziomie 85%.

Porównując wyniki egzaminu gimnazjalnego zauważyć można, że najbardziej zbliżone do siebie w poszczególnych jednostkach analitycznych są wyniki z części humanistycznej, która w roku 2015 obejmowała egzamin z języka polskiego oraz historii i wiedzy o społeczeństwie. Średnia dla miasta wyniosła 61,41% i jest porównywalna ze średnią krajową, która wyniosła 62%. Podobnie jak w przypadku egzaminu szóstoklasisty, w celu oceny stanu kryzysowego, posłużono się wartością średnią dla miasta, gdzie jako kryzysowe ocenia się wartości poniżej ww. średniej. Jak widać w tabeli 13, najgorsze wyniki z części humanistycznej uzyskali uczniowie zamieszkujący jednostkę IV – 61,31% oraz VI – 49,02%.

Patrząc na trzy części egzaminu gimnazjalnego, najgorzej pod względem uzyskanych przez uczniów punktów wypada część matematyczno-przyrodnicza, obejmująca egzamin z matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych, w której średni wynik krajowy wynosi 48%, a wynik w powiecie chełmskim – 45%. Uczniowie z Rejowca Fabrycznego uzyskali średni wynik na poziomie 52,95%, jednak patrząc na poszczególne jednostki analityczne widać, że wartość tę znacznie poprawił wynik jednostki VI, który wyniósł aż 85,96%. Najniższe wyniki uzyskali uczniowie z jednostki III – 42,3% oraz jednostki II – 36,14%.

Gimnazjaliści z Rejowca Fabrycznego w części językowej zdecydowali się zdawać język angielski. Prezentowane wyniki obejmują średni wynik z części podstawowej i

rozszerzonej. W przypadku języka angielskiego zauważyć można, że uczniowie z Rejowca Fabrycznego uzyskali znacznie gorszy wynik od średniej dla województwa lubelskiego – 55% oraz kraju – 57,5%. Najmniej punktów w części językowej zdobyli gimnazjaliści z jednostki analitycznej IV – 45%, III – 32,25% oraz II – 30%. Najlepsze wyniki, lepsze od średniej krajowej, uzyskali zaś uczniowie zamieszkujący jednostkę IV – 61,25%.

Zaprezentowane wyniki pokazują, że wyniki uczniów miasta Rejowiec Fabryczny są porównywalne z wynikami na poziomie kraju, województwa czy powiatu. Znaczna dysproporcja widoczna jest w zakresie wyników egzaminu gimnazjalnego z części językowej, co sugeruje, że powinny zostać podjęte działania mające na celu zwiększenie dostęp do wiedzy w zakresie nauki języków obcych.

Należy zaznaczyć, że w strefie I nie było uczniów przystępujących do egzaminu gimnazjalnego.

2.3.5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej stanowili prawie 18% mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny – 796 osób, pamiętać jednak należy, że jedna osoba może korzystać z kilku typów świadczeń. Jak pokazują dane, najgorsza sytuacja, biorąc pod uwagę ogólną liczbę osób korzystających ze świadczeń, występuje w jednostce analitycznej I, gdzie prawie 57% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wartości powyżej średniej dla miasta występują także w jednostkach: II, III oraz IV, gdzie aż ¼ mieszkańców korzysta ze świadczeń MOPS.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tytułu ubóstwa w roku 2015 korzystało 391 osób, co stanowiło 8,80% mieszkańców miasta. Najwięcej świadczeń z tytułu ubóstwa w stosunku do liczby mieszkańców przyznano mieszkańcom jednostki analitycznej I – ponad 23% mieszkańców korzystało z pomocy z tego tytułu. Wartości powyżej średniej odnotowano również w jednostkach analitycznych II, III oraz IV. Najmniej świadczeń w stosunku do liczby mieszkańców przypada w jednostce analitycznej V.

Najmniej świadczeń przyznano w mieście Rejowiec Fabryczny z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych [7] oraz z tytułu alkoholizmu [6]. Odnosząc wartości dla poszczególnych jednostek analitycznych do liczby ich mieszkańców, największy procent świadczeń występuje w jednostkach: I, II oraz III – z tytułu bezradności oraz w jednostkach VI i II – z tytułu alkoholizmu. Żadnych świadczeń z obu tytułów nie przyznano w jednostce IV, a ze względu na alkoholizm w jednostce I, III oraz V.

Świadczenia z tytułu niepełnosprawności stanowią drugą największą grupę świadczeń przyznanych w mieście Rejowiec Fabryczny. Na koniec roku 2015 korzystało z niego aż 205 osób, czyli średnio 4,61% wszystkich mieszkańców. Najwięcej świadczeń w stosunku do liczby mieszkańców dzielnicy przyznano w jednostce analitycznej I – 41 osobom, 13,76% mieszkańców. Drugi w kolejności wynik – 8,98% mieszkańców odnotowano w jednostce IV, kolejny – 6,97% – w jednostce II. Wartość powyżej średniej dla miasta występuje także w jednostce analitycznej III, gdzie 5,36% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tytułu niepełnosprawności. Najmniejsza wartość wskaźnika opisującego liczbę osób korzystających z pomocy MOPS z tytułu niepełnosprawności została zdiagnozowana w jednostce analitycznej V – 1,61% mieszkańców.

Reasumując wyniki przeprowadzonej analizy w zakresie korzystania ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w najgorszej sytuacji znajduje się jednostka analityczna I, gdzie wartości wskaźników w przypadku trzech analizowanych świadczeń oraz wartość ogólna są kilkakrotnie większe niż wartości średnie dla całego miasta.

Wyniki analizy pokazują, że jest to jednostka wymagająca szczególnej interwencji w zakresie działań na rzecz poprawy jakości życia zarówno w zakresie działań społecznych pozwalających ograniczyć uzależnienie od zasiłków z tytułu bezradności czy alkoholizmu, ale także gospodarczych, które wpłyną na obszar dotyczący ubóstwa. Jako inne jednostki, w których znaczna część mieszkańców korzysta z pomocy MOPS, należy wskazać jednostkę II [wszystkie wskaźniki powyżej średniej dla miasta], jednostkę III [5 wskaźników powyżej średniej] oraz jednostkę IV [3 wskaźniki powyżej średniej]. Najmniejszy udział mieszkańców korzystających z pomocy MOPS w stosunku do liczby mieszkańców jednostki analitycznej zdiagnozowano w jednostce V, gdzie żadna wartość wskaźnika nie przekracza średniej dla miasta.

Tabela 13. Procent osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w podziale na powód korzystania w poszczególnych jednostkach analitycznych

jednostka analityczna	procent osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych*	ubóstwo	bezradność	alkoholizm	niepełnosprawność
I	57,05	23,49	0,67	0,00	13,76
II	25,90	12,15	0,40	0,20	6,97
III	25,89	12,72	0,22	0,00	5,36
IV	25,15	10,48	0,00	0,00	8,98
V	7,44	5,24	0,06	0,00	1,61
VI	14,47	6,77	0,08	0,42	4,06
średnia dla miasta	17,92	8,80	0,16	0,14	4,61

* Należy mieć na uwadze, że jedna osoba może korzystać ze świadczeń z różnych tytułów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

2.3.6. Bezpieczeństwo

Sytuację w mieście Rejowiec Fabryczny pod względem bezpieczeństwa diagnozowano przy pomocy czterech wskaźników: liczba przestępstw na 1000 mieszkańców, liczba wykroczeń na 1000 mieszkańców, liczba interwencji na 1000 mieszkańców oraz liczba wydanych niebieskich kart na 1000 mieszkańców. Dane do analizy pochodziły z Komisariatu Policji w Rejowcu i prezentują sytuację w roku 2015. Dane źródłowe zawierały informacje nt. liczby zdarzeń na danej ulicy, w związku z tym w przypadku ulic, które obejmują więcej niż jedną jednostkę analityczną do badania przyjęto średnią liczbę ilości przestępstw. Sytuacja ta dotyczy ulic: Chełmskiej [jednostki analityczne: I, III, IV], Polnej [jednostki analityczne: IV, V], Narutowicza [jednostki analityczne: V, VI], Cementowej [jednostki analityczne: I, VI], Lubelskiej [jednostki analityczne: II, III, IV].

Tabela 14. Liczba przestępstw, wykroczeń oraz interwencji w miejscu publicznym na 1000 mieszkańców w podziale na jednostki analityczne

jednostka analityczna	liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	liczba wykroczeń na 1000 mieszkańców	liczba interwencji w miejscu publicznym na 1000 mieszkańców
I	21,81	10,07	154,36
II	3,98	4,64	33,84
III	11,16	7,43	42,39
IV	8,98	12,96	22,93
V	4,17	2,98	3,28
VI	8,04	41,46	37,08
średnia	7,43	15,08	31,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Rejowcu

W mieście popełniono przestępstwa karne przeciwko:

- bezpieczeństwu komunikacji – wypadki, prowadzenie w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegnięcie z miejsca zdarzenia – ul. Wschodnia, Chełmska, Cementowa, Wiejska;
- przeciwko wolności – groźby, nękanie, wtargnięcie – ul. Wschodnia, Cicha, Parkowa;
- przeciwko rodzinie i opiece – znęcanie się fizyczne lub psychiczne, niepłacenie alimentów - ul. Parkowa, Cementowa;
- oraz przeciwko mieniu – kradzież, kradzież z włamaniem, niszczenie mienia - ul. Wschodnia, Chełmska, Robotnicza, Fabryczna, Cicha, Reja, Cementowa, Parkowa, Hirszfelda, Lubelska.

Łącznie popełniono 33 przestępstwa, co na 1000 mieszkańców wyraża wartość wskaźnika 7,43. Największą wartość wskaźnika przestępstw na 1000 mieszkańców zdiagnozowano w jednostce I – 21,91 przestępstw. Wartości powyżej średniej dla miasta występują także w jednostce III – 11,16, jednostce IV – 8,98 oraz jednostce VI – 8,04.

W Rejowcu Fabrycznym popełniono 67 wykroczeń karanych z kodeksu wykroczeń – 15,08 na 1000 mieszkańców, w tym wykroczenia:

- przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu – zakłócanie porządku publicznego, wywoływanie zgorszenia, wybryk chuligański – ul. Mickiewicza, Pogodna, Kościuszki, Hirszfelda;
- przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzenie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, niestosowanie się do znaków, niestosowanie się do ograniczeń prędkości, prowadzenie bez uprawnień, nieposiadanie dokumentów - ul. Hirszfelda, Wiejska, Lubelska, Wschodnia, Chełmska, Wspólna, Mickiewicza, Polna;
- przeciwko mieniu – kradzież lub zniszczenie rzeczy o wartości nieprzekraczającej $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia – ul. Hirszfelda, Lubelska, Wschodnia, Targowa, Cementowa;
- przeciwko obyczajności publicznej – nieobyczajne wybryki w miejscu publicznym - ul. Parkowa.

Największą liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców zdiagnozowano w jednostce analitycznej VI – 41,46 przestępstw na 1000 mieszkańców. W pozostałych jednostkach rozpoznano wartości poniżej średniej dla miasta, a najniższa koncentracja przestępstw zdiagnozowana została w jednostce II [4,46] oraz V [2,98].

W celu oceny bezpieczeństwa w mieście zbadano także liczbę interwencji w miejscu publicznym na 1000 mieszkańców. Łącznie policja interweniowała 139 razy, z czego najwięcej interwencji odnotowano w jednostce I oraz VI. Biorąc jednak pod uwagę liczbę mieszkańców największa koncentracja interwencji na 1000 mieszkańców występuje w jednostce I – 154,36. Wysokie wartości wskaźnika odnotowano także w jednostce III – 42,39, VI – 37,08 oraz w II - 33,84. Średnia wartość dla miasta to 31,28 interwencji na 1000 mieszkańców. Najmniej interwencji miało miejsce w jednostce V.

Dodatkowo przeanalizowano także liczbę założonych w mieście niebieskich kart na 100 mieszkańców strefy. W mieście założono jedynie 8 niebieskich kart, co za tym idzie średnio na 100 mieszkańców wydano 0,18 niebieskiej karty, a więc wartość we

wszystkich jednostkach jest wyższa od wartości dla całego miasta. Największy odsetek niebieskich kart widoczny jest w jednostkach analitycznych I, IV oraz V.

Tabela 15. Liczba założonych niebieskich kart na 100 mieszkańców jednostki analitycznej

jednostka analityczna	liczba założonych niebieskich kart na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
I	0,34
II	0,07
III	0,52
IV	0,40
V	0,06
VI	0,17
Średnia dla miasta	0,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Rejowcu

Podsumowując sytuację w mieście Rejowiec Fabryczny pod względem bezpieczeństwa najgorsza sytuacja została zdiagnozowana w jednostce VI, gdzie wszystkie analizowane wskaźniki osiągnęły wartości powyżej średniej. Jako jednostki analityczne w sytuacji kryzysowej należy ponadto uznać jednostkę II oraz III, gdzie 3 wskaźniki przekroczyły wartość średnią. Szczególnie należy zwrócić uwagę na jednostkę I, gdzie wartość liczby przestępstw na 1000 mieszkańców oraz liczby interwencji na 1000 mieszkańców są najwyższe w całym mieście. Jednostki, w których zidentyfikowano niski poziom bezpieczeństwa korespondują z jednostkami, w których występują problemy bezrobocia, uzależnienia od pomocy MOPS, oraz o niskich dochodach ludności. Negatywna sytuacja społeczna w ww. obszarach sprzyja występowaniu zjawisk patologicznych i wandalizmowi. Dodatkowo, przez jednostki I, II, IV oraz VI przebiega droga wojewódzka 839, co znacząco wpływa na niski poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego w tych jednostkach analitycznych.

2.3.7. Bezrobocie

W celu oceny sytuacji kryzysowej pod kątem bezrobocia posłużono się danymi Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2015. Przeanalizowano liczbę bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bezrobotnych bez kwalifikacji. Wszystkie wartości podane w tabeli są wartościami procentowymi w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej.

Zarejestrowanych osób bezrobotnych na koniec roku 2015 w Rejowcu Fabrycznym było 348, czyli 7,83% mieszkańców. We wszystkich jednostkach analitycznych miasta jest ponad 5,5% bezrobotnych. Największy odsetek bezrobotnych skoncentrowany jest w jednostce IV – 18,86% mieszkańców jednostki pozostaje bez pracy. Wysoki procent bezrobotnych zdiagnozowano także w jednostce I – 14,77% oraz III – 8,26%. Najmniej bezrobotnych zarejestrowanych jest w jednostce V – 5,54%.

W ogólnej liczbie bezrobotnych, najmniejszy udział mają bezrobotni do 25 roku życia, co świadczy o wysokiej aktywności zawodowej ludzi młodych. Patrząc na poszczególne jednostki analityczne, najwięcej osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do liczby mieszkańców jednostki występuje w jednostce IV – 3,29%. Wartości powyżej średniej zdiagnozowano także w jednostce VI – 1,52% oraz w I – 1,34%. Najniższy udział osób bezrobotnych do 25 roku życia występuje w jednostce IV i wyniósł 0,48%.

W celu oceny sytuacji miasta Rejowiec Fabryczny pod kątem bezrobocia posłużono się także dwoma wskaźnikami dotyczącymi wykształcenia. Bezrobotni bez wykształcenia średniego stanowili 2,59% mieszkańców miasta [115 osób], natomiast bezrobotni bez kwalifikacji 2,81% [125 osób]. Największy udział osób bezrobotnych zarówno bez

wykształcenia średniego, jak i bez kwalifikacji występuje w jednostce I – odpowiednio 9,40% oraz 7,72%. Wartości powyżej średniej występują ponadto w jednostkach analitycznych: IV – 5,09%, 6,59%, II – 2,59%, 3,39% oraz w II – 2,68%. Najniższe wartości wskaźników występują w jednostce analitycznej V – 1,37%, 1,49%.

Podsumowując wyniki dotyczące sytuacji bezrobotnych, jako obszary kryzysowe należy wskazać jednostki analityczne I oraz IV, w których wartości wszystkich wskaźników przekroczyły wartości średnie dla miasta oraz najczęściej stanowiły najwyższe wartości dla całego miasta. Ponadto za kryzysowy należy także uznać obszar jednostki III, gdzie 4 wskaźniki mają wartości powyżej średniej. Zidentyfikowane problemy z bezrobociem mają swoje odzwierciedlenie w liczbie osób korzystających z pomocy MOPS oraz dochodach ludności. Pokazuje to, że w pierwszej kolejności należy podjąć działania przyczyniające się do obniżenia poziomu bezrobocia oraz ukierunkowane na poprawę sytuacji mieszkańców jednostek analitycznych (wszystkich oprócz V) na rynku pracy. Szczególnie ważne jest dostrzeżenie problemu bezrobocia wśród osób młodych, które jak można wnioskować na podstawie prezentowanych danych, są osobami bez wykształcenia średniego lub bez kwalifikacji. Widoczna jest więc potrzeba podjęcia działań edukacyjnych (organizacja kursów, przygotowanie do wykonywania zawodu) skierowanych do osób młodych mających na celu zapobieżenie sytuacji, w której młode osoby przedwcześnie kończą edukację.

Tabela 16. Procent osób zarejestrowanych jako bezrobotni w poszczególnych jednostkach analitycznych

jednostki analityczne	ogółem	do 25 roku życia	bez wykształcenia średniego	bez kwalifikacji
I	14,77	1,34	9,40	7,72
II	5,98	1,00	2,59	3,39
III	8,26	1,12	2,68	2,46
IV	18,86	3,29	5,09	6,59
V	5,54	0,48	1,37	1,49
VI	6,85	1,52	1,86	2,28
średnia	7,83	1,15	2,59	2,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy

2.3.8. Dochody ludności

Ostatni analizowany wskaźnik w sferze społecznej stanowią dochody ludności. W celu oceny sytuacji posłużono się danymi Urzędu Skarbowego w zakresie średniego dochodu osób fizycznych w 2015 roku.

Średni dochód osób fizycznych zamieszkałych w mieście Rejowiec Fabryczny wynikający z deklaracji podatkowych wyniósł 21 403,59 zł. Najniższy dochód, o 6750 zł niższy od wartości średniej, uzyskali mieszkańcy jednostki analitycznej I – 14 620,46 zł. Dochód poniżej wartości średniej dla miasta uzyskali także mieszkańcy jednostki analitycznej II i III. Jednostki analityczne, w których zidentyfikowano niskie dochody ludności pokrywają się z jednostkami, w których występuje wysoka koncentracja osób korzystających z pomocy MOPS, w tym z tytułu ubóstwa oraz z jednostkami, w których występuje koncentracja osób bezrobotnych, w tym bez średniego wykształcenia. Wyniki te pokazują, że sytuacja społeczno-gospodarcza we wskazanych jednostkach analitycznych wymaga podjęcia działań, głównie o charakterze gospodarczym i społecznym (w tym edukacyjnym) w celu zmniejszenia poziomu bezrobocia.

Tabela 17. Dochody ludności w roku 2015 w podziale na jednostki analityczne

Jednostka analityczna	średni dochód
I	14 620,46 zł
II	20 270,65 zł

Jednostka analityczna	średni dochód
III	20 652,20 zł
IV	23 236,80 zł
V	26 863,41 zł
VI	22 778,04 zł
suma	128 421,56 zł
średnia	21 403,59 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego

2.4. Podsumowanie diagnozy w sferze społecznej

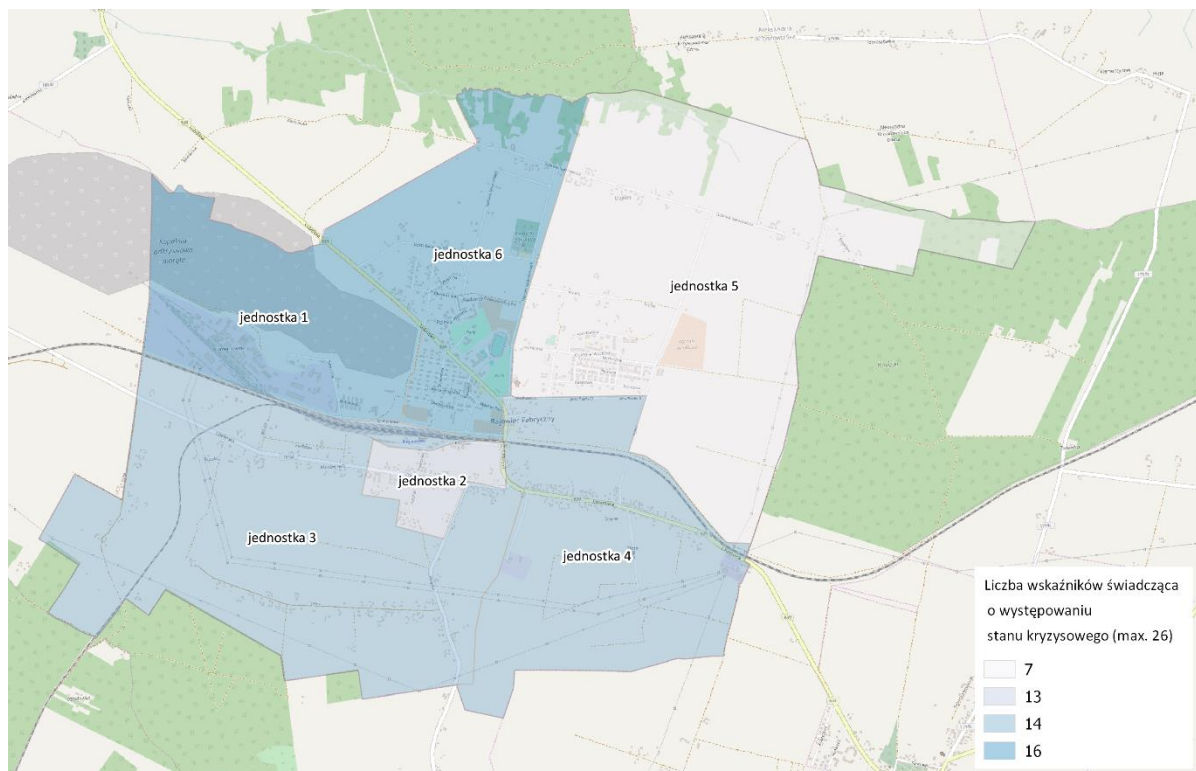
Biorąc pod uwagę przeanalizowane wskaźniki (26) w zakresach tematycznych: depopulacja i starzenie się społeczeństwa, aktywność społeczna, edukacja, pomoc społeczna, bezpieczeństwo, bezrobocie i dochody ludności jako jednostki analityczne, w których występuje stan kryzysowy zidentyfikowano te, w których liczba wskaźników pokazujących stan kryzysowy jest większa bądź równa średniej liczbie wskaźników prezentujących stan kryzysowy w jednostkach analitycznych, tj. 13. Za jednostki analityczne zdegradowane, zgodnie z danymi prezentowanymi w tabeli, uznano jednostki: I, II, III, IV oraz VI. Jak pokazuje poniższe zestawienie najtrudniejsza sytuacja społeczna występuje w jednostkach I i VI, gdzie wartości aż 16 wskaźników uznano za kryzysowe. Dla obu tych jednostek stwierdzono aż 9 wspólnych wskaźników wskazujących na stan kryzysowy m.in. zaliczyć do nich możemy: frekwencję w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, wyniki egzaminu szóstoklasisty, wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, liczbę przestępstw, liczbę interwencji w miejscu publicznym, liczbę założonych niebieskich kart, procent bezrobotnych do 25 roku życia i dochody ludności.

Tabela 18. Diagnoza stanu kryzysowego w sferze społecznej - podsumowanie

Jednostka analityczna																												
depopulacja																												
wskaźnik starzenia się (2005)																												
wskaźnik starzenia się (2010)																												
wskaźnik starzenia się (2015)																												
procent ludności w wieku 75 lat i więcej																												
frekwencja w wyborach samorządowych 2014																												
frekwencja w wyborach parlamentarnych 2015																												
frekwencja w wyborach prezydenckich 2015																												
wyniki egzaminu szóstoklasisty																												
wyniki egzaminu gimnazjalnego część humanistyczna																												
wyniki egzaminu gimnazjalnego część matematyczno- przyrodnicza																												
wyniki egzaminu gimnazjalnego część językowa																												
procent osób korzystających ze świadczeń MOPS																												
Korzystający z MOPS z tytułu ubóstwa																												
Korzystający z MOPS z tytułu bezradności																												
Korzystający z MOPS z tytułu alkoholizmu																												
Korzystający z MOPS z tytułu niepełnosprawności																												
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców																												
Liczba wykroczeń na 1000 mieszkańców																												
Liczba interwencji w miejscu publicznym na 1000 mieszkańców																												
Liczba założonych niebieskich kart na 1000 mieszkańców jednostki analitycznej																												
Procent bezrobotnych ogółem																												
Procent bezrobotnych do 25 roku życia																												
Procent bezrobotnych bez wykształcenia średniego																												
Procent bezrobotnych bez kwalifikacji																												
Dochody ludności																												
Stan kryzysowy																												

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2. Liczba zakresów tematycznych, w których zdiagnozowano stan kryzysowy w sferze społecznej

Źródło: opracowanie własne

Z diagnozy problemów społecznych wynika że sytuacja kryzysowa w sferze społecznej dotyka 62,2% mieszkańców miasta. Terytorialne rozłożenie deficytów prowadzi do konkluzji że najslabsi społecznie są mieszkańcy najstarszych części miasta, gdzie zabudowa i osadnictwo osób przyjezdných następowało w latach 1945-1960.

Najważniejsze przyczyny stanów kryzysowych w sferze społecznej to:

- Demograficzne - Wskaźnik starzenia się dla Miasta Rejowiec Fabryczny przyjmuje niekorzystną wartość równą 126, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku 0-14 przypada 126 kobiet w wieku 60 i więcej lat oraz mężczyzn w wieku 65 i więcej lat. W relacji do średniej wartości wskaźnika starzenia się dla Miasta Rejowiec Fabryczny, sytuacja kryzysowa (wartość powyżej wartości średniej dla Miasta) pod względem badanej cechy występuje w jednostkach analitycznych: II, V, VI. Zmiany demograficzne, dokonujące się współcześnie na większości obszarów Miasta mają regresywny charakter. Rozpatrując je z perspektywy zarówno obecnego, jak i przyszłego funkcjonowania społeczno-ekonomicznego Miasta, należy je uznać za niepożądane i szkodliwe. Negatywne zjawiska ludnościowe rozkładają się bardzo nierównomiernie Miasta, co prowadzi do wyraźnie gorszej kondycji demograficznej pewnych jego części. Tereny te są najczęściej miejscem kumulacji kilku niekorzystnych cech i ich wzajemnego oddziaływania - pod tym względem najgorsza sytuacja ma miejsce w jednostce numer VI. Przyczyny i skutki procesów demograficznych na terenie Rejowca są bardzo silnie powiązane ze sobą i niekiedy trudno jest określić, które z nich należy uznać za zjawisko pierwotne, a które za wtórne. Są one silnie uwarunkowane stanem gospodarki.

- Ekonomiczne – Wskaźniki dotyczące sytuacji społeczno - gospodarczej wskazują, że jako obszary kryzysowe cechujące się znacznym poziomem bezrobocia należy zaliczyć jednostki analityczne I oraz IV, w których wartości wszystkich wskaźników przekroczyły wartości średnie dla miasta oraz najczęściej stanowiły najwyższe wartości dla całego miasta. W przypadku jednostki nr I należy powiązać istniejące zjawisko bezrobocia z niskimi dochodami ludności. Ponadto, wyniki przeprowadzonej analizy w zakresie korzystania ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w najgorszej sytuacji znajduje się jednostka analityczna I, gdzie wartości wskaźników w przypadku rodzaju przyznawanych świadczeń oraz wartość ogólna są kilkakrotnie większe niż wartości średnie dla całego miasta. Obecnie ubóstwo traktowane jest jako jeden z podstawowych czynników należących do strukturalnych wad określonych społecznością. Wiele rodzin dotkniętych zjawiskiem bezrobocia żyje na granicy nędzy, często wyprzedaje swój dobytek, nie płaci czynszu, rachunków za gaz, elektryczność. Ponadto bezrobotny mniej konsumując zmniejsza popyt konsumpcyjny, co przyczynia się do zastoju gospodarczego. Ubóstwo jest bardzo groźnym zjawiskiem, gdyż pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk. Jest źródłem przestępczości, a także wielu zachowań, które nie są społecznie akceptowane. Analiza danych zastanych wskazuje, że na terenie Miasta niski poziom bezpieczeństwa jest w jednostkach nr I i VI.
- Socjologiczne - W Rejowcu Fabrycznym na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 10 organizacji pozarządowych. Najwięcej organizacji pozarządowych – 7 – zarejestrowanych jest w jednostce analitycznej VI. Powiązanie poziomu kapitału społecznego ze zjawiskami demograficznymi wskazuje, że największą aktywnością społeczną cechuje się jednostka nr VI, gdzie znaczną część mieszkańców stanowią osoby starsze. Na poziom aktywności osób starszych wpływają w dużym stopniu stan zdrowia oraz sytuacja rodzin- na. Stan zdrowia może determinować możliwości angażowania się w działania na rzecz społeczności, natomiast rodzina może okazać się alternatywą w stosunku do aktywności społecznej. Bardzo ważną zmienną okazuje się wykształcenie osób starszych, którego poziom w istotny sposób wpływa na opinie i wybory seniorów. Zatem celem rewitalizacji społecznej jest stworzenie warunków do długookresowego działania jednostki na rzecz zapewnienia sobie szeroko rozumianego bezpieczeństwa na starość i podstaw do pozytywnej oceny życia.
- Kolejnym problemem wynikającym z analiz danych zastanych jest niski poziom edukacji wyrażający się wynikami egzaminu gimnazjalnego poniżej średniej oraz relatywnie niskimi wynikami egzaminu szóstoklasisty. Struktura społeczna i rosnące zróżnicowanie materialne sprawiają, że w praktyce szanse na dobrą edukację dzieci i młodzieży nie są równe. Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja na obszarach, gdzie kumuluje się szereg zjawisk wpływających niekorzystnie na możliwości edukacyjne najmłodszych.

3. Analiza funkcjonalno –przestrzenna

3.1. Sfera gospodarcza

W celu oceny sytuacji gospodarczej miasta Rejowiec Fabryczny posłużono się danymi pochodzącymi z Urzędu Skarbowego w Chełmie oraz Urzędu Miasta.

Analizie poddano aktywność gospodarczą mierzoną przy pomocy liczby nowych podmiotów gospodarczych w roku 2014 oraz 2015 na 100 mieszkańców, liczbę podmiotów gospodarczych wg stanu na 22.09.2016 na 1000 mieszkańców, liczbę podatników prowadzących działalność gospodarczą w stosunku do liczby mieszkańców obszaru.

W roku 2014 w Rejowcu Fabrycznym utworzonych zostało 11 nowych podmiotów gospodarczych. W roku 2015 nowych podmiotów powstało 17. Najwięcej powstało w jednostkach analitycznych V i VI – łącznie w roku 2014 i 2015 18 podmiotów, co świadczy o atrakcyjności inwestycyjnej tych obszarów. Nowe podmioty gospodarcze nie powstały w badanych latach w jednostce III, z kolei w jednostce IV widoczny jest znaczny wzrost liczby nowych podmiotów w roku 2015 w stosunku do roku 2014, kiedy nie powstał żaden podmiot gospodarczy. W jednostkach analitycznych II i V w roku 2015 powstało mniej podmiotów, niż w roku 2014. W jednostce analitycznej I w roku 2014 i 2015 powstał jeden podmiot gospodarczy.

W Rejowcu Fabrycznym, wg stanu na dzień 22.09.2016 r., zarejestrowanych było 141 podmiotów gospodarczych. Średnia liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi 31,74. Najwięcej podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców zlokalizowanych jest w jednostce analitycznej VI – 44,84. Jest to jedyna jednostka, w której wartość przekroczyła średnią dla miasta. Najmniej podmiotów gospodarczych na 1000 osób zlokalizowanych jest w jednostkach II oraz I – odpowiednio 21,91 oraz 10,07.

Badając sferę gospodarczą, przeanalizowano także aktywność gospodarczą mieszkańców Rejowca Fabrycznego przy pomocy wskaźnika liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą w stosunku do liczby mieszkańców. Wszystkich podatników w mieście prowadzących własną działalność gospodarczą na koniec roku 2015 było jedynie 41, co stanowiło mniej niż 1% mieszkańców. Jedynie w strefie VI działalność prowadziło więcej podatników niż wartość przeciętna – 1,61%. Najmniej podatników prowadzących działalność gospodarczą w stosunku do liczby mieszkańców strefy zamieszkuje w strefie I [0,34%] oraz III [0,22]. Na podstawie poniższych danych można stwierdzić, że w celu poprawy sytuacji gospodarczej miasta, koniecznym jest podjęcie działań służących promocji samozatrudnienia, w tym szkoleń, dofinansowań itp.

Tabela 19. Wskaźniki aktywności gospodarczej; sfera gospodarcza - podsumowanie

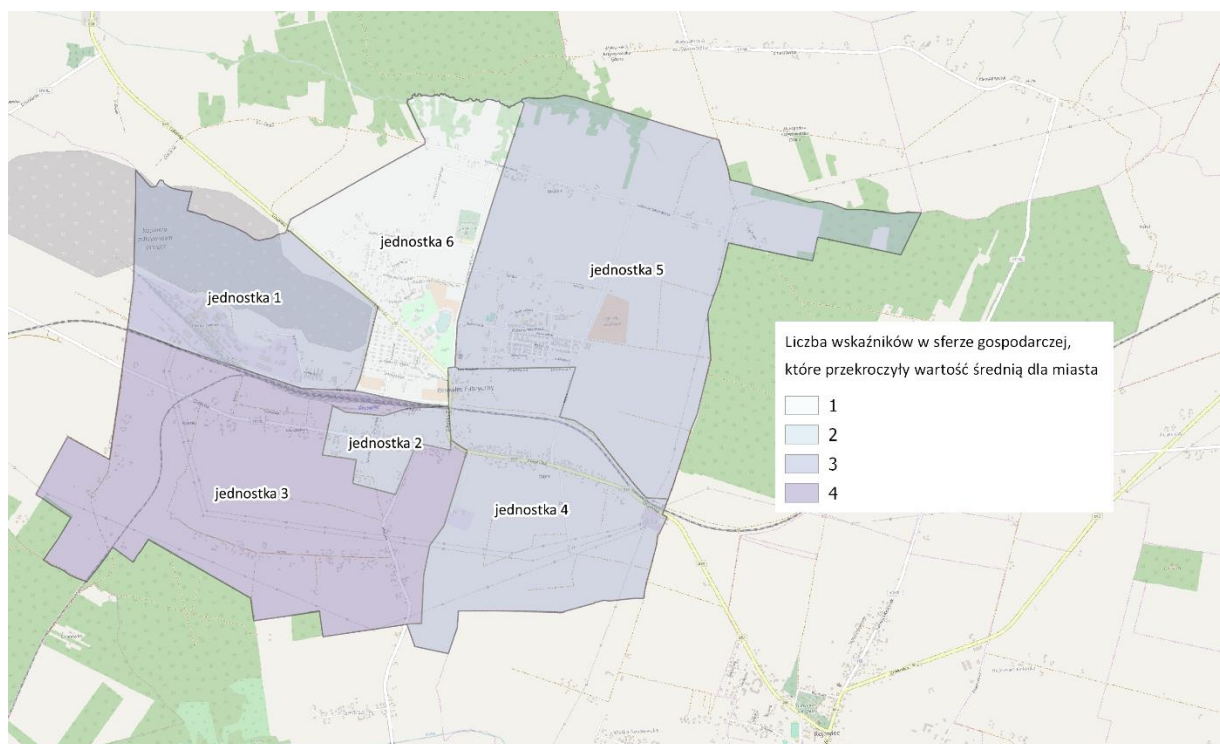
Jednostka analityczna	Liczba nowych podmiotów gospodarczych 2014 na 100 mieszkańców	Liczba nowych podmiotów gospodarczych 2015 na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów na 1000 mieszkańców	Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą w stosunku do liczby mieszkańców strefy	Stan kryzysowy
I	0,34	0,34	10,07	0,34	3
II	0,60	0,20	21,91	0,40	3
III	0,00	0,00	26,79	0,22	4
IV	0,00	1,20	29,94	0,90	3
V	0,30	0,18	30,97	0,89	3
VI	0,17	0,68	44,84	1,61	1

Jednostka analityczna	Liczba nowych podmiotów gospodarczych 2014 na 100 mieszkańców	Liczba nowych podmiotów gospodarczych 2015 na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów na 1000 mieszkańców	Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą w stosunku do liczby mieszkańców strefy	Stan kryzysowy
Ogółem dla miasta	0,25	0,38	31,74	0,92	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta oraz Urzędu Skarbowego

Podsumowując analizy wykonane w sferze gospodarczej zauważyć można, że najlepsza sytuacja jest w jednostce analitycznej VI. Niską aktywność gospodarczą można zauważyć przede wszystkim w jednostkach analitycznych I, II, III oraz IV i to te jednostki należy wskazać jako kryzysowe.

Mapa 3. Liczba wskaźników w sferze gospodarczej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta

Źródło: opracowanie własne

3.2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Do zbadania sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej posłużono się wskaźnikiem dotyczącym długości dróg [km] i potrzeb remontowych w tym zakresie, oraz powierzchnią terenów rekreacyjnych w m² na 1 mieszkańca.

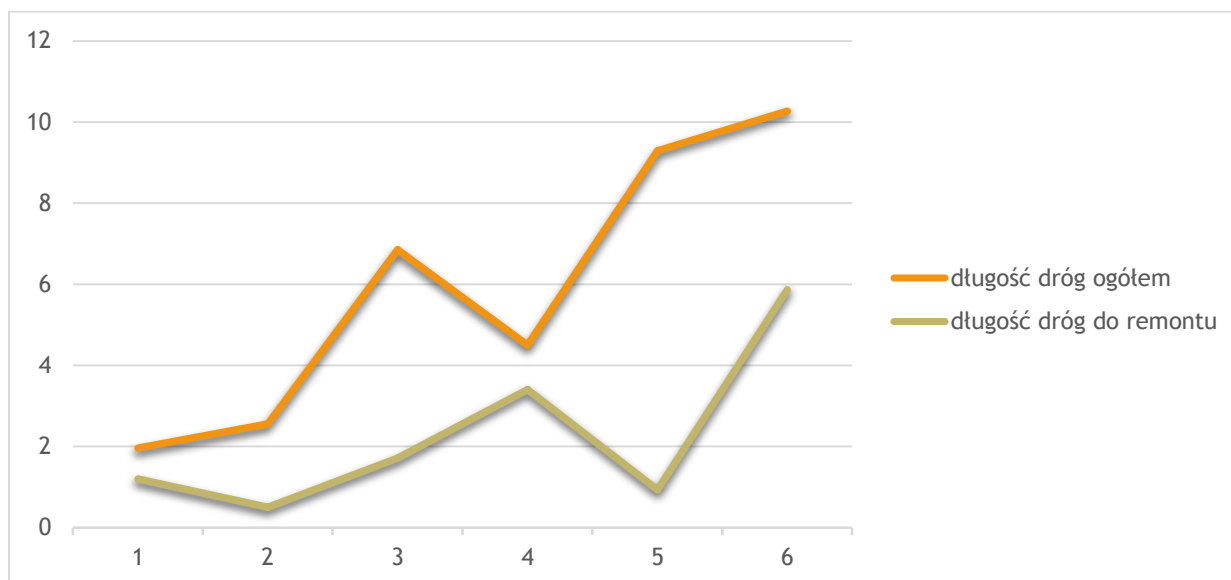
Tabela 20. Długość dróg do remontu

Jednostki analityczne	długość dróg ogółem	długość dróg do remontu	długość dróg do remontu / długość ogółem
I	1,96	1,2	0,61
II	2,56	0,5	0,20
III	6,85	1,71	0,25

Jednostki analityczne	długość dróg ogółem	długość dróg do remontu	długość dróg do remontu / długość ogółem
IV	4,5	3,4	0,76
V	9,29	0,93	0,10
VI	10,27	5,86	0,57
Miasto	35,43	13,60	0,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Wykres 3. Długość dróg do remontu w stosunku do długości dróg ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Największe potrzeby w zakresie remontu dróg gminnych w stosunku do długości dróg ogółem występują w jednostce analitycznej IV – 0,76, I – 0,61 oraz VI – 0,57, gdzie ponad 50% odcinków wymaga podjęcia działań remontowych.

Powierznię terenów rekreacyjnych w metrach kwadratowych policzono dla każdej jednostki analitycznej, a następnie podzielono przez liczbę mieszkańców danego obszaru w celu uzyskania wskaźnika powierzchni terenów rekreacyjnych na 1 mieszkańca.

Tabela 21. Powierzchnia terenów rekreacyjnych na 1 mieszkańca

jednostka analityczna	powierzchnia terenów rekreacyjnych [m ²] na 1 mieszkańca
I	1,64
II	2,00
III	1,10
IV	1,26
V	2,80
VI	5,93
średnia	2,46

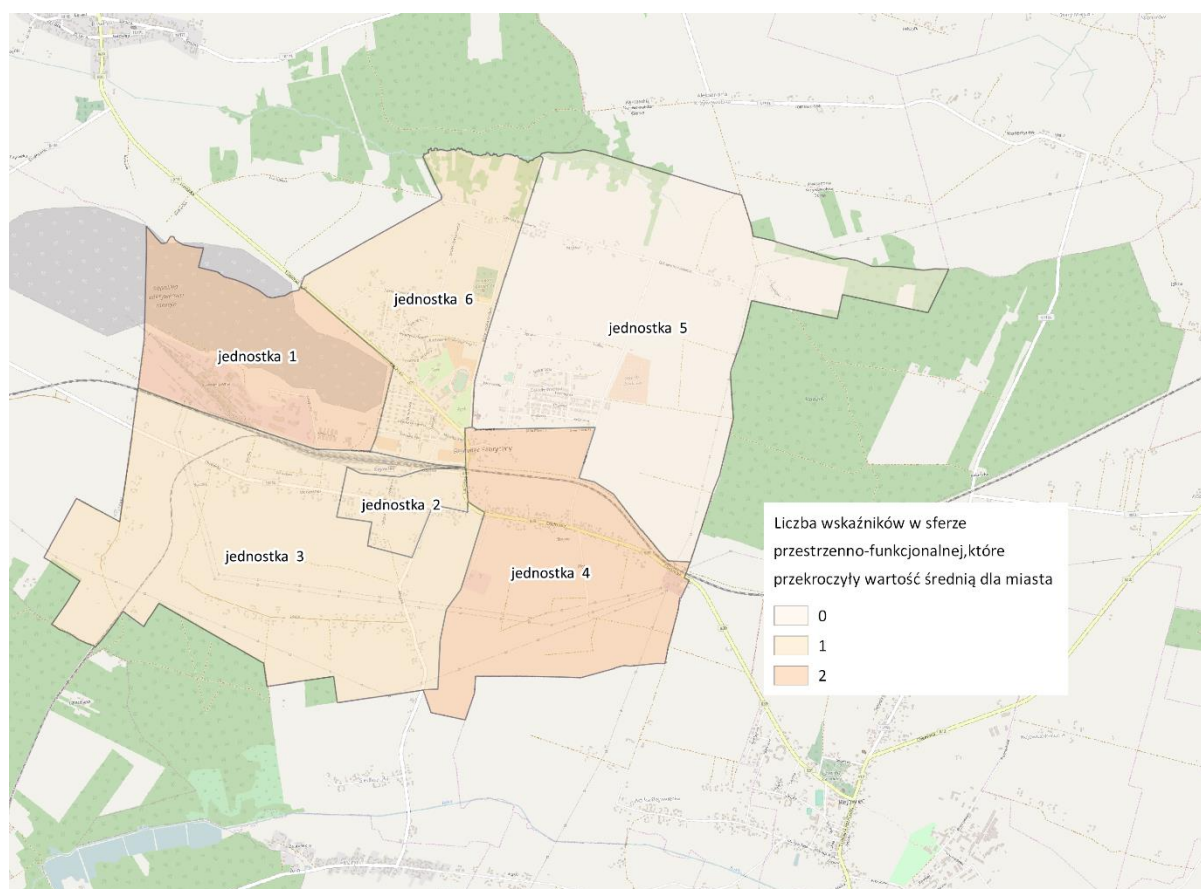
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Jak pokazuje powyższa tabela najmniej terenów rekreacyjnych na jednego mieszkańca przypada w jednostkach analitycznych III oraz IV. Średnia powierzchnia terenów rekreacyjnych w metrach kwadratowych na jednego mieszkańca to jedynie 2,46. Najlepsza sytuacja występuje w jednostkach V oraz VI, ze względu na zlokalizowanie w nich parków oraz obszarów leśnych.

Jak wynika z przeanalizowanych wskaźników najgorsza sytuacja w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występuje w jednostkach analitycznych I oraz IV, gdzie oba wskaźniki wskazują na sytuację kryzysową. Zła sytuacja występuje również

w jednostkach analitycznych II, III oraz VI, gdzie jeden wskaźnik został oceniony negatywnie. Najlepiej w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wypada jednostka analityczna V, gdzie nie występuje sytuacja kryzysowa.

Mapa 4. Liczba wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta

Źródło: opracowanie własne

3.3. Sfera techniczna

W celu oceny sytuacji w sferze technicznej oceniono standard mieszkań, sytuację mieszkaniową oraz wiek budynków w mieście Rejowiec Fabryczny.

Analizując sytuację mieszkaniową widać, że najniższy standard mieszkań występuje w jednostce analitycznej I, gdzie aż 51 mieszkań – 61,45% nie posiada wody, kanalizacji, łazienki, WC. Drugą jednostką, w której również zlokalizowane są substandardowe mieszkania jest jednostka II – 21,52%.

Tabela 22. Standard mieszkań

jednostka analityczna	liczba budynków	liczba mieszkań	% mieszkań bez wody	% mieszkań bez kanalizacji	% mieszkań bez łazienki	% mieszkań bez w.c.
I	15	83	61,45	61,45	61,45	61,45
II	49	158	21,52	21,52	21,52	21,52
III	152	152	0	0	0	0
IV	133	138	0	0	0	0
V	212	563	0	0	0	0
VI	233	492	0	0	0	0
suma	794,00	1586,00	82,96	82,96	82,96	82,96

jednostka analityczna	liczba budynków	liczba mieszkań	% mieszkań bez wody	% mieszkań bez kanalizacji	% mieszkań bez łazienki	% mieszkań bez w.c.
średnia	132,33	264,33	13,83	13,83	13,83	13,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Kolejną badaną cechą w sferze technicznej jest zaludnienie oraz średnia powierzchnia mieszkań. W Rejowcu Fabrycznym w jednym mieszkaniu mieszkają średnio 2,92 osoby. Najbardziej zaludnione są mieszkania w jednostce analitycznej I [3,6 os.], II [3,2 os.] oraz III [3 os.]. Średnia powierzchnia mieszkania w mieście to 66,03 m², czyli o prawie 7 m² więcej niż średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w Polsce [wg danych BDL na koniec roku 2014 – 59 m²] oraz 10 m² więcej w porównaniu do średniej województwa lubelskiego. Największa średnia powierzchnia mieszkań występuje w jednostce analitycznej IV, z kolei najmniejsza w jednostkach I oraz II [50 m²] i IV [54,8 m²].

Tabela 23. Średnia ilość osób w mieszkaniu oraz średnia powierzchnia mieszkania

jednostka analityczna	powierzchnia mieszkań	liczba mieszkań	liczba osób ogółem	średnia liczba osób w mieszkaniu	średnia powierzchnia mieszkania
I	4 138,00	83	298	3,6	50
II	7 940,00	159	502	3,2	50
III	11 811,00	152	448	2,9	77,7
IV	12 552,00	138	334	2,4	91
V	40 906,00	563	1679	3	72,7
VI	26 950,00	492	1182	2,4	54,8
suma	104 297,00	1587,00	4443,00	17,50	396,20
średnia	17 382,83	264,50	740,50	2,92	66,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Ostatnim wskaźnikiem w sferze technicznej jest wiek budynków. Przeanalizowano liczbę budynków wybudowanych przed rokiem 1970 w stosunku do wszystkich budynków. Jak wynika przeprowadzonej analizy 67% budynków w mieście powstało przed 1970 rokiem. Najwięcej zabudowy przed rokiem 1970 powstało w jednostce analitycznej I – 100%. Koncentracja starej zabudowy występuje także w jednostce VI – 82,40% oraz II – 73,47%. Najmniej budynków z przed roku 1970 zlokalizowanych jest w jednostce analitycznej V.

Tabela 24. Procent budynków wybudowanych przed 1970 rokiem w stosunku do wszystkich budynków

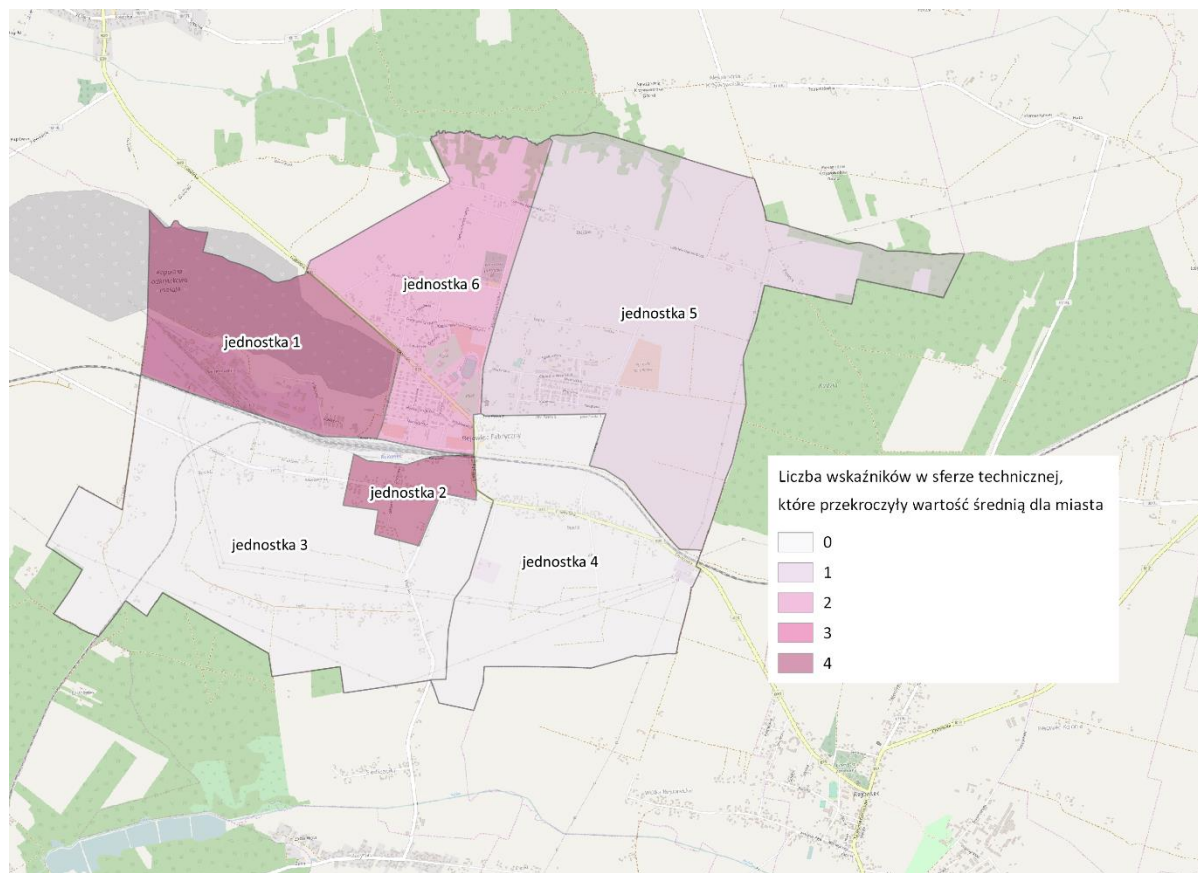
Jednostka analityczna	budynki wybudowane przed 1970 r.	% budynków wybudowanych przed 1970 rokiem w stosunku do wszystkich budynków
I	15	100,00
II	36	73,47
III	85	55,92
IV	90	67,67
V	49	23,11
VI	192	82,40
suma	467,00	402,58
średnia	77,83	67,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Podsumowując przeprowadzoną diagnozę w sferze technicznej za kryzysowe należy uznać jednostki analityczne I, II – gdzie wszystkie analizowane wskaźniki wskazują na koncentrację zjawisk kryzysowych oraz jednostkę analityczną VI, w której zdiagnozowano

małą średnią powierzchnię mieszkania oraz duży odsetek budynków wybudowanych przed 1970 rokiem.

Mapa 5. Liczba wskaźników w sferze technicznej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta

Źródło: opracowanie własne

3.4. Sfera środowiskowa

W celu oceny sytuacji w sferze środowiskowej przeanalizowane zostały dane dotyczące obiektów zawierających azbest w poszczególnych jednostkach analitycznych oraz budynków mieszkalnych generujących niską emisję. Dane do analizy pochodzą z Urzędu Miasta i pokazują stan na koniec roku 2015.

Tabela 25. Masa wyrobów zawierających azbest [Mg]

jednostka analityczna	masa wyrobów zawierających azbest [Mg]	masa wyrobów zawierających azbest zawarta w zasobie budynków
I	0	0,00
II	18,3	0,37
III	177,9	1,17
IV	122,6	0,92
V	137,2	0,65
VI	81,2	0,35
suma	537,20	3,46
średnia	89,53	0,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Jak wynika z przedstawionych danych średni wskaźnik masy azbestu w budynkach w Rejowcu Fabrycznym wynosi 0,58. Największa masa wyrobów zawierających azbest zdiagnozowana została w jednostce analitycznej III – 1,17 oraz IV – 0,92.

Jako drugi wskaźnik w sferze środowiskowej wykorzystano liczbę budynków mieszkalnych generujących niską emisję. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta, aż w trzech jednostkach analitycznych: I, II, III wszystkie budynki mieszkalne generują niską emisję. Bardzo zła sytuacja występuje w jednostce IV, gdzie aż 130 ze 133 budynków mieszkalnych generuje niską emisję. W jednostkach V i VI, ponad połowa budynków generuje niską emisję. Jak wynika z analizowanych danych, sytuacja w całym mieście wymaga podjęcia działań mających na celu poprawę jakości powietrza.

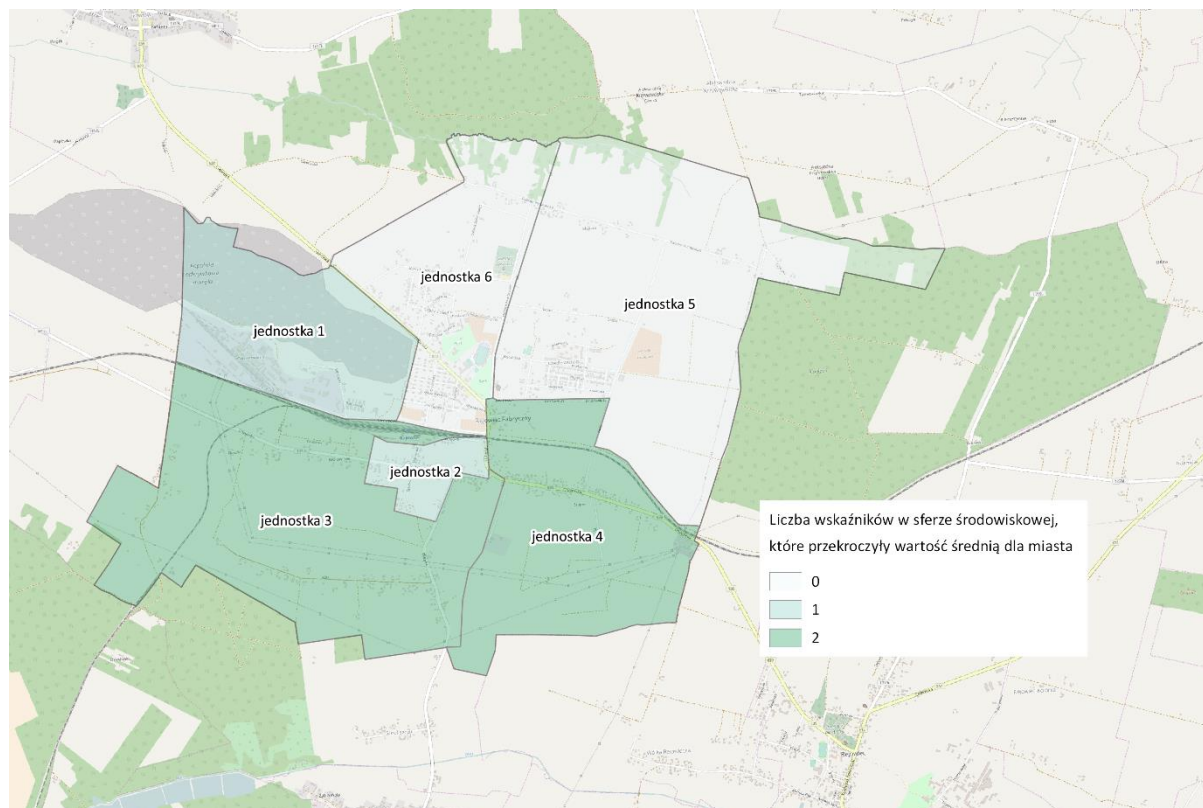
Tabela 26. Budynki mieszkalne generujące niską emisję

jednostka analityczna	budynki mieszkalne generujące emisję niskie	% budynków mieszkalnych generujących niską emisję w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych
I	15	100,00
II	49	100,00
III	152	100,00
IV	130	97,74
V	118	55,66
VI	128	54,94
Miasto	592	84,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Podsumowując analizę wykonaną w sferze środowiskowej, jako jednostki analityczne w których występuje największa koncentracja budynków generujących emisję CO₂ uznać należy jednostki I, II i III, w których 100% budynków mieszkalnych generuje niską emisję oraz jednostkę IV – w której oba wskaźniki są powyżej średniej dla miasta

Mapa 6. Liczba wskaźników w sferze środowiskowej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta

Źródło: opracowanie własne

3.1. Podsumowanie analizy funkcjonalno-przestrzennej

Na podstawie danych statystycznych zgodnie z zapisami *Wytycznych* przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową funkcjonowania miasta które wpływają na warunki i jakość życia mieszkańców, a co za tym idzie determinują ich ocenę stanu miasta. Zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych*, jako obszar zdegradowany można uznać obszar, w którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych, środowiskowych.

Tabela 27. Podsumowanie analizy danych statystycznych w 4 sferach

jednostka analityczna	gospodarcza	przestrzenno-funkcjonalna	techniczna	środowiskowa	stan kryzysowy
I	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	-
III	-	-	+	-	-
IV	-	-	+	-	-
V	-	+	+	+	+
VI	+	-	-	+	-

Źródło: opracowanie własne

W sferze społecznej za kryzysowe uznano strefy I-IV oraz VI. W sferze gospodarczej jako kryzysowe wskazano jednostki analityczne: I, II, III, IV. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej jednostki analityczne I-IV oraz VI. W sferze technicznej jednostki I, II oraz VI. W sferze środowiskowej jednostki I-IV.

Dla jednostki analitycznej I zdiagnozowano przed wszystkim problemy w zakresie stanu dróg, dostępności terenów rekreacyjnych i przestrzeni publicznych, a także stan tkanki mieszkaniowej. Dla jednostki analitycznej II i VI problemy skupiają się również wokół jakości infrastruktury drogowej, w tym barier architektonicznych przy ciągach pieszych, a także niskiej jakości terenów rekreacyjnych czy przestrzeni publicznych. Nie można również pominąć niskiej jakości tkanki mieszkaniowej, która znacznie utrudnia zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców. W przypadku jednostki analitycznej III i IV zauważalne są problemy środowiskowe związane z występowaniem wyrobów zawierających azbest czy budynków generujących niską emisję.

Na podstawie przeprowadzonych analiz można wyraźnie stwierdzić, że wszystkie jednostki analityczne, w których stwierdzono stan kryzysowy borykają się ze zbliżonymi problemami, jednak w różnym stopniu nasilenia. Należy jednak podkreślić, że dotyczą one podstawowych potrzeb społeczności, przez co utrudnione jest jej normalne funkcjonowanie.

4. Proces partycypacyjny

W procesie diagnostycznym mającym na celu zidentyfikowanie obszarów zdegradowanych a następnie obszarów rewitalizacji, w których natężenie negatywnych zjawisk w sferach społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej jest największe, wzięli udział również mieszkańcy i inne osoby zainteresowane kształtowaniem rozwoju Miasta. Do podstawowych form włączenia mieszkańców na etapie diagnostycznym należały: badanie kwestionariuszowe oraz konsultacje społeczne – spacerzy badawcze, wywiady grupowe oraz spotkanie warsztatowe.

4.1. Badanie kwestionariuszowe

4.1.1 Metodologia

W celu dokonania delimitacji obszarów rewitalizacji w mieście Rejowiec Fabryczny przeprowadzono badanie ankietowe w formie bezpośrednich indywidualnych wywiadów kwestionariuszowych PAPI. W metodzie tej wywiad przeprowadzony jest w oparciu o kwestionariusz podczas bezpośredniej rozmowy z ankierem. Zastosowanie tej techniki pozwala na uniknięcie błędów oraz braku odpowiedzi.

4.1.2. Próba

Dobór próby do badania kwestionariuszowego miał charakter warstwowo-losowy. Populacja została podzielona na warstwy ze względu na płeć i wiek. W każdej warstwie udział respondentów w próbie badawczej był proporcjonalny do udziału ogółu osób z każdej warstwy w całym mieście.

Tabela 28. Respondenci według płci i wieku

wiek	mężczyźni		kobiety		łącznie	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
15-24 lata	32	18,93	26	13,90	58	16,29
25-34 lata	31	18,34	29	15,51	60	16,85
35-44 lata	34	20,12	33	17,65	67	18,82
45-54 lata	37	21,89	44	23,53	81	22,75
powyżej 55 lat	35	20,71	55	29,41	90	25,28
suma	169	100,00	187	100,00	356	100,00

Źródło: badanie PAPI

W badaniu wzięło udział łącznie 356 osób. Zgodnie z przyjętym założeniem, w badaniu wzięli udział mieszkańcy wszystkich stref miasta w zbliżonej do siebie liczbie.

Tabela 29. Liczba badanych w poszczególnych jednostkach analitycznych

Nr jednostki analitycznej	I	II	III	IV	V	VI	suma
Liczba przebadanych	59	61	57	58	59	62	356
%	16,57	17,13	16,01	16,29	16,57	17,42	100

Źródło: badanie PAPI

Wśród przebadanych mieszkańców Rejowca Fabrycznego, przeważały osoby z wykształceniem wyższym – 23,60%. Niewiele mniej respondentów – 22,75% – posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące. 1/5 ankietowanych posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Tabela 30. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	liczba	%
Podstawowe	4	1,12

Wykształcenie	liczba	%
Gimnazjalne	18	5,06
Zasadnicze zawodowe	72	20,22
Średnie zawodowe	66	18,54
Średnie ogólnokształcące	81	22,75
Policealne	30	8,43
Wyższe	84	23,60

Źródło: badanie PAPI

Przyglądając się statusowi zawodowemu respondentów zauważyć można, że ponad 50% badanych było aktywnych zawodowo. Ponad 17% ankietowanych to osoby bezrobotne, 11% badanych stanowili emeryci, a także uczniowie/studenci. Najmniejszą liczbę respondentów stanowili renciści.

Tabela 31. Respondenci według statusu zawodowego

Status zawodowy	liczba	%
Uczeń/student	41	11,52
Aktywny zawodowo	197	55,34
Bezrobotny	61	17,13
Emeryt	40	11,24
Rencista	16	4,49

Źródło: badanie PAPI

4.1.3. Wyniki badania

Mieszkańcom Rejowca Fabrycznego zadano 17 pytań, których celem było poznanie rzeczywistej opinii mieszkańców na temat stanu społeczno-gospodarczego miasta, problemów lokalnych oraz obszarów wymagających wsparcia. Kwestionariusz ankiety stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

Ocena ogólnej sytuacji miasta

Pierwsze pytanie badania [po wskazaniu obszaru zamieszkania respondenta] dotyczyło oceny ogólnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru zamieszkania. Jak wynika z poniższej tabeli, 41% mieszkańców miasta ocenia dobrze poziom rozwoju społeczno-gospodarczego swojego obszaru zamieszkania, 20,68% ocenia poziom rozwoju ani dobrze ani źle. Prawie 14% ankietowanych ocenia rozwój bardzo dobrze. Ponad 22% ankietowanych ma negatywną opinię na temat poziomu rozwoju i ocenia go źle bądź bardzo źle.

Tabela 32. Ocena poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego

	suma	%
1. Bardzo dobrze	49	13,88
2. Dobrze	145	41,08
3. Ani dobrze ani źle	73	20,68
4. Źle	58	16,43
5. Bardzo źle	22	6,23
6. Trudno powiedzieć	6	1,70

Źródło: badanie PAPI

Tabela 33. Ocena poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru zamieszkania w podziale na jednostki analityczne

	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo dobrze	0,00	0,00	24,56	17,24	16,95	24,19
2. Dobrze	18,64	18,03	40,35	58,62	57,63	51,61
3. Ani dobrze ani źle	22,03	21,31	26,32	17,24	16,95	19,35

4. Żle	40,68	39,34	7,02	5,17	5,08	0,00
5. Bardzo źle	16,95	16,39	0,00	0,00	0,00	3,23
6. Trudno powiedzieć	1,69	1,64	1,75	1,72	1,69	1,61

Źródło: badanie PAPI

Patrząc na odpowiedzi respondentów w poszczególnych jednostkach analitycznych miasta, zauważyć można, że najgorzej sytuację społeczno-gospodarczą swojego otoczenia oceniają mieszkańcy jednostki I oraz II, gdzie ponad 50% oceniło ją jako złą lub bardzo złą, ok. 1/5 respondentów nie ocenia jej ani dobrze ani źle, a żaden respondent nie ocenił sytuacji jako bardzo dobrej. W pozostałych jednostkach analitycznych Rejowca Fabrycznego ocena sytuacji społeczno-gospodarczej jest przeciwna do jednostek I i II. W jednostkach III-VI ponad 70% respondentów wskazuje, że sytuacja jest dobra lub bardzo dobra.

W kolejnym pytaniu respondentów poproszono o ocenę swojego ogólnego poziomu i warunków życia w obszarze zamieszkania pod kątem: bezpieczeństwa i spokoju publicznego, integracji społecznej i stosunków sąsiedzkich, opieki medycznej i dostępu do lekarzy, kultury, rekreacji i sportu, oświaty, edukacji i wychowania przedszkolnego oraz usług społecznych i opieki socjalnej.

Tabela 34. Ocena ogólnego poziomu i warunków życia

	Bezpieczeństwo, spokój i porządek publiczny	Integracja społeczna i stosunki sąsiedzkie	Opieka medyczna dostęp do lekarzy	Kultura, rekreacja sport	Oświata, edukacja, wychowanie przedszkolne	Usługi społeczne, opieka socjalna,
1. Bardzo dobrze	19,38	22,19	16,57	29,78	25,00	22,19
2. Dobrze	35,96	34,27	27,53	32,87	39,04	35,11
3. Ani dobrze ani źle	23,88	24,16	31,74	26,12	19,66	21,91
4. Żle	14,04	11,80	15,17	6,74	10,67	12,92
5. Bardzo źle	5,62	6,74	7,02	3,37	3,93	6,18
6. Trudno powiedzieć	0,56	0,56	1,69	0,84	1,40	1,40

Źródło: badanie PAPI

Ogólne wyniki dla miasta wskazują, że ponad 50% mieszkańców ocenia sytuację ww. jednostkach analitycznych na poziomie dobrym bądź bardzo dobrym. Jedynie ok. 20% respondentów wskazuje, iż sytuacja jest zła lub bardzo zła. Ponad 22% badanych wskazało, że zła lub bardzo zła jest sytuacja w strefie opieki medycznej i dostępie do lekarzy, a ponad 21% źle lub bardzo źle oceniło usługi społeczne i opiekę socjalną. Ponad 64% dobrze lub bardzo dobrze oceniło oświatę, edukację i wychowanie przedszkolne, a 61% respondentów oceniło dobrze lub bardzo dobrze sytuację pod kątem kultury rekreacji i sportu.

Najgorzej – źle lub bardzo źle – swój poziom i warunki życia oceniają mieszkańcy jednostki analitycznej I – 66%, najlepiej – dobrze lub bardzo dobrze – aż 89,93% mieszkańców jednostki V. Pod względem integracji społecznej i stosunków sąsiedzkich najlepiej swoją sytuację oceniają mieszkańcy jednostki V – ponad 81% wskazało, iż sytuacja jest dobra lub bardzo dobra. Najgorzej zaś respondenci zamieszkujący jednostkę analityczną I – aż 59% wskazało, że sytuacja jest zła lub bardzo zła. Negatywnie sytuację ocenili również respondenci z jednostki II – 39% odpowiedzi źle lub bardzo źle. Opieka medyczna i dostęp do lekarzy najlepiej zostały ocenione w jednostce V – 74%. Najgorsza sytuacja występuje z kolei w jednostce I – 59% oraz II – 45%. Pod kątem

kultury, rekreacji i sportu w jednostkach analitycznych III-VI ponad 70% respondentów oceniło sytuację jako bardzo dobrą lub dobrą. Najgorzej wypadły zaś jednostki analityczne I oraz II. Należy jednak zaznaczyć, że tyle samo lub więcej respondentów z tych jednostek oceniło, że sytuacja jest dobra lub bardzo dobra [30%, 32%] niż zła lub bardzo zła [30%, 21%]. Oświata, edukacja i wychowanie przedszkolne najlepiej zostały ocenione w jednostkach analitycznych V oraz III – ponad 80% pozytywnych wskazań. Negatywnie oceniono sytuację w tym zakresie w jednostce I i II [45%, 34%]. Usługi społeczne i opieka socjalna zostały dobrze ocenione przez ponad 75% respondentów z jednostek III, IV oraz V. Podobnie jak w przypadku pozostałych wskaźników, najgorsze opinie nt. usług społecznych wystąpiły w jednostce I i II. Jak wynika z powyższych danych, najgorsza sytuacja występuje w jednostce I i II, najlepsza zaś w jednostce V.

Tabela 35. Ocena ogólnego poziomu i warunków życia w podziale na jednostki analityczne

	Bezpieczeństwo, spokój i porządek publiczny						Integracja społeczna i stosunki sąsiedzkie						Opieka medyczna dostęp do lekarzy					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo dobrze	0,00	4,92	24,56	32,76	32,20	22,58	0,00	9,84	22,81	29,31	40,68	30,65	0,00	6,56	17,54	17,24	33,90	24,19
2. Dobrze	8,47	18,03	50,88	37,93	57,63	43,55	8,47	18,03	49,12	48,28	40,68	41,94	1,69	26,23	36,84	31,03	40,68	29,03
3. Ani dobrze ani źle	25,42	36,07	22,81	20,69	8,47	29,03	32,20	32,79	24,56	15,52	16,95	22,58	37,29	21,31	36,84	39,66	20,34	35,48
4. Źle	50,85	22,95	1,75	6,90	1,69	0,00	35,59	22,95	3,51	5,17	1,69	1,61	32,20	34,43	7,02	6,90	3,39	6,45
5. Bardzo źle	15,25	18,03	0,00	0,00	0,00	0,00	23,73	16,39	0,00	0,00	0,00	0,00	27,12	11,48	1,75	0,00	1,69	0,00
6. Trudno powiedzieć	0,00	0,00	0,00	1,72	0,00	1,61	0,00	0,00	0,00	1,72	0,00	1,61	1,69	0,00	0,00	5,17	0,00	3,23
	Kultura, rekreacja sport						Oświata, edukacja, wychowanie przedszkolne						Usługi społeczne, opieka socjalna,					
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1. Bardzo dobrze	0,00	13,11		0,00	13,11		0,00	13,11		0,00	13,11		0,00	13,11		0,00	13,11	
2. Dobrze	30,51	19,67	31,58	30,51	19,67	31,58	30,51	19,67	31,58	30,51	19,67	31,58	30,51	19,67	31,58	30,51	19,67	31,58
3. Ani dobrze ani źle		45,90	15,79			15,79		45,90	15,79			15,79	38,98		15,79	38,98		15,79
4. Źle	16,95	14,75	3,51	16,95	14,75	3,51	16,95	14,75	3,51	16,95	14,75	3,51	16,95	14,75	3,51	16,95	14,75	3,51
5. Bardzo źle	13,56	6,56	0,00	13,56	6,56	0,00	13,56	6,56	0,00	13,56	6,56	0,00	13,56	6,56	0,00	13,56	6,56	0,00
6. Trudno powiedzieć	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: badanie PAPI

Kolejne pytanie dotyczyło oceny warunków mieszkaniowych. Ponad 60% respondentów ocenia swoje warunki mieszkaniowe na poziomie dobrym bądź bardzo dobrym. Ok. 15% ankietowanych uważa, że ich sytuacja mieszkaniowa jest zła.

Tabela 36. Ocena warunków mieszkaniowych

	suma	%
1. Bardzo dobrze	102	28,65
2. Dobrze	117	32,87
3. Ani dobrze ani źle	61	17,13
4. Źle	52	14,61
5. Bardzo źle	18	5,06
6. Trudno powiedzieć	5	1,40

Źródło: badanie PAPI

Tabela 37. Ocena warunków mieszkaniowych w podziale na jednostki analityczne

	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo dobrze	3,39	18,03	47,37	27,59	35,59	40,32
2. Dobrze	15,25	13,11	31,58	43,10	54,24	40,32
3. Ani dobrze ani źle	23,73	24,59	14,04	18,97	6,78	14,52
4. Źle	40,68	29,51	7,02	6,90	1,69	1,61
5. Bardzo źle	16,95	11,48	0,00	1,72	0,00	0,00
6. Trudno powiedzieć	0,00	1,64	0,00	1,72	1,69	3,23

Źródło: badanie PAPI

Jak wynika z danych zawartych w tabeli, najgorzej swoją sytuację mieszkaniową oceniają mieszkańcy jednostki analitycznej I – ponad 57% ocenia warunki mieszkaniowe jako złe lub bardzo złe. Zła sytuacja pod względem warunków mieszkaniowych występuje także w jednostce II, gdzie 40% respondentów oceniło warunki mieszkaniowe negatywnie. Najlepiej warunki mieszkaniowe ocenili respondenci zamieszkujący jednostkę III – prawie 50% wskazało, że sytuacja jest bardzo dobra. W jednostce V ponad 50% ankietowanych oceniło swoje warunki mieszkaniowe jako dobre.

Ocena sytuacji społecznej

W kolejnym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę w skali od 1-5 występowania 12 problemów o charakterze społecznym [wymienionych poniżej] na terenie zamieszkania.

1. Niska stopa życia części mieszkańców
2. Wysokie bezrobocie
3. Mała liczba miejsc pracy
4. Niedostateczna opieka społeczna
5. Niepełnosprawność (w rozumieniu niezdolności do podjęcia zatrudnienia, ze względu na obniżenie sprawności fizycznej, psychicznej bądź umysłowej)
6. Brak poczucia bezpieczeństwa
7. Niski poziom wykształcenia mieszkańców
8. Starzenie się społeczeństwa
9. Słaba integracja lokalnej społeczności (brak poczucia wspólnoty lokalnej)
10. Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym
11. Słabo rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna
12. Występowanie patologii społecznych (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)

Tabela 38. Ocena skali występowania problemów o charakterze społecznym

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Bardzo mała	26,40	24,44	21,35	21,35	21,91	25,00	23,03	22,75	20,51	21,63	22,47	21,35

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2. Mała	29,78	23,60	25,28	24,72	30,34	30,90	30,06	25,84	28,09	28,37	32,30	29,78
3. Przeciętna	16,01	23,60	24,16	22,75	19,38	18,26	21,91	24,72	23,03	21,91	23,31	25,00
4. Duża	18,54	15,73	15,17	17,98	14,33	14,89	14,89	15,45	16,01	12,36	12,64	12,92
5. Bardzo duża	7,58	10,11	11,24	10,39	6,18	5,62	5,90	8,43	8,71	12,36	7,30	8,71
6. Trudno powiedzieć	1,69	2,53	2,53	2,81	7,87	4,78	3,37	2,81	3,37	3,37	1,97	2,25

Źródło: badanie PAPI

Ponad 46% [min. 46% - niedostateczna opieka społeczna, max. 56% - niska stopa życia części mieszkańców] ankietowanych mieszkańców Rejowca Fabrycznego oceniło, że ww. problemy społeczne występują w ich mieście w bardzo małym lub małym stopniu. W przypadku oceny wszystkich wskaźników, ok. 20% mieszkańców [20% - słabo rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna, 28% - niedostateczna opieka społeczna] wskazało, że sytuacja w mieście jest zła lub bardzo zła.

Przyglądając się natomiast sytuacji w poszczególnych dzielnicach zauważyć można, iż najlepiej sytuację w swoim otoczeniu pod względem kwestii społecznych oceniają mieszkańcy jednostki analitycznej III oraz V [aż 5 razy największa liczba respondentów wskazała, że nasilenia problemów są bardzo małe, ani razu większość badanych nie oceniła nasilenia negatywnych zjawisk na poziomie przeciętnym, dużym lub bardzo dużym]. Z sytuacji społecznej zadowoleni są również mieszkańcy jednostek IV i VI [tylko trzy razy ocenili nasilenie zjawisk na poziomie przeciętnym, ani razu większość nie wskazała dużego bądź bardzo dużego nasilenia problemów]. Najgorzej sytuację społeczną oceniają mieszkańcy jednostek I oraz II. W przypadku wszystkich badanych tematów społecznych, ponad 50% respondentów z jednostki analitycznej I wskazywało, że nasilenie problemów jest duże lub bardzo duże [a aż 4 razy było to ponad 75% ankietowanych]. Jako największy problem mieszkańcy tej strefy wskazywali niedostateczną pomoc społeczną [83% odpowiedzi bardzo wysoka i wysoka koncentracja] oraz w dalszej kolejności [78%] na bezrobocie. Respondenci zamieszkujący jednostkę analityczną II za największy problem uznali niską stopę życia części mieszkańców oraz bezrobocie [54% odpowiedzi bardzo wysoka i wysoka koncentracja zjawiska]. Pełne zestawienie odpowiedzi w poszczególnych jednostkach analitycznych zawiera tabela.

Tabela 39. Ocena skali występowania problemów o charakterze społecznym w podziale na jednostki analityczne

	1. Niska stopa życia części mieszkańców						2. Wysokie bezrobocie						3. Mała liczba miejsc pracy						4. Niedostateczna opieka społeczna					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	13,11	33,33	27,59	38,98	45,16	1,69	13,11	43,86	25,86	40,68	22,58	0,00	9,84	35,09	25,86	30,51	27,42	1,69	8,20	35,09	20,69	37,29	25,81
2. Mała	3,39	13,11	38,60	39,66	50,85	33,87	3,39	11,48	29,82	29,31	35,59	32,26	3,39	14,75	35,09	20,69	44,07	33,87	0,00	14,75	36,84	34,48	37,29	25,81
3. Przeciętna	18,64	18,03	15,79	25,86	8,47	9,68	16,95	19,67	15,79	37,93	18,64	32,26	22,03	24,59	15,79	37,93	18,64	25,81	15,25	21,31	15,79	32,76	23,73	27,42
4. Duża	50,85	36,07	12,28	5,17	1,69	4,84	44,07	32,79	8,77	3,45	3,39	1,61	38,98	27,87	3,51	12,07	3,39	4,84	50,85	27,87	12,28	6,90	1,69	8,06
5. Bardzo duża	25,42	19,67	0,00	0,00	0,00	0,00	33,90	22,95	0,00	1,72	0,00	1,61	35,59	21,31	5,26	1,72	1,69	1,61	32,20	24,59	0,00	3,45	0,00	1,61
6. Trudno powiedzieć	1,69	0,00	0,00	1,72	0,00	6,45	0,00	0,00	1,75	1,72	1,69	9,68	0,00	1,64	3,51	1,72	1,69	6,45	0,00	3,28	0,00	1,72	0,00	11,29

	5. Niepełnosprawność (w rozumieniu niezdolności do podjęcia zatrudnienia, ze względu na obniżenie sprawności fizycznej, psychicznej bądź umysłowej)						6. Brak poczucia bezpieczeństwa						7. Niski poziom wykształcenia mieszkańców						8. Starzenie się społeczeństwa					
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	11,48	0,00	16,39	0,00	16,39	0,00	16,39	0,00	16,39	0,00	16,39	0,00	16,39	33,33	22,41	32,20	24,19	0,00	8,20	36,84	20,69	30,51	33,87
2. Mała	8,47	19,67	6,78	9,84	6,78	9,84	6,78	9,84	6,78	9,84	6,78	9,84	6,78	9,84	35,09	48,28	35,59	32,26	10,17	14,75	28,07	34,48	49,15	33,87
3. Przeciętna	32,20	16,39		14,75		14,75	37,29	14,75		14,75		14,75		14,75	24,56	18,97	20,34	27,42	18,64	21,31	24,56	31,03	15,25	20,97
4. Duża	35,59	31,15	35,59		35,59		35,59	37,70	35,59		35,59		35,59	37,70	5,26	3,45	6,78	6,45	37,29	19,67	3,51	6,90	3,39	3,23
5. Bardzo duża	23,73	13,11	18,64	14,75	18,64	14,75	18,64	14,75	18,64	14,75	18,64	14,75	18,64	14,75	0,00	1,72	1,69	0,00	33,90	32,79	1,75	1,72	1,69	1,61
6. Trudno powiedzieć	0,00	8,20	1,69	4,92	1,69	4,92	1,69	4,92	1,69	4,92	1,69	4,92	1,69	4,92	1,75	3,45	3,39	9,68	0,00	3,28	5,26	5,17	0,00	6,45

	9. Słaba integracja lokalnej społeczności (brak poczucia wspólnoty lokalnej)						10. Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym						11. Słabo rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna						12. Występowanie patologii społecznych (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	11,48	33,33	22,41	32,20	24,19	0,00	8,20	36,84	20,69	30,51	33,87	0,00	8,20	50,88	17,24	33,90	25,81	3,39	9,84	38,60	18,97	33,90	24,19
2. Mała	8,47	9,84	35,09	48,28	35,59	32,26	10,17	14,75	28,07	34,48	49,15	33,87	8,47	19,67	28,07	55,17	47,46	35,48	15,25	14,75	29,82	39,66	44,07	35,48
3. Przeciętna	22,03	24,59	24,56	18,97	20,34	27,42	18,64	21,31	24,56	31,03	15,25	20,97	32,20	21,31	17,54	24,14	15,25	29,03	27,12	24,59	24,56	27,59	16,95	29,03
4. Duża	45,76	27,87	5,26	3,45	6,78	6,45	37,29	19,67	3,51	6,90	3,39	3,23	38,98	27,87	3,51	1,72	0,00	3,23	32,20	27,87	1,75	8,62	1,69	4,84
5. Bardzo duża	23,73	24,59	0,00	1,72	1,69	0,00	33,90	32,79	1,75	1,72	1,69	1,61	20,34	19,67	0,00	0,00	3,39	0,00	22,03	21,31	3,51	0,00	3,39	1,61
6. Trudno powiedzieć	0,00	1,64	1,75	3,45	3,39	9,68	0,00	3,28	5,26	5,17	0,00	6,45	0,00	3,28	0,00	1,72	0,00	6,45	0,00	1,64	1,75	5,17	0,00	4,84

Źródło: badanie PAPI

Kolejne pytanie w badaniu dotyczyło oceny skali występowania problemów związanych z kulturą, sportem i turystyką. Ocenie został poddany problem:

1. Mała liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych;
2. Zbyt mała liczba obiektów kultury, miejsc spotkań dla mieszkańców.

Tabela 40. Ocena skali występowania problemów związanych z kulturą, sportem i turystyką

	1	2
1. Bardzo mała	31,74	31,74
2. Mała	35,67	34,27
3. Przeciętna	23,88	22,47
4. Duża	4,49	7,02
5. Bardzo duża	2,25	2,25
6. Trudno powiedzieć	1,69	2,25

Źródło: badanie PAPI

Ogólne wyniki w mieście Rejowiec Fabryczny wskazują, iż większość ankietowanych mieszkańców [ponad 65%] ocenia skalę występowania ww. problemów na bardzo małą oraz małą. Ponad 20% wskazało, że w obu przypadkach skala problemów jest niewielka. Zdecydowana mniejszość respondentów [poniżej 10%] oceniła skalę występowania problemów na dużą lub bardzo dużą.

Jak wynika z odpowiedzi mieszkańców, respondenci w poszczególnych jednostkach analitycznych w większości wskazywali, że koncentracja problemów jest mała bądź bardzo mała. W jednostkach III-IV żaden z respondentów nie wskazał, że koncentracja problemów jest bardzo duża, ponadto w jednostce IV nie wskazano także dużej koncentracji. Dla jednostek III-VI średnia ocena, że problem jest duży bądź bardzo duży to 0,63%. Problemy związane z kulturą w jednostkach analitycznych I i II zostały uznane za przeciętnie nasilone – ponad 70% respondentów wskazało, że skala problemów jest bardzo mała, mała, bądź przeciętna. Nasilenie duże i bardzo duże wskazało, w przypadku liczby obiektów sportowych i rekreacyjnych, średnio 9,16%, a w przypadku obiektów kultury i miejsc spotkań 12%. Szczegółowe zestawienie rozkładu ocen respondentów prezentuje tabela.

Tabela 41. Ocena skali występowania problemów związanych z kulturą, sportem i turystyką w poszczególnych jednostkach analitycznych

	1. Mała liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych						2. Zbyt mała liczba obiektów kultury, miejsc spotkań dla mieszkańców					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	13,56	13,11	52,63	31,03	40,68	40,32	10,17	24,59	47,37	32,76	40,68	35,48
2. Mała	33,90	24,59	33,33	50,00	38,98	33,87	30,51	14,75	40,35	46,55	44,07	30,65
3. Przeciętna	35,59	39,34	12,28	15,52	16,95	22,58	33,90	31,15	10,53	18,97	11,86	27,42
4. Duża	6,78	16,39	1,75	0,00	1,69	0,00	15,25	19,67	1,75	0,00	1,69	3,23
5. Bardzo duża	10,17	3,28	0,00	0,00	0,00	0,00	8,47	4,92	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Trudno powiedzieć	0,00	3,28	0,00	1,72	1,69	3,23	1,69	4,92	0,00	1,72	1,69	3,23

Źródło: badanie PAPI

Ocena problemów gospodarczych

W dalszej kolejności ankietowanych zapytano o ocenę skali występowania problemów o charakterze gospodarczym. Analizie respondentów poddano następujące problemy:

1. Niedostateczna liczba miejsc pracy
2. Brak inwestorów (krajowych i zagranicznych)
3. Niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw
4. Słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców
5. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych
6. Brak współpracy gospodarczej z innymi regionami kraju
7. Niedostosowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb pracodawców
8. Niskie dochody mieszkańców
9. Emigracja ludzi młodych i wykształconych

Tabela 42. Ocena skali występowania problemów o w sferze gospodarczej

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Bardzo mała	17,98	15,73	16,85	18,82	20,51	20,51	18,26	14,04	10,11
2. Mała	25,84	28,37	26,97	22,47	26,40	23,88	25,84	22,75	23,03
3. Przeciętna	23,60	25,84	24,16	26,12	17,98	25,28	25,00	28,93	27,53
4. Duża	19,10	14,61	14,33	15,45	17,70	17,70	18,54	19,38	23,31
5. Bardzo duża	8,71	10,96	13,76	10,96	10,11	8,43	8,71	11,80	13,48
6. Trudno powiedzieć	4,49	3,93	3,65	5,62	6,74	3,93	3,37	2,53	2,25

Źródło: badanie PAPI

Jak wynika z powyższej tabeli, respondenci w większości uznali skalę występowania problemów gospodarczych za małą lub przeciętną. W przypadku strefy gospodarczej widoczny jest dość równomierny podział odpowiedzi od skali bardzo małej do dużej. Mieszkańcy ocenili, iż problemem o małej skali występowania w Rejowcu Fabrycznym jest brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych, z kolei problemem o największej koncentracji w mieście jest emigracja ludzi młodych i wykształconych.

Jak wynika z odpowiedzi mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych najgorzej sytuację gospodarczą oceniają respondenci zamieszkujący jednostki I i II. Za największy problem mieszkańcy jednostki I uznali niedostateczną liczbę miejsc pracy – ponad 90%. Kolejnymi istotnym problemem wskazywanym przez mieszkańców tej jednostki są: niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw, brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych, słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców oraz emigracja ludzi młodych i wykształconych. Największym problemem jaki wskazują mieszkańcy jednostki II są niskie dochody mieszkańców. Najlepiej sytuację gospodarczą oceniają mieszkańcy jednostki analitycznej V.

Tabela 43. Ocena skali występowania problemów o charakterze gospodarczym w podziale na jednostki analityczne

	1. Niedostateczna liczba miejsc pracy						2. Brak inwestorów (krajowych i zagranicznych)						3. Niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw						4. Słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców						5. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	9,84	12,28	29,31	25,42	30,65	0,00	6,56	15,79	22,41	22,03	27,42	0,00	4,92	17,54	25,86	23,73	29,03	0,00	4,92	17,54	25,86	33,90	30,65	0,00	6,56	26,32	29,31	35,59	25,81
2. Mała	3,39	14,75	24,56	29,31	45,76	37,10	0,00	11,48	28,07	43,10	55,93	32,26	3,39	11,48	42,11	29,31	45,76	30,65	0,00	8,20	35,09	27,59	35,59	29,03	1,69	11,48	35,09	31,03	38,98	40,32
3. Przeciętna	5,08	31,15	42,11	22,41	18,64	22,58	25,42	27,87	35,09	24,14	15,25	27,42	10,17	26,23	29,82	27,59	22,03	29,03	18,64	26,23	36,84	29,31	22,03	24,19	11,86	24,59	17,54	13,79	16,95	22,58
4. Duża	64,41	19,67	8,77	10,34	6,78	4,84	35,59	26,23	10,53	3,45	3,39	8,06	45,76	19,67	5,26	6,90	0,00	8,06	42,37	27,87	5,26	6,90	0,00	9,68	47,46	26,23	8,77	15,52	3,39	4,84
5. Bardzo duża	27,12	18,03	1,75	3,45	0,00	1,61	37,29	21,31	3,51	1,72	1,69	0,00	40,68	27,87	3,51	5,17	5,08	0,00	35,59	16,39	5,26	5,17	1,69	1,61	32,20	19,67	3,51	1,72	1,69	1,61
6. Trudno powiedzieć	0,00	6,56	10,53	3,45	3,39	3,23	1,69	6,56	7,02	3,45	1,69	3,23	0,00	9,84	1,75	3,45	3,39	3,23	3,39	16,39	0,00	3,45	5,08	4,84	6,78	11,48	8,77	5,17	3,39	4,84

	6. Brak współpracy gospodarczej z innymi regionami kraju						7. Niedostosowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb pracodawców						8. Niskie dochody mieszkańców						9. Emigracja ludzi młodych i wykształconych					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	9,84	26,32	24,14	32,20	30,65	0,00	9,84	21,05	24,14	30,51	24,19	0,00	6,56	15,79	15,52	30,51	16,13	0,00	4,92	12,28	12,07	11,86	19,35
2. Mała	3,39	8,20	28,07	36,21	35,59	32,26	3,39	8,20	33,33	36,21	38,98	35,48	3,39	9,84	31,58	29,31	35,59	27,42	5,08	8,20	29,82	31,03	38,98	25,81
3. Przeciętna	16,95	29,51	28,07	27,59	20,34	29,03	16,95	29,51	29,82	27,59	20,34	25,81	23,73	22,95	29,82	37,93	20,34	38,71	13,56	27,87	36,84	25,86	30,51	30,65
4. Duża	45,76	29,51	12,28	6,90	8,47	3,23	42,37	29,51	15,79	6,90	5,08	11,29	35,59	37,70	17,54	6,90	8,47	9,68	47,46	32,79	12,28	20,69	11,86	14,52
5. Bardzo duża	28,81	19,67	0,00	0,00	1,69	0,00	30,51	19,67	0,00	0,00	1,69	0,00	35,59	21,31	3,51	3,45	3,39	3,23	32,20	24,59	7,02	3,45	5,08	8,06
6. Trudno powiedzieć	5,08	3,28	5,26	3,45	1,69	4,84	6,78	3,28	0,00	3,45	3,39	3,23	1,69	1,64	1,75	3,45	1,69	4,84	1,69	1,64	1,75	5,17	1,69	1,61

Źródło: badanie PAPI

Ocena sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Kolejne pytanie badania dotyczyło oceny skali występowania problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Ocenie poddano problemy:

1. Niska estetyka przestrzeni publicznej
2. Złe warunki mieszkaniowe części mieszkańców
3. Niedostateczna infrastruktura drogowa
4. Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych
5. Zbyt mała liczba parkingów
6. Niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym
7. Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, wodociągi)
8. Niedostateczna liczba i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych
9. Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych

Tabela 44. Ocena skali występowania problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Bardzo mała	30,90	24,72	25,56	25,00	26,12	23,60	24,16	25,28	19,38
2. Mała	33,71	29,21	31,74	34,55	33,99	35,11	33,43	28,93	29,49
3. Przeciętna	18,54	26,97	24,72	20,22	19,66	20,22	23,31	26,69	26,12
4. Duża	9,27	10,39	10,67	11,52	10,39	10,96	10,67	9,55	16,01
5. Bardzo duża	3,65	5,62	4,78	6,18	7,87	7,87	6,46	6,74	5,34
6. Trudno powiedzieć	3,37	2,81	1,40	1,97	1,69	1,69	1,40	2,53	3,37

Źródło: badanie PAPI

Jak wynika z powyższej tabeli respondenci w większości uznali koncentrację problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej za małą lub bardzo małą. Najgorzej pod względem negatywnych ocen wypadło występowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych oraz niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym. W Rejowcu Fabrycznym respondenci ocenili, że najmniejsza jest koncentracja problemów dotyczących niskiej estetyki przestrzeni publicznych oraz małej liczby parkingów.

Najlepiej sytuację w swoim obszarze pod kątem sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej ocenili mieszkańcy jednostki analitycznej III, gdzie skala występowania 7 na 9 problemów została oceniona przez większość respondentów jako bardzo mała. Za dobrą sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej ocenili także mieszkańcy jednostek IV, V i VI. Największą koncentracją problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej zdiagnozować można w jednostce analitycznej II. W jednostce tej, aż w przypadku 5 problemów, najwięcej respondentów wskazywało na dużą koncentrację problemów, a w przypadku niedostatecznych rozwiązań związanych z bezpieczeństwem drogowym prawie 28% oceniło skalę występowania na bardzo dużą. Pełne zestawienie odpowiedzi zawiera tabela.

Tabela 45. Ocena skali występowania problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

	1. Niska estetyka przestrzeni publicznej						2. Złe warunki mieszkaniowe części mieszkańców						3. Niedostateczna infrastruktura drogowa						4. Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych						5. Zbyt mała liczba parkingów					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	3,39	13,11	47,37	32,76	45,76	43,55	1,69	9,84	33,33	29,31	38,98	35,48	0,00	4,92	35,09	36,21	38,98	38,71	0,00	14,75	42,11	27,59	33,90	32,26	0,00	14,75	45,61	34,48	32,20	30,65
2. Mała	33,90	21,31	35,09	55,17	32,20	25,81	18,64	13,11	33,33	50,00	35,59	25,81	27,12	26,23	42,11	34,48	37,29	24,19	28,81	16,39	40,35	44,83	45,76	32,26	30,51	18,03	36,84	34,48	45,76	38,71
3. Przeciętna	30,51	29,51	12,28	10,34	16,95	11,29	38,98	27,87	31,58	17,24	22,03	24,19	38,98	24,59	21,05	20,69	16,95	25,81	30,51	21,31	15,79	13,79	15,25	24,19	25,42	22,95	12,28	15,52	18,64	22,58
4. Duża	16,95	26,23	1,75	0,00	1,69	8,06	27,12	29,51	0,00	1,72	1,69	1,61	23,73	26,23	0,00	5,17	3,39	4,84	27,12	27,87	1,75	6,90	1,69	3,23	18,64	22,95	5,26	12,07	1,69	1,61
5. Bardzo duża	13,56	8,20	0,00	0,00	0,00	0,00	11,86	18,03	1,75	0,00	0,00	1,61	10,17	14,75	0,00	1,72	1,69	0,00	13,56	18,03	0,00	3,45	1,69	0,00	25,42	19,67	0,00	0,00	1,69	0,00
6. Trudno powiedzieć	1,69	1,64	3,51	1,72	1,69	9,68	1,69	1,64	0,00	1,72	1,69	9,68	0,00	1,64	0,00	1,72	1,69	3,23	0,00	1,64	0,00	1,72	1,69	6,45	0,00	1,64	0,00	3,45	0,00	4,84

	6. Niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym						7. Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, wodociągi)						8. Niedostateczna liczba i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych						9. Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	13,11	49,12	22,41	28,81	29,03	0,00	13,11	38,60	31,03	32,20	30,65	1,69	14,75	45,61	24,14	37,29	29,03	0,00	16,39	36,84	17,24	25,42	20,97
2. Mała	32,20	18,03	28,07	48,28	50,85	33,87	23,73	18,03	42,11	34,48	42,37	40,32	22,03	16,39	35,09	37,93	33,90	29,03	22,03	18,03	35,09	39,66	32,20	30,65
3. Przeciętna	25,42	22,95	15,79	18,97	15,25	22,58	44,07	24,59	12,28	22,41	18,64	17,74	42,37	27,87	19,30	22,41	18,64	29,03	38,98	18,03	21,05	29,31	25,42	24,19
4. Duża	23,73	16,39	7,02	6,90	3,39	8,06	15,25	22,95	5,26	10,34	5,08	4,84	16,95	18,03	0,00	12,07	6,78	3,23	25,42	31,15	7,02	6,90	11,86	12,90
5. Bardzo duża	16,95	27,87	0,00	0,00	1,69	0,00	16,95	21,31	0,00	0,00	0,00	0,00	16,95	21,31	0,00	0,00	1,69	0,00	13,56	11,48	0,00	1,72	3,39	1,61
6. Trudno powiedzieć	1,69	1,64	0,00	1,72	0,00	4,84	0,00	0,00	0,00	1,72	1,69	4,84	0,00	1,64	0,00	3,45	1,69	8,06	0,00	4,92	0,00	5,17	1,69	8,06

Źródło:

badanie

PAPI

Ocena sytuacji w sferze środowiskowej

W kolejnym pytaniu respondentów poproszono o ocenę skali występowania problemów w sferze środowiskowej. Ocenie poddano problemy:

1. Zanieczyszczanie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze
2. Zdegradowanie terenu kopalni margla i kredy
3. Duża liczba „dzikich wysypisk śmieci”
4. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
5. Niska świadomość racjonalnego wykorzystania zasobów odnawialnych

Tabela 46. Ocena skali występowania problemów w sferze środowiskowej

	1	2	3	4	5
1. Bardzo mała	14,89	15,45	17,98	20,51	19,10
2. Mała	24,72	24,16	21,07	30,06	29,21
3. Przeciętna	24,72	18,54	22,19	19,66	23,60
4. Duża	14,61	22,19	16,01	17,98	16,29
5. Bardzo duża	5,90	8,43	17,13	7,87	7,02
6. Trudno powiedzieć	14,89	10,96	5,06	3,65	4,49

Źródło: badanie PAPI

Sumaryczne zestawienie odpowiedzi w sferze środowiskowej pokazuje, że w skali całego miasta koncentracja ww. problemów jest mała [ok. 50% odpowiedzi na mała i bardzo mała]. Równomierny rozkład odpowiedzi widoczny jest w przypadku dużej liczby dzikich wysypisk śmieci, gdzie odpowiedzi otrzymały między 16% a 22%. 15% respondentów miało problem z oceną problemu związanego z zanieczyszczeniem powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze.

Tabela 47. Ocena występowania problemów w sferze środowiskowej w podziale na jednostki analityczne

	1. Zanieczyszczanie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze						2. Zdegradowanie terenu kopalni margla i kredy						3. Duża liczba „dzikich wysypisk śmieci”						4. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców						5. Niska świadomość racjonalnego wykorzystania zasobów odnawialnych					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Bardzo mała	0,00	6,56	24,56	13,79	20,34	24,19	0,00	8,20	29,82	17,24	16,95	20,97	0,00	4,92	31,58	17,24	23,73	30,65	5,08	9,84	28,07	25,86	27,12	27,42	3,39	8,20	28,07	20,69	30,51	24,19
2. Mała	8,47	22,95	31,58	37,93	20,34	27,42	1,69	9,84	33,33	27,59	37,29	35,48	3,39	4,92	28,07	34,48	33,90	22,58	10,17	13,11	47,37	29,31	37,29	43,55	8,47	18,03	40,35	36,21	30,51	41,94
3. Przeciętna	32,20	22,95	19,30	22,41	27,12	24,19	11,86	16,39	10,53	29,31	23,73	19,35	5,08	26,23	12,28	27,59	27,12	33,87	25,42	26,23	7,02	25,86	20,34	12,90	30,51	21,31	15,79	29,31	25,42	19,35
4. Duża	32,20	19,67	7,02	12,07	11,86	4,84	59,32	36,07	12,28	13,79	3,39	8,06	35,59	34,43	10,53	3,45	5,08	6,45	42,37	31,15	12,28	10,34	5,08	6,45	42,37	29,51	7,02	5,17	6,78	6,45
5. Bardzo duża	18,64	14,75	0,00	0,00	0,00	1,61	23,73	21,31	0,00	1,72	1,69	1,61	55,93	24,59	8,77	10,34	1,69	1,61	16,95	18,03	3,51	1,72	1,69	4,84	15,25	19,67	3,51	1,72	0,00	1,61
6. Trudno powiedzieć	8,47	13,11	17,54	13,79	20,34	16,13	3,39	8,20	14,04	10,34	16,95	12,90	0,00	4,92	7,02	6,90	8,47	3,23	0,00	1,64	1,75	6,90	8,47	3,23	0,00	3,28	5,26	6,90	6,78	4,84

Źródło:

badanie

PAPI

Analiza sytuacji środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych na podstawie opinii respondentów wskazuje, że największa koncentracja problemów środowiskowych występuje w jednostkach analitycznych I i II. Szczególnie odznacza się bardzo wysoka koncentracja dużej liczby wysypisk śmieci [55%] oraz zdegradowanie terenu kopalni margla i kredy w jednostce I. Najmniejsza koncentracja problemów środowiskowych występuje w jednostce analitycznej III. Pełne zestawienie odpowiedzi prezentuje tabela.

Działania rewitalizacyjne

W następnym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie, który z aspektów powinien być priorytetowy w kontekście rewitalizacji obszaru zamieszkania respondenta. Respondenci uznali, że dla miasta Rejowiec Fabryczny priorytetowym aspektem powinno być wsparcie rozwoju gospodarczego [31%], a w dalszej kolejności wsparcie rozwoju społecznego [26%]. Najmniejszy priorytet w ocenie ankietowanych powinny mieć zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzeni miejskiej [9,27%].

W jednostce analitycznej I mieszkańcy wskazali na dwa obszary priorytetowe: wsparcie rozwoju społecznego i wsparcie rozwoju gospodarczego. Respondenci z jednostek II i III za kluczowe uznali wsparcie rozwoju społecznego [26,23% i 28,07%], a IV-VI – wsparcie rozwoju gospodarczego [43,10%, 27,29%, 33,87%]. W jednostce analitycznej II za najmniej istotny obszar interwencji ankietowani uznali wsparcie w zakresie poprawy stanu środowiska, z kolei w pozostałych jednostkach analitycznych zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzeni miejskiej.

Tabela 48. Priorytetowe aspekty w kontekście rewitalizacji obszaru zamieszkania

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Wsparcie rozwoju społecznego	32,20	26,23	28,07	20,69	28,81	19,35	25,84
2. Wsparcie rozwoju gospodarczego	32,20	19,67	21,05	43,10	37,29	33,87	31,18
3. Budowa/modernizacja infrastruktury miejskiej	15,25	22,95	19,30	22,41	15,25	27,42	20,51
4. Zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzeni miejskiej	6,78	18,03	10,53	5,17	5,08	9,68	9,27
5. Wsparcie w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego	11,86	13,11	21,05	5,17	8,47	4,84	10,67

Źródło: badanie PAPI

Następnie poproszono ankietowanych o wskazanie głównych odbiorców rewitalizacji. Spośród 8 grup [rodziny z małymi dziećmi, dzieci, młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne, osoby bezrobotne, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby zagrożone patologiami] w skali całego miasta respondenci najczęściej wskazywali osoby bezrobotne, młodzież oraz seniorów jako kluczowych interesariuszy. Także w poszczególnych jednostkach analitycznych miasta ww. grupy były najczęściej wskazywane jako odbiorcy działań rewitalizacyjnych. Jedynie w jednostce analitycznej III, zamiast młodzieży, jako odbiorcę wskazano rodziny z małymi dziećmi.

Tabela 49. Główni odbiorcy działań rewitalizacyjnych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Rodziny z małymi dziećmi	8,64	10,06	17,50	9,04	8,48	6,13	9,95
2. Dzieci	7,41	7,69	3,13	7,23	11,52	11,04	8,02

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
3. Młodzież	13,58	15,98	14,38	18,67	18,79	20,86	17,06
4. Seniorzy	16,05	17,16	15,63	17,47	17,58	17,18	16,85
5. Osoby niepełnosprawne	11,11	8,88	5,63	12,65	12,73	13,50	10,76
6. Osoby bezrobotne	20,99	18,93	18,75	15,06	14,55	15,34	17,26
7. Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym	10,49	13,61	13,13	9,64	7,88	7,98	10,46
8. Osoby zagrożone patologiami (alkoholizm, narkomania, przestępczość, itp.)	11,11	7,69	11,25	10,24	7,88	7,36	9,24
9. Inne (Jakie?)	0,62	0,00	0,63	0,00	0,61	0,61	0,41

Źródło: badanie PAPI

Zaangażowanie społeczne

Kolejne cztery pytania poświęcone były kwestiom związanym z zaangażowaniem i aktywnością społeczną. Pierwsze z pytań dotyczyło osobistego podejmowania inicjatyw społecznych. W skali całego miasta aż 71% mieszkańców wskazało, że nie podejmuje się inicjatyw społecznych. Wynik ten potwierdza się we wszystkich jednostkach analitycznych miasta. Najmniejsze zainteresowanie podejmowaniem działań widoczne jest w jednostce VI, największe z kolei w jednostce I. Prawie 25% respondentów z jednostki III miało trudności z ocenieniem czy podejmuje się osobiście inicjatyw społecznych.

Tabela 50. Osobiste podejmowanie inicjatyw społecznych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Tak	15,254	14,754	17,544	12,069	6,780	9,677	12,640
2. Nie	72,881	73,770	57,895	70,690	74,576	75,806	71,067
3. Trudno powiedzieć	5,085	11,475	24,561	13,793	15,254	6,452	12,640

Źródło: badanie PAPI

Kolejne pytanie dotyczyło oceny działalności działających w Rejowcu Fabrycznym organizacji pozarządowych. Jak wynika z analizy odpowiedzi mieszkańców, aż 61% nie jest w stanie ocenić działalności organizacji pozarządowych, a 17% nie ocenia jej ani dobrze ani źle. W przypadku poszczególnych jednostek analitycznych, respondenci również najczęściej nie potrafili ocenić działalności organizacji. Najlepiej jednak ich działalność została oceniona w jednostce I – 20% mieszkańców oceniła działalność dobrze. W jednostkach I, IV, oraz VI ponad 20% respondentów nie oceniło działalności ani dobrze ani źle.

Tabela 51. Ocena działań lokalnych organizacji pozarządowych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Bardzo dobrze	5,08	6,56	5,26	10,34	3,39	4,84	5,90
2. Dobrze	20,34	8,20	12,28	5,17	8,47	4,84	9,83
3. Ani dobrze ani źle	27,12	6,56	10,53	20,69	15,25	24,19	17,42
4. Źle	1,69	6,56	1,75	3,45	0,00	3,23	2,81
5. Bardzo źle	6,78	0,00	1,75	0,00	3,39	3,23	2,53
6. Trudno powiedzieć	38,98	72,13	68,42	60,34	69,49	59,68	61,52

Źródło: badanie PAPI

Następnie ocenie poddano dostęp do informacji o działalności organizacji pozarządowych. Mieszkańcy Rejowca Fabrycznego w zdecydowanej większości [59,95%] nie potrafi ocenić dostępu do informacji, 16% nie ocenia go ani dobrze ani źle, a ok. 13%

oceniło, że dostęp jest na dobrym poziomie. W poszczególnych jednostkach analitycznych sytuacja różni się jedynie w jednostce I, gdzie 38% nie określiło jak wygląda dostęp do informacji, 27% oceniło go na neutralnym poziomie, a aż 22% na dobrym. W pozostałych jednostkach, średnio ponad 63% mieszkańców nie potrafiło ocenić dostępu do informacji o działalności organizacji pozarządowych.

Tabela 52. Ocena dostępu do informacji o działaniach lokalnych organizacji pozarządowych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Bardzo dobrze	5,08	6,56	5,26	5,17	3,39	3,23	4,78
2. Dobrze	22,03	8,20	10,53	12,07	11,86	12,90	12,92
3. Ani dobrze ani źle	27,12	9,84	10,53	20,69	11,86	20,97	16,85
4. Źle	1,69	4,92	1,75	1,72	3,39	3,23	2,81
5. Bardzo źle	5,08	4,92	1,75	0,00	3,39	3,23	3,09
6. Trudno powiedzieć	38,98	65,57	70,18	60,34	66,10	56,45	59,55

Źródło: badanie PAPI

Ostatnie pytanie w zakresie aktywności mieszkańców miało na celu zbadanie chęci mieszkańców do włączenia się w działalność organizacji pozarządowych. W skali całego miasta, ponad 50% mieszkańców nie jest zainteresowanych włączeniem się w działania organizacji pozarządowych, a 33% nie potrafi się zadeklarować. Także mieszkańcy poszczególnych jednostek analitycznych w większości wskazywali, że nie są zainteresowani działalnością w NGO. Najwięcej pozytywnych odpowiedzi zostało zebranych w jednostkach IV, I i II.

Tabela 53. Chęć zaangażowania się w działalność lokalnych organizacji pozarządowych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Tak	13,56	11,48	8,77	17,24	8,47	8,06	11,24
2. Nie	69,49	44,26	57,89	43,10	47,46	62,90	54,21
3. Trudno powiedzieć	13,56	44,26	31,58	39,66	44,07	25,81	33,15

Źródło: badanie PAPI

Kwalifikacje zawodowe

Ostatni merytoryczny blok ankiety poświęcony został kwestii zmiany kwalifikacji zawodowych. W pierwszym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie czy kiedykolwiek zmieniali kwalifikacje zawodowe, w kolejnym czy byliby gotowi zmienić kwalifikacje w celu znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że prawie 70% mieszkańców Rejowca Fabrycznego nie zmieniałoby dotychczas swoich kwalifikacji zawodowych. Najmniej elastyczni byli mieszkańcy jednostki analitycznej I. Z kolei w jednostce VI aż 29% mieszkańców zmieniałoby swoje kwalifikacje zawodowe.

Tabela 54. Zmiana kwalifikacji zawodowych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Tak	15,25	16,39	14,04	20,69	23,73	29,03	19,94
2. Nie	79,66	70,49	71,93	67,24	66,10	58,06	68,82
3. Trudno powiedzieć	5,08	13,11	14,04	12,07	10,17	11,29	10,96

Źródło: badanie PAPI

W przypadku gotowości do zmiany kwalifikacji w celu znalezienia pracy, ponad 50% respondentów odpowiedziało, że nie zmieniałoby swoich kwalifikacji. Gotowość do zmiany wykazało 27% mieszkańców Rejowca. Największą gotowością wykazali się mieszkańcy

jednostki analitycznej VI, najmniejszą zaś jednostki II. Ok. 30% mieszkańców jednostek IV i V nie potrafiło określić swojej gotowości do zmiany kwalifikacji.

Tabela 55. Gotowość do zmian kwalifikacji zawodowych

	I	II	III	IV	V	VI	średnia
1. Tak	28,81	18,03	31,58	24,14	25,42	38,71	27,81
2. Nie	66,10	63,93	54,39	48,28	45,76	38,71	52,81
3. Trudno powiedzieć	5,08	18,03	14,04	27,59	27,12	19,35	18,54

Źródło: badanie PAPI

Podsumowanie wyników badania

Przedstawione w powyższym rozdziale wyniki badania kwestionariuszowego pokazują, że pomimo ogólnej dobrej oceny sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, w mieście występują jednostki analityczne, w których sytuacja jest oceniana bardzo negatywnie. Najgorsze oceny uzyskały jednostki I i II i to w nich w pierwszej kolejności powinny zostać podjęte działania rewitalizacyjne. Respondenci wskazali, że w tych jednostkach występuje największa koncentracja problemów w 5 analizowanych sferach, a także najniższa gotowość do zmiany kwalifikacji zawodowych. Według wskazań respondentów najlepsza sytuacja w analizowanych obszarach występuje w jednostce V. Na podstawie przeprowadzonego badania kwestionariuszowego jako rekomendowane do wskazania jako obszar zdegradowany są jednostki I i II.

4.2. Konsultacje społeczne

4.2.1. Metodologia

Spotkanie warsztatowe, wywiady grupowe oraz spacerzy badawcze w ramach prac nad opracowaniem „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej Miasta Rejowiec Fabryczny w celu określenia rodzajów i skali zjawisk kryzysowych i potencjałów miasta na potrzeby zidentyfikowania obszarów wymagających rewitalizacji” odbywały się od 27 do 29 września oraz 4 października 2016 roku. Każdy z etapów został opracowany i przeprowadzony według zaakceptowanych przez UM w Rejowcu Fabrycznym indywidualnych scenariuszy, celem przeprowadzenia analizy obszarów kryzysowych oraz rozpoznaniu kierunków zmian społeczno-gospodarczych. Dzięki otwartej formie prowadzenia spotkań i wyjściu w obszary badawcze możliwe było uzyskanie opinii mieszkańców nawet początkowo niezainteresowanych procesem.

4.2.2. Analiza wyników konsultacji

Jednostka analityczna I Sfera społeczna

W ocenie mieszkańców głównymi problemami, w badanej sferze są przede wszystkim ubóstwo i bezrobocie, wskazano iż dużo osób korzysta z zasiłków. Problemem jest też niski stopień zaangażowania młodych osób w działalność społeczną oraz brak zainteresowania przedsięwzięciami organizowanymi w innych jednostkach analitycznych.

Ten obszar miasta jest uważany przez mieszkańców miasta za potencjalnie niebezpieczny, jednak osoby go zamieszkujące nie do końca zgadzają się z tą opinią, uważając że jest on marginalizowany, a im samym przypisuje się niebezpieczne zachowania. Biorąc pod uwagę opinie mieszkańców również z innych części miasta, stanowi on największe zagrożenie dla bezpieczeństwa i kumulację zjawisk patologicznych.

Sfera gospodarcza

Główny problem badanej sfery to brak miejsc pracy. Sytuacja poprawia się w sezonie letnim, ale wyłącznie dla mężczyzn, którzy znajdują zatrudnienie na budowach. Mieszkańcy świadomi są, iż mogą uzyskać dofinansowanie z programów pomocowych czy doradztwa eksperckiego. Podczas badań wskazano dwa rodzaje wsparcia:

1. Pomoc w założeniu własnej działalności kobietom otrzymującym renty poprzez Fundację Rozwoju Lubelszczyzny.
2. Finansowanie kursów prawa jazdy na różne kategorie poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Największym problem według mieszkańców jest jakość dróg, które wymagają generalnego remontu i zmiany nawierzchni. Konieczne jest też wyznaczenie chodnika w niektórych miejscach i remont już istniejących, ponieważ ich obecny stan utrudnia normalne funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym, starszym i matkom z wózkami, chociażby poprzez wysokie krawężniki.

Mieszkańcy niezadowoleni są także ze stanu umieszczonych w tej strefie: placu zabaw i zrobionego przez nich samych boiska do gry w siatkówkę i piłkę nożną. Zdaniem mieszkańców brakuje miejsc spotkań, a także podstawowych elementów małej architektury, takich jak ławki czy kosze na śmieci. Przestrzenie te nie są również dostosowane pod kątem infrastrukturalnym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy wskazują na brak usług nastawionych na spędzanie czasu wolnego i rozwój osobisty w tej strefie, nie ma oferty dla żadnej grupy wiekowej ani miejsca gdzie można by było podejmować próbę ich realizacji.

Brak jest również wykwalifikowanej kadry wspierającej osoby z upośledzeniami sensorycznymi. Poziom opieki medycznej oceniany był stosunkowo nisko ze względu na ograniczenie go do lekarza pierwszego kontaktu.

Sfera techniczna

Remontu generalnego wymagają budynki mieszkalne, które obecnie są w złym stanie m.in. poprzez: odpadające tynki, drewniane stropy, zalewane piwnice, problemy z grzybem i wilgocią. Budynki te nie są również przystosowane dla osób niepełnosprawnych i starszych. Część budynków zdaniem mieszkańców powinna zostać wyburzona. Uwagę należy również zwrócić na ogrodzenie cementowni oraz budynki mieszkalne na terenie cementowni, które obecnie znajdują się w stanie znacznie pogorszonym.

Sfera środowiskowa

Mieszkańcy skarżą się przed wszystkim na zanieczyszczenie powietrza generowane przez działalność cementowni. Zauważają, że jest ono mniejsze w porównaniu do lat poprzednich, ale nadal odczuwalne. Ich głównym problemem obecnie jest sortownia śmieci, która również ma wpływ na obniżenie jakości powietrza, zwłaszcza w okresie letnim. Zauważono, że sytuacja polepszyła się pod kątem niwelacji liczby dzikich wysypisk śmieci i ich powierzchnia nadal maleje z roku na rok.

Mieszkańcy nie posiadają jasnej opinii w kontekście jakości terenów zielonych, twierdzą że ich ilość jest wystarczająca nawet pod kątem przyszłego zagospodarowania, jednak pojawiają się tutaj kwestie własności gruntów i ich jakości, ponieważ część to tereny pokopalniane i po cementowni.

W trakcie badania dla jednostki analitycznej I mieszkańcy wskazali, że największymi problemami są:

1. Stan dróg i chodników;
2. Brak miejsc spędzania czasu dla młodzieży;
3. Zła jakość budynków mieszkalnych.

Jednostka analityczna II

Sfera społeczna

Podczas badania mieszkańcy jako główne problemy sfery społecznej zgłaszali brak miejsc spotkań, świetlicy lub klubu, brak organizacji wydarzeń kulturalnych, a część osób starszych mimo chęci nie jest w stanie dotrzeć na te spotkania organizowane przez Dom Kultury czy Klub Seniora. Mieszkańcy tej strefy czują się bezpiecznie, ponieważ wszyscy się znają. Problemem jest jednak brak oświetlenia ul. Kolejowej, co wpływa na obniżenie poczucie bezpieczeństwa.

Sfera gospodarcza

Według mieszkańców w jednostce analitycznej brakuje usług związanych z handlem. Mieszkańcy uważają, że wykształcenie i umiejętności jakimi dysponują nie są dostosowane do ofert pracy rynku lokalnego. Uważają też, że Urząd Miasta nie wspiera lokalnych przedsiębiorców, a mogłby to robić wprowadzając np. ulgi podatkowe. Świadomi są oferowanych przez Urząd Pracy kursów doszkalających. Część osób nie chce w nich uczestniczyć, jak twierdzą szybko tracą motywację do wzięcia udziału w przedsięwzięciu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mieszkańcy nie są zadowoleni z jakości przestrzeni publicznych w jednostce analitycznej II, uważają że nie ma w niej dla nich miejsc spotkań, brakuje ławek, oświetlenia i ozdobnej roślinności. Ławki, które obecnie znajdują się w tej jednostce są w złym stanie i jest ich stosunkowo niewiele, brakuje też koszy na śmieci. Mieszkańcy wskazali, że zieleń w okolicach placu zabaw wymaga uporządkowania. Brakuje także wyznaczonych miejsc parkingowych. Przestrzenie publiczne Rejowca Fabrycznego w jednostce analitycznej II nie są przystosowane do osób niepełnosprawnych, utrudniony jest przejazd przez tory kolejowe, a ułatwienia przy dworcu kolejowym są przestarzałe i jak uważają pod zbyt dużym kątem, przez co boją się z nich korzystać. Tak jak w jednostce analitycznej I nisko oceniają podaż usług z zakresu służby zdrowia. Nie mają natomiast uwag do funkcjonowania komunikacji zbiorowej, ich zdaniem jej jakość jest zadowalająca i nie mają problemów z korzystaniem z niej.

Podobnie jak w jednostce analitycznej I mieszkańcy swoje niezadowolenie wyrażają w związku z brakiem oferty spędzania czasu wolnego. Podkreślają, że brakuje przede wszystkim zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży. Podkreślają zły stan boiska do piłki nożnej i niską jakość placu zabaw. Ich zadaniem potrzebne jest więcej zajęć integrujących mieszkańców np. ognisk czy potańcówek.

Sfera techniczna

Głównym problemem dla tej jednostki analitycznej są budynki wielorodzinne przez ul. Chełmskiej, które wymagają generalnego remontu. Skarżono się również na źle funkcjonującą sieć kanalizacji deszczowej, jej niską przepustowość. Brakuje garaży i miejsc parkingowych.

Sfera środowiskowa

Mieszkańcy dostrzegają przede wszystkim problem niskiej emisji. Wskazali, że o zieleń dbają we własnym zakresie, zarówno tę na swoich posesjach, jak i pasach przydrożnych.

W trakcie badania dla jednostki analitycznej II mieszkańcy wskazali, że największymi problemami są:

1. Brak oświetlenia;
2. Niedoposażony plac zabaw;
3. Brak miejsc pracy.

Jednostka analityczna III

Sfera społeczna

Mieszkańcy narzekają przede wszystkim na niski poziom integracji społecznej i komunikację międzypokoleniową. Problemem jest również brak oferty kulturalnej, przez co mieszkańcy nie mają co robić w czasie wolnym. Mieszkańcy tej jednostki jasno precyzują, że czują się w niej bezpiecznie.

Sfera gospodarcza

Podobnie jak w jednostce analitycznej II głównym problemem jest brak zaspokajającej podaży usług związanych z handlem, w tym przypadku jest ona jednak uzupełniana poprzez handel obwoźny.

Mieszkańcy zauważyli, że instytucje kierują programy pomocowe do bezrobotnych np. była możliwość skorzystania z kursu j. angielskiego za darmo. Wydano dużo środków pieniężnych, a efekt jest znikomy.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mieszkańcy uważają, że przestrzeń jednostki analitycznej III jest dobrze zagospodarowana. Zauważają jednak, że przy ulicach Leśnej czy Wiejskiej nie ma chodników, co jest też niedogodne dla osób niepełnosprawnych, które muszą poruszać się po ulicy. Boisko do gry w piłkę nożną jest zarośnięte i zaniedbane. Są oni stanowczo niezadowoleni z powodu braku jakichkolwiek zajęć dla wszystkich grup wiekowych. Jak twierdzą, dawniej istniał w okolicy klub, w którym można było pograć w tenisa stołowego, teraz jednak nic się nie dzieje. Jak w poprzednich jednostkach służba zdrowia nie spełnia oczekiwań mieszkańców.

Mieszkańcy tej jednostki są zadowoleni z jakości komunikacji zbiorowej. Zauważyli jednak, że brakuje połączenia do Krasnegostawu, jednak zdają sobie sprawę z tego, że byłoby ono nieopłacalne.

Sfera techniczna

Mieszkańcy wskazali na problemy z kanalizacją oraz jej miejscowy brak.

Sfera środowiskowa

Mieszkańcy nie mają wielu zastrzeżeń, czasami spotykają się ze zjawiskiem smogu, ale nie jest to nagminna sytuacja. W kwestii terenów zielonych opinie mieszkańców nie są jednoznaczne. Zauważają, że każdy ma swoje podwórko, o które dba. Jednak jeżeli chodzi o tereny niezagospodarowane, są one zarośnięte.

W trakcie badania dla jednostki analitycznej III mieszkańcy wskazali, że największymi problemami są:

1. Brak chodnika przy ul. Wiejskiej;
2. Brak przydomowych oczyszczalni oraz w sieci kanalizacyjnej.

Jednostka analityczna IV

Sfera społeczna

Do głównych problemów społecznych jednostki analitycznej IV zaliczana jest niewystarczająca pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych. Coraz większym

problemem staje się także malejąca integracja społeczna, a osoby starsze czują się niepewnie poza domem, co skutkuje ich wykluczeniem z życia społecznego.

Sfera gospodarcza

Podobnie jak w poprzednich jednostkach analitycznych, tak i w tej głównym problemem jest bezrobocie. Mieszkańcy uważają także, że brak jest terenów inwestycyjnych. Świadomi są oferowanych programów pomocowych, jednak jak twierdzą warunki przyznawania środków są zbyt wygórowane i skomplikowane.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mieszkańcy nie mają jasnej opinii na temat przestrzeni publicznych. Brakuje im jednak miejsca spotkań, wskazują na braki oświetlenia przy ulicy Chełmskiej (od ul. Złotej do przystanku), nieoświetlony jest także plac zabaw i boisko.

Oferta komunikacyjna jest dość dobra, jednak znacznie utrudniona po godzinie 22, kiedy ciężko jest do miasta dojechać lub z niego wyjechać.

Osoby zamieszkujące tą strefę twierdzą, że nie mają większych problemów z usługami w zakresie służby zdrowia. Mogą szybko dostać się do lekarza pierwszego kontaktu, dwa razy w tygodniu można skorzystać z wizyty u ginekologa. Jak twierdzą kiedyś mieli dostęp do szerszego grona specjalistów, jednak w ostatnich latach uległo to zmianie.

Sfera środowiskowa

Na terenie tej strefy występują dzikie wysypiska śmieci przy ul. Polnej, przy ul. Chełmskiej wyrzucane są śmieci z samochodów. W okresie zimowym palenie odpadami powoduje zanieczyszczenie powietrza. Brakuje środków na instalacje fotowoltaiczne u części mieszkańców. Każdy mieszkaniec na własną rękę dba o swój ogródek oraz chodnik i pas zieleni przy posesji.

W trakcie badania dla jednostki analitycznej V mieszkańcy wskazali, że największymi problemami są:

1. Brak oświetlenia
2. Zła jakość chodnika

Jednostka analityczna V

Sfera społeczna

Przede wszystkim zauważalny jest problem alkoholizmu, dotyczący najczęściej młodych mężczyzn, którzy nie mogą znaleźć pracy, a także pojawiające się problemy z narkotykami. Występuje również problem z zaangażowaniem mieszkańców w różnego rodzaju działania (szczególnie długofalowe) – aktywna jest pewna grupa seniorów, część urzędników, włączają się także pojedyncze osoby. Trudno zachęcić ludzi do wspólnych działań.

Mieszkańcy uważają swoją strefę za bezpieczną, zdążają się jednak pojedyncze wykroczenia, jak włamania do garaży czy wandalizm, zadowoleni są z częstych patroli prewencyjnych.

Sfera gospodarcza

Głównym problem jest brak miejsc pracy, w granicach jednostki analitycznej wyznaczone są tereny inwestycyjne, jednak brak jest przedsiębiorców gotowych do zainwestowania.

Można uzyskać pomoc instytucji publicznych w zakresie prowadzenia działalności. Przedsiębiorcy rozpoczynający swoją działalność opłacają przez dwa pierwsze lata składki

ZUS w obniżonej wysokości, po tym okresie większość takich przedsięwzięć w Rejowcu Fabrycznym jednak upada.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tak jak zwrócono już na to uwagę w innych jednostkach analitycznych, problemem są duże kolejki do lekarza i zapewnienie głównie podstawowej opieki zdrowotnej. Brak jest akcji prozdrowotnych i badań przesiewowych. Natomiast badani zadowoleni są z usług komunikacyjnych, częste i tanie połączenia spełniają ich oczekiwania. Jakość przestrzeni jest dla mieszkańców zadowalająca, spotkać mogą się między blokami, brakuje jednak ławek i koszy na śmieci.

Mieszkańcy tej jednostki analitycznej uważają, że są zadowolenie ze świadczonych usług, nie brakuje zajęć dla żadnej grupy wiekowej (dla starszych są zajęcia nordic walking, ćwiczenia na kręgosłup, dla młodszych np. zajęcia sportowe). Dostępne jest boisko do gry w piłkę nożną i koszykówkę, siłownia oraz plac zabaw.

Sfera środowiskowa

Mieszkańcy borykają się głównie z problemem niskiej emisji i smogu. Tereny zielone są zadbane i mieszkańcy nie mają do nich żadnych uwag.

W trakcie badania dla jednostki analitycznej VI mieszkańcy wskazali, że największymi problemami są:

1. Niska emisja;
2. Brak badań przesiewowych.

Jednostka analityczna VI

Sfera społeczna

Do problemów społecznych tej jednostki analitycznej zaliczyć można przede wszystkim nadużywanie alkoholu, wandalizm, zakłócenia porządku, brak edukacji pozaszkolnej. Strefę zamieszkuje wiele osób starszych, samotnych, które wymagają pomocy. Brakuje oferty dla młodzieży oraz osób pracujących (szczególnie tych wychodzących na rynek pracy). Zdarzają się zakłócenia porządku, ze względu na pijaństwo. Oświetlenie tej części miasta należy uznać za niewystarczające. Wiele pieszych ciągów komunikacyjnych jest nieoświetlonych (np. ul. Orzechowa), szczególnie kierujących na dworzec kolejowy. Młodzież wyraźnie się nudzi, co prowadzi do wandalizmu i spożywania przez nią alkoholu. Mieszkańcy tej jednostki uważają także, że zawodzi komunikacja z Urzędem Miasta, a także że do miasta powinien wrócić komisariat policji.

Sfera gospodarcza

Według mieszkańców brakuje dużych zakładów pracy, niewielka jest też liczba pracodawców w mieście. W kontekście programów pomocowych i dofinansowania istnieje wsparcie ze strony instytucji publicznych, ale nie zawsze cieszy się dużym zainteresowaniem.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mieszkańcy nie są zadowoleni z jakości przestrzeni publicznej. Ławki znajdują się tylko przed blokami i korzystają z nich głównie starsze osoby, zdarza się również, że są miejscem spożywania alkoholu. Brakuje miejsc spotkań dla mieszkańców. Oświetlenie dla tego obszaru nie jest wystarczające. Przestrzeń nie jest przystosowana do osób niepełnosprawnych, istnieje wiele barier architektonicznych, jak wysokie krawężniki czy nierówne chodniki. Jak mieszkańcy wskazali najlepiej rozwinięta jest oferta dla seniorów, w przypadku młodzieży i dzieci jest ona skromniejsza, brakuje np. zajęć ze śpiewem i tańcem – rozwijających w kręgu artystyczno-kulturalnym. W strefie znajduje się tylko jeden plac zabaw. Warto pomyśleć nad zorganizowaniem wydarzeń międzypokoleniowych

lub dla całych rodzin. W kontekście służby zdrowia, tak jak i w innych jednostkach analitycznych brakuje specjalistów. Przyjmuje tylko jeden lekarz pediatra. Są bardzo długie kolejki do lekarzy POZ. W gabinetach jest stary sprzęt, który często się psuje.

Mieszkańcy skarżą się na niską jakość chodników, brak luster poprawiających widoczność na skrzyżowaniach. Jeżeli chodzi o komunikację zbiorową, mieszkańcy są z niej zadowoleni.

Sfera środowiskowa

Największym problemem jest bliskość sortowni śmieci oraz niska emisja z budynków prywatnych. Wiele osób pali śmieciami lub słabej jakości węglem.

Odnosząc się z kolei do zasobu terenów zielonych jest on wystarczający, jednak w większości niezagospodarowany i nieoświetlony.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

5.1 Delimitacja obszaru zdegradowanego

Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego miasta Rejowiec Fabryczny są wyniki przeprowadzonej diagnozy. Za obszar zdegradowany uznaje się jednostkę analityczną, dla której zdiagnozowano sytuację kryzysową na podstawie analiz statystycznych oraz badania kwestionariuszowego lub podczas bezpośrednich spotkań z mieszkańcami stref. Wyniki diagnozy wskazują, że za obszar zdegradowany należy uznać teren obejmujący jednostki analityczne: I – gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych; II – gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych oraz VI – gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych (por. tabela poniżej).

Tabela 56. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy danych statystycznych

jednostka analityczna	społeczna	gospodarcza	przestrzenno-funkcjonalna	techniczna	środowiskowa	stan kryzysowy
I	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	-	-
III	-	-	-	+	-	-
IV	-	-	-	+	-	-
V	+	-	+	+	+	+
VI	-	+	-	-	+	-

Źródło: opracowanie własne

Tabela 57. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Jednostka analityczna	Analiza danych statystycznych	Badanie kwestionariuszowe	Konsultacje społeczne
I	-	-	-
II	-	-	-
III	-	+	+
IV	-	+	+
V	+	+	+
VI	-	+	-

Źródło: opracowanie własne

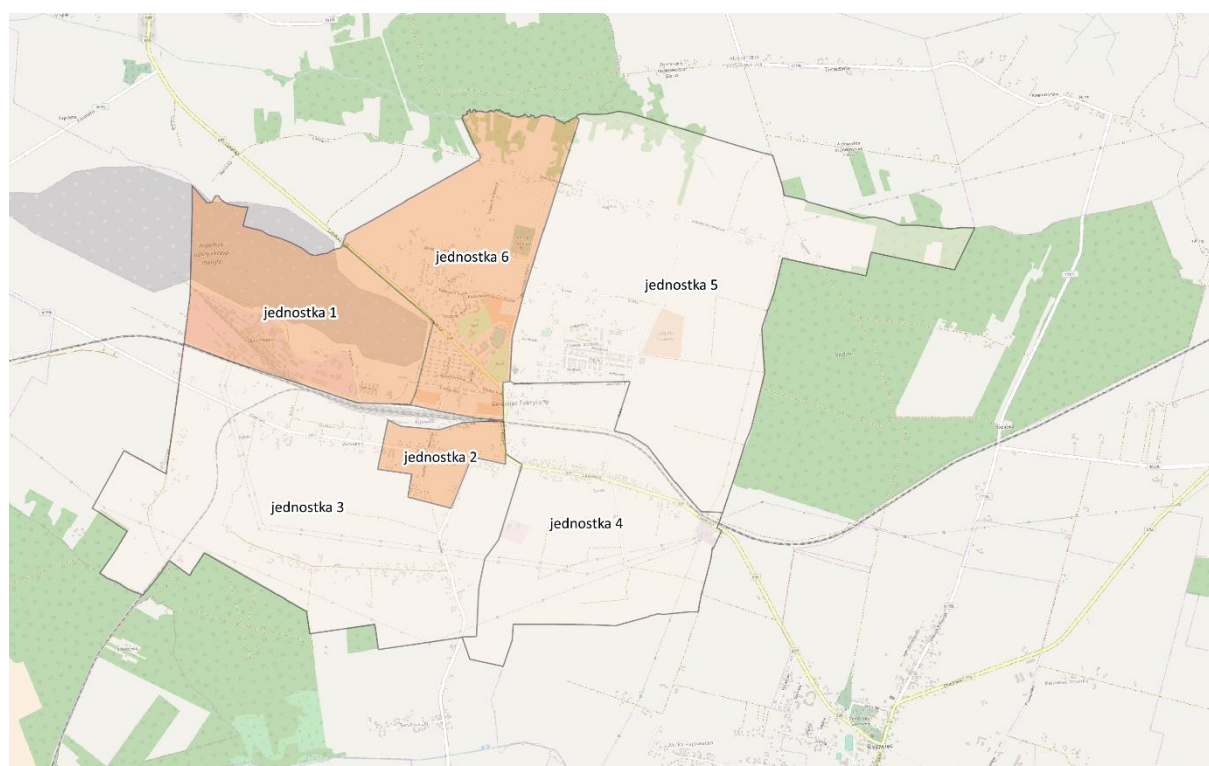
Zdelimitowany na podstawie diagnozy obszar zdegradowany obejmuje ulice: Robotniczą, Fabryczną, Cementową, Kolejową, Dworcową, Chełmską: 89-111, 148-168; Lubelską, Hirszfelda, Reja, Mickiewicza, Słowackiego, Orzechową, Parkową, Kościuszki, Wspólną, Komunalną, Chopina, Głowackiego, Żeromskiego, 1000-lecia, Kraszewskiego, Unicką 3-7, Narutowicza: 135-165, 162-178. Wyznaczony obszar zdegradowany łącznie zajmuje powierzchnię 3,76 km² i obejmuje 1982 mieszkańców, co stanowi 26,20% powierzchni miasta i 44,61% mieszkańców.

Tabela 58. Obszar zdegradowany - powierzchnia i liczba ludności

Jednostka analityczna	ulice	powierzchnia [km ²]	powierzchnia [%]	liczba ludności [stan na 31.12.2015]	liczba ludności [%]
I	Robotnicza, Fabryczna, Cementowa	1,65	11,49	298	6,71
II	Kolejowa, Dworcowa, Szkolna, Chełmska; 89-111, 148-168, Lubelska 1	0,41	2,86	502	11,30
VI	Lubelska, Cementowa, Hirszfelda, Reja, Mickiewicza, Słowackiego, Orzechowa, Parkowa, Kościuszki, Wspólna, Komunalna, Chopina, Głowackiego, Żeromskiego, 1000-lecia, Kraszewskiego, Unicka 3-7, Narutowicza: 135-165, 162-178	1,70	11,85	1182	26,05
obszar zdegradowany		3,76	26,20	1982	44,61

Źródło: opracowanie własne

Mapa 7. Obszar zdegradowany w mieście Rejowiec Fabryczny (kolor pomarańczowy)

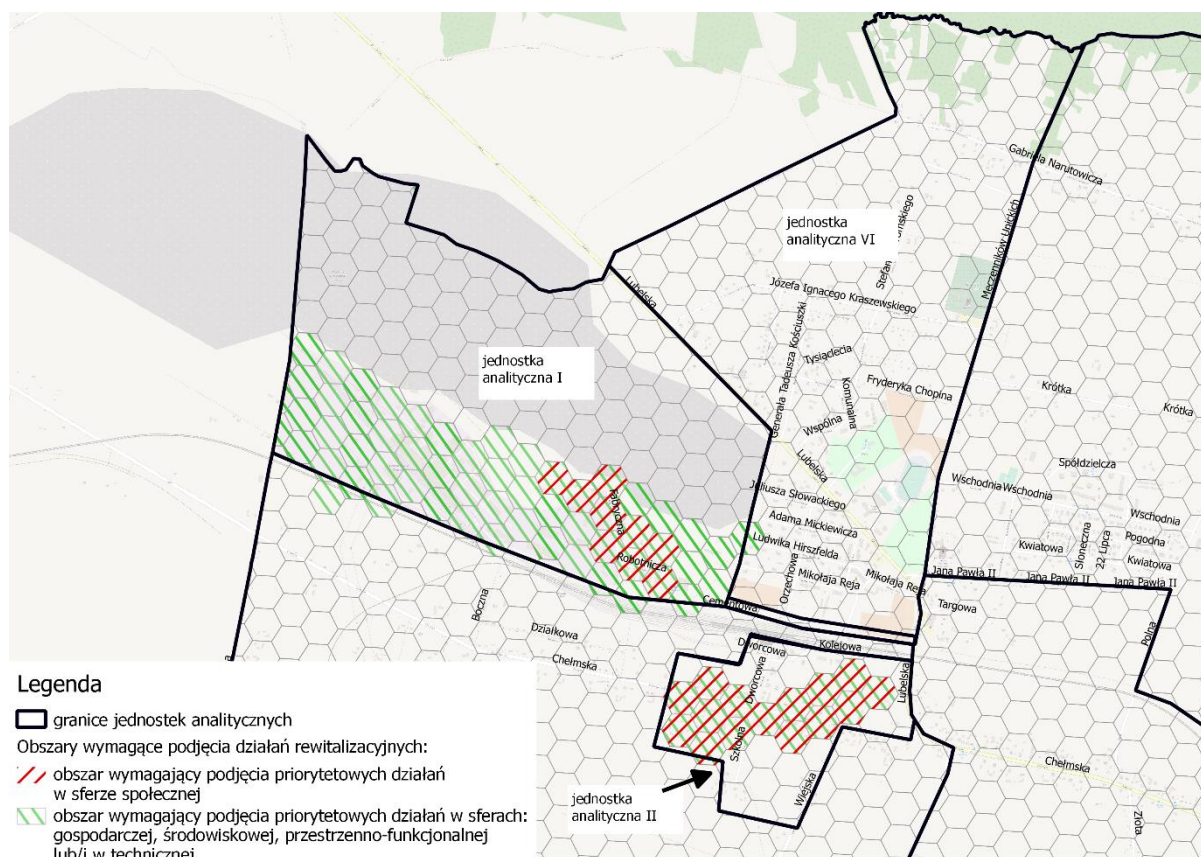
Źródło: opracowanie własne

5.2. Spotkanie strategiczne w sprawie delimitacji obszaru rewitalizacji

Jednym z elementów procesu diagnostycznego mającego pomóc w wyznaczeniu obszaru rewitalizacji było przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami miasta Rejowiec Fabryczny. W spotkaniu, które odbyło się 17 stycznia 2017 roku wzięło udział ok. 30 mieszkańców.

Podczas warsztatu uczestnicy zaznaczali na mapach obszary, które ich zdaniem należy w pierwszej kolejności objąć działaniami rewitalizacyjnymi.

Mapa 8. Tereny, które w priorytetowy sposób powinny zostać objęte procesem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Zdaniem uczestników spotkania, działania rewitalizacyjne należy podjąć w najstarszych i najbardziej zaniedbanych miejscach, gdzie ludziom żyje się najtrudniej. Wskazywali oni na miejsca znajdujące się na obszarze jednostek analitycznych I i II.

Mieszkańcy wskazywali również jakie problemy są w stanie zidentyfikować w ramach poszczególnych jednostek analitycznych tworzących obszar zdegradowany.

Tabela 59. Problemy w obszarze zdegradowanym zidentyfikowane podczas spotkania warsztatowego

Jednostka analityczna	Problemy w sferze społecznej	Problemy w pozostałych sferach
I	- Wysoki odsetek osób bezrobotnych - Występujące zjawisko uzależnienia od alkoholu i pojawiające się akty wandalizmu - Uzależnienie części mieszkańców	- Niewielka aktywność gospodarcza mieszkańców - Niedostateczna liczba miejsc pracy - Niska emisja - Lokale mieszkalne o bardzo niskim

Jednostka analityczna	Problemy w sferze społecznej	Problemy w pozostałych sferach
	od zasiłków opieki społecznej	standardzie technicznym • Brak świetlicy/miejsca służącego integracji mieszkańców • Niedostateczna liczba parkingów • Zły stan techniczny dróg i chodników • Niedostateczne oświetlenie dróg
II	• Wysoki odsetek osób bezrobotnych • Niski stopień integracji społecznej	• Niewielka aktywność gospodarcza mieszkańców • Niska emisja • lokale mieszkalne o bardzo niskim standardzie technicznym • niska estetyka części przestrzeni publicznych
VI	• Wysoki odsetek osób bezrobotnych	• Niska emisja

Źródło: opracowanie własne

W wyniku konstruktywnej dyskusji mieszkańcy jednoznacznie wskazali, że działaniami rewitalizacyjnymi należy objąć pierwszą i drugą jednostkę analityczną.

5.3. Delimitacja obszaru rewitalizacji wraz z charakterystyką obszaru

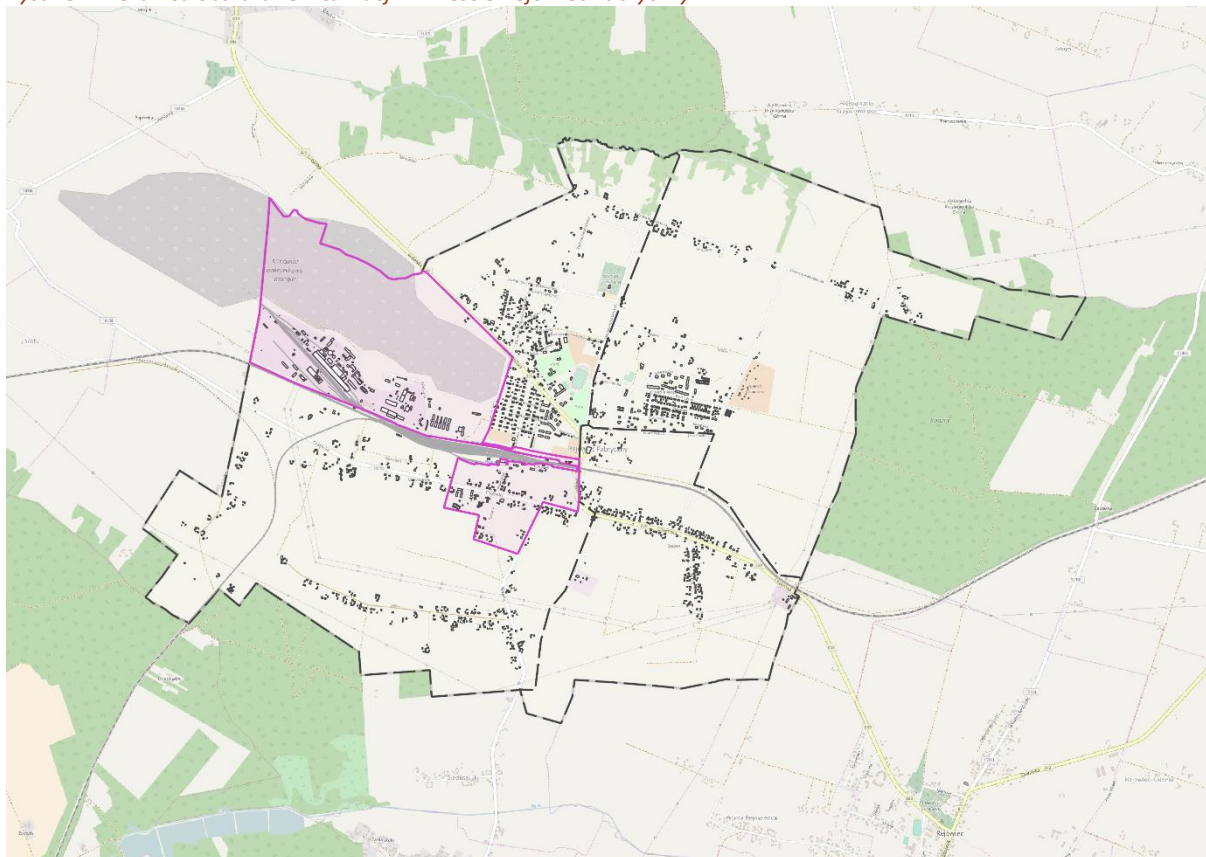
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku definiują obszar rewitalizacji jako „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego zamierza się prowadzić proces rewitalizacji. Obszar ten, może być podzielony na podobszary, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy”.

Zgodnie z powyższymi zapisami, zaszła konieczność ograniczenia wyznaczonego obszaru zdegradowanego miasta Rejowiec Fabryczny, który obejmuje 26,20% ludności miasta oraz 44,61% jego mieszkańców. Zwracając uwagę na występowanie negatywnych zjawisk we wszystkich sferach (społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej) w granicach jednostek analitycznych I i II, to właśnie te obszary zostały wyznaczone za obszar rewitalizacji.

Celem wyznaczenia obszaru rewitalizacji **przeprowadzono również konsultacje z mieszkańcami miasta Rejowiec Fabryczny**, których wyniki zostały zaprezentowane w podrozdziale 5.2. Spotkanie warsztatowe w sprawie delimitacji obszaru rewitalizacji.

Biorąc pod uwagę powyższe, **obszar rewitalizacji w mieście Rejowiec Fabryczny swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 2,0705 km² (14,43% powierzchni miasta) i jest zamieszkiwany przez 800 mieszkańców (18%).** Granice obszaru rewitalizacji, prezentuje poniższy rysunek. Obszar rewitalizacji nie obejmuje terenu linii kolejowej, uznanego jako teren zamknięty, zastrzeżony ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, zgodnie z *Decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych*.

Rysunek 4. Granica obszaru rewitalizacji w mieście Rejowiec Fabryczny

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem ulice: Robotnicza, Fabryczna, Cementowa, Kolejowa, Dworcowa, Szkolna, Chełmska; 89-115, 148-168, Lubelska 1.

Wśród najważniejszych problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji należy wskazać problemy w zakresie ubóstwa i wykluczenia społecznego. W jednostkach analitycznych I i II, które stanowią obszar rewitalizacji, zdiagnozowano największy odsetek osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej ogółem (średnia dla miasta 17,92%, jednostka I: 23,49%, jednostka II: 25,90%), oraz biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń, tj.: z tytułu ubóstwa (średnia: 8,80%, I: 23,49%, II: 12,15%), bezradności (średnia: 0,16%, I: 0,67%, II: 0,40%) oraz niepełnosprawności (średnia: 4,61%, I: 13,76%, II: 6,97%). Problemy związane z ubóstwem są ściśle skorelowane i stanowią rezultat problemów związanych z bezrobociem w granicach obszaru rewitalizacji. Problem bezrobocia jest szczególnie widoczny w granicach jednostki analitycznej I (średni procent osób zarejestrowanych jako bezrobotnych: 7,83%, I: 14,77%), w tym u osób do 25 roku życia (średnia: 1,15%, I: 1,34%). Należy również zwrócić szczególną uwagę na występujący w obszarze rewitalizacji problem z liczbą bezrobotnych bez wykształcenia średniego (średnia: 2,59%, I: 9,40%, II: 2,59%) oraz kwalifikacji (średnia: 2,81%, I: 7,72%, II: 3,39%). Brak wykształcenia i kwalifikacji powoduje znaczne trudności ze znalezieniem pracy, a co za tym idzie wzrasta odsetek osób długotrwale bezrobotnych i korzystających z pomocy opieki społecznej. Problemy te potęgują zjawisko wykluczenia społecznego i niezbędnym jest podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie tej sytuacji. Należy także podjąć działania zapobiegające przedwczesnemu kończeniu edukacji. Ponadto, u uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji zauważono najniższe wyniki podczas egzaminu szóstoklasisty (średnia: 75,83, I: 75) oraz egzaminów gimnazjalnych (zwłaszcza w części matematyczno-przyrodniczej (średnia: 52,95, II: 36,14 oraz językowej (średnia: 45,45, II: 30)). Wysokie

bezrobocie w obszarze rewitalizacji widoczne jest również w dochodach ludności, najniższych w skali całego miasta (średnia: 21 403,59zł, I: 14 620,46 zł, II: 20 270,65zł). Prócz wpływu na sytuację społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji, niskie dochody wpływają także na niekorzystną sytuację w sferach przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, ze względu na fakt iż mieszkańcy w pierwszej kolejności muszą myśleć o zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, a na dalszym planie znajdują się potrzeby związane z poprawą technicznych warunków życia czy też kwestie związane z ekologią i poprawą jakości środowiska. Problemy związane z uzależnieniem od pomocy społecznej, wysoką stopą bezrobocia oraz niskimi dochodami wpływają także na niską aktywność gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji (liczba nowych podmiotów gospodarczych 2015 na 100 mieszkańców - średnia: 0,38, I: 0,34, II: 0,20). W granicach obszaru rewitalizacji, zwłaszcza w obrębie jednostki analitycznej I, zidentyfikowano niski poziom bezpieczeństwa, przejawiających się liczbą przestępstw na 1000 mieszkańców (średnia: 7,43, I: 21,81), liczbą interwencji w miejscu publicznym (średnia: 37,08, I: 154,36) oraz liczbą założonych niebieskich kart (średnia: 0,18, I: 0,34). Negatywnie na poziom bezpieczeństwa wpływa także niedostateczne oświetlenie przestrzeni publicznych. Koncentracja osób o podobnych problemach społecznych negatywnie oddziałuje na wizerunek obszaru oraz potęguje zjawisko wykluczenia społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji, oprócz licznie wskazanych powyżej problemów społecznych, dotknięty jest problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. Trudna sytuacja życiowa mieszkańców obszaru, problem bezrobocia, uzależnień czy niskich dochodów, brak zainteresowania poprawą stanu otoczenia przez samych mieszkańców oraz wieloletnie nieinwestowanie obszaru rewitalizacji z środków publicznych wpływają na zły stan i jakość tkanki mieszkaniowej oraz infrastruktury technicznej. Podjęcia natychmiastowych działań wymaga będąca w złym stanie infrastruktura drogowa (ul. Fabryczna, ul. Cementowa, drogi wewnętrzne os. Morawinek). W granicach obszaru rewitalizacji ok. 40% dróg wymaga remontów (średnia dla miasta: 38%). Ciągi komunikacyjne, będące nierzadko jedynymi umożliwiającymi dostęp do centrum miasta (np. ul. Fabryczna), przez lata były niemodernizowane i charakteryzują wysokim stopniem zużycia. Ponadto, wzdłuż istniejących dróg brak jest lub w bardzo złym stanie są chodniki (ul. Robotnicza, ul. Fabryczna, ul. Cementowa). Są one ponadto niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych czy matek z wózkami. Mieszkańcy wskazują, iż w obszarze rewitalizacji brak jest wystarczającej liczby miejsc parkingowych.

Obszar rewitalizacji to także część miasta dotknięta największymi problemami związanymi z tkanką mieszkaniową. Występuje tu największa koncentracja substandardowych mieszkań (ul. Robotnicza 1, 3, 4, 5, 6, 8, 10; ul. Fabryczna 1, 3, 5; ul. Chełmska 101, 105, 107), nie posiadających wody, kanalizacji, łazienki, WC (średnia: 13,83%, I: 61,45%, II: 21,52%). Najwyższy jest także wskaźnik dot. liczby osób w mieszkaniu (średnia: 2,92, OR: 3,4), a powierzchnia mieszkań jest najmniejsza (średnia: 66,03 m², OR: 50m²). Ponad 85% budynków w obszarze rewitalizacji zostało wybudowanych przez 1970 rokiem, co stanowi najstarszą zabudowę w całym Rejowcu Fabrycznym. Ponadto, wszystkie budynki mieszkalne w obszarze rewitalizacji generują niską emisję (średnia dla miasta: 84,73%). Konieczne jest również podjęcie działań termomodernizacyjnych obiektów mieszkaniowych (ul. Fabryczna 1, 3, 5). Zła sytuacja mieszkaniowa w obszarze rewitalizacji jest skutkiem niskich dochodów mieszkańców oraz licznymi problemami społecznymi tej jednostki. Mieszkańcy nie posiadają środków niezbędnych do przeprowadzenia remontów oraz modernizacji infrastruktury mieszkaniowej. W obszarze rewitalizacji występują także nielegalne wysypiska śmieci.

W obszarze rewitalizacji, który obejmuje zarówno tereny o charakterze przemysłowym (tereny kopalni, cementowni, tereny kolejowe) jak i mieszkaniowym, brak

jest atrakcyjnie zagospodarowanych przestrzeni publicznych umożliwiających spotkania i integrację mieszkańców. Dostępna infrastruktura (np. place zabaw, boisko) jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji. Brakuje elementów małej architektury takich jak ławki czy kosze na śmieci. Istniejące tereny zielone są zaniedbane i mimo ich potencjału rekreacyjnego, pozostają zagospodarowane. Dużym problemem obszaru jest brak miejsc i oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych. Pomimo organizowania wydarzeń przez Dom Kultury, odległość do centrum miasta jest dla niektórych osób starszych zbyt duża i uniemożliwia uczestnictwo w spotkaniach. W obszarze rewitalizacji jest zlokalizowany tylko jeden sklep spożywczy, apteka oraz niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Negatywny wizerunek obszaru potęgują ponadto zdegradowane tereny kopalni margla i kredy.

Jak wskazano powyżej, wyznaczony obszar rewitalizacji to obszar charakteryzujący się licznymi problemami w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, co jest bardzo widoczne porównując go do pozostałych terenów Rejowca Fabrycznego. Trzeba jednak zaznaczyć, że oprócz identyfikowanych problemów, obszar rewitalizacji dysponuje **potencjałami**, których wykorzystanie umożliwi przełamanie sytuacji kryzysowej. Największy potencjał obszaru **stanowią dostępne tereny** (tereny nieczynnej kopalni margla) oraz budynki (np. dawny budynek dworcowy, budynki poprzemysłowe) **mogące zostać wykorzystane na prowadzenie działalności gospodarczej**. Po ich niezbędnym dostosowaniu na cele przedsięwzięć gospodarczych możliwym będzie pozyskanie inwestorów, dzięki którym wzmocniona zostanie baza ekonomiczna obszaru. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji społecznej obszaru rewitalizacji (dostęp do miejsc pracy, spadek bezrobocia, wzrost dochodów ludności, spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej) oraz na poprawę jego wizerunku dzięki zagospodarowaniu terenów obecnie uznawanych za zdegradowane. Ważnym potencjałem obszaru rewitalizacji są także **dostępne zagospodarowane tereny w okolicach zespołów mieszkaniowych**, które mogą zostać wykorzystane na stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców i ograniczeniu zjawiska wykluczenia społecznego. Biorąc pod uwagę wskazane w diagnozie niedobory takiej infrastruktury oraz oczekiwania mieszkańców, związane z jej utworzeniem, ważnym jest dostrzeżenie istniejącego zasobu pozwalającego rozwiązać istniejące problemy.

Wśród najważniejszych potencjałów w sferze społecznej należy wskazać działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym. Wśród najważniejszych zrealizowanych dotychczas programów koordynowanych przez MOPS należy wymienić przykładowo projekty pt. „Na dobrej drodze – aktywizacja osób bezrobotnych miasta Rejowiec Fabryczny”, „Aby świadomie być” - prewencyjny program wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Ich kontynuacja lub reorganizacja i przygotowanie nowych projektów może przyczynić się do poprawy stanu sytuacji społecznej.

Potencjalnie dla poprawy sytuacji obszaru rewitalizacji może mieć znaczenie uczestnictwo Miasta w ramach Lokalnej Grupy Działania Promenada S12. Należą do niej gminy wiejskie: Chełm, Sawin, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny, Siedliszcze i miasto Rejowiec Fabryczny. Obszar ten jest spójny terytorialnie, łączą go tradycje kulturowe, historyczne i przyrodnicze a przede wszystkim pomysł na rozwój i chęć współpracy. Lokalna Strategia Rozwoju nie obejmuje wszystkich spraw i problemów dotyczących obszaru gmin wchodzących w skład LGD, ale koncentruje się wokół celów i obszarów interwencji wspieranych przez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 tj.

- Wykorzystanie zasobów lokalnych do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy z uwzględnieniem innowacyjnych rozwiązań oraz ochrony środowiska i klimatu

- Poprawie spójności i poprawie warunków życia mieszkańców, w tym grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem
- Ochronie i promocji dziedzictwa lokalnego.
- Efektem współpracy w ramach LGD może być integracja pojedynczych działań na rzecz rozwoju lokalnego i umożliwienie włączenia mieszkańców do współpracy z samorządem lokalnym.

Niewątpliwie lokalnym potencjałem możliwym do wykorzystania w ramach procesu rewitalizacji Miasta Rejowiec Fabryczny są funkcjonujące organizacje pozarządowe, które są lub mogą stać się potencjalnymi partnerami realizacji przedsięwzięć. Instytucje takie jak wspomniany już MOPR mogą nawiązywać współpracę w organizacjami pozarządowymi, ponieważ często mają bliższy kontakt i częstsze możliwości współpracy z organizacjami. Jest to bardzo istotne z uwagi na to, że po 2020 roku filarem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą stanowiły partnerstwa publiczno-prywatne.

Tabela 60. Zdiagnozowane problemy na obszarze rewitalizacji w ramach badań statystycznych, kwestionariuszowych i konsultacji społecznych

Sfera	Badanie statystyczne ²	Badanie kwestionariuszowe	Konsultacje społeczne
Spółeczna	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niskie wyniki edukacyjne - Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka liczba przestępstw oraz interwencji w miejscach publicznych - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji - Niskie dochody mieszkańców	- Niski poziom wykształcenia mieszkańców - Niski poziom usług społecznych i opieki socjalnej - Niska stopa życia mieszkańców - Wysokie bezrobocie - Mała liczba miejsc pracy - Niedostateczna opieka społeczna - Starzenie się społeczeństwa - Słaba integracja lokalnej społeczności - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego - Przeciętny dostęp do opieki medycznej - Przeciętny dostęp i jakość usług kultury i rekreacji	- Niski poziom opieki zdrowotnej - Niski poziom integracji lokalnej - Niski poziom bezpieczeństwa - Wysoki odsetek osób bezrobotnych - Niski poziom jakości życia - Brak oferty kulturalnej dla mieszkańców - Brak organizacji pozarządowych - Wysoka liczba osób korzystających z zasiłków

² Mierniki obrazujące poszczególne problemy, odnoszące się do średniej dla miasta zostały przedstawione na stronach 61-63 niniejszego dokumentu.

Sfera	Badanie statystyczne ²	Badanie kwestionariuszowe	Konsultacje społeczne
Gospodarcza	- Niewielka liczba nowych podmiotów gospodarczych oraz mała koncentracja podmiotów gospodarczych - Niska aktywność gospodarcza mieszkańców - Niski dochód z prowadzenia działalności gospodarczej	- Niedostateczna liczba miejsc pracy - Brak inwestorów - Niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw - Słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców - Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych - Brak współpracy gospodarczej z innymi regionami kraju - Niedostosowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb pracodawców - Niskie dochody mieszkańców - Emigracja ludzi młodych i wykształconych	- Brak miejsc pracy - Brak atrakcyjnych rynkowo pracowników - Niska znajomość programów pomocowych dla nowych przedsiębiorców - Niski dochód z prowadzenia działalności gospodarczej - Brak odbiorców świadczonych usług
Funkcjonalno-przestrzenna	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych	- Niedostateczna infrastruktura drogowa - Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych - Niedostateczna liczba i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych	- Zły stan infrastruktury drogowej - Brak przestrzeni publicznych - Znaczne ograniczania dla osób niepełnosprawnych, seniorów oraz matek z wózkami - Brak miejsc spędzania czasu dla młodzieży - Brak urządzonych przestrzeni zielonych
Techniczna	- Bardzo wysoka koncentracja substandardowych mieszkań - Wysoka średnia ilość osób w mieszkaniu - Niska średnia powierzchnia mieszkań - Koncentracja starej zabudowy	- Złe warunki mieszkaniowe - Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda)	- Zły stan budynków mieszkalnych - Mała powierzchnia mieszkań - Braki podstawowej infrastruktury technicznej

Sfera	Badanie statystyczne ²	Badanie kwestionariuszowe	Konsultacje społeczne
Środowiskowa		• Zanieczyszczanie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze • Zdegradowanie tereny kopalni margla i kredy • Duża liczba dzikich wysypisk śmieci • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców • Niska świadomość racjonalnego wykorzystania zasobów odnawialnych	• Stary system grzewczy • Duża liczba dzikich wysypisk śmieci • Generowanie dużej ilości zanieczyszczeń powietrza zwłaszcza w sezonie grzewczym • Brak programów edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska

Źródło: opracowanie własne

6. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji

Dla Programu Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych miasta Rejowiec Fabryczny przyjęto ramy czasowe do roku 2023

Delimitowany do rewitalizacji obszar miasta, przedzielony terenem zamkniętym po którym przebiega linia kolejowa, jest obszarem jednorodnym zarówno co do rodzaju jak i przyczyn powstawania i nawarstwiania się problemów w sferze społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej.

Jak wykazała diagnoza społeczna i analiza stanu istniejącego w pozostałych sferach funkcjonowania miasta (przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, gospodarczej i środowiskowej) dla obszaru rewitalizacji nie zidentyfikowano zagrożeń płynących ze strony pozostałego obszaru miasta. Formułowane priorytety, cele i kierunki działań ogniskują się na eliminowaniu przyczyn zjawisk kryzysowych w miejscu ich powstania, tak by ograniczyć ich rozprzestrzenianie się i negatywne oddziaływanie na pozostałe obszary miasta. Każda pozytywna zmiana w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej lub funkcjonalno-przestrzennej będzie pozytywnie oddziaływać na warunki i jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego a także na prestiż i atrakcyjność całej wspólnoty samorządowej.

6.2. Misja Samorządu w procesie rewitalizacji

Władze Samorządowe Miasta, przyjmując rolę inicjatora i koordynatora procesów rewitalizacyjnych wdrażanych przy udziale interesariuszy – przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej, uznają swoją misję jako:

dążenie do wyrównania warunków i poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji do obowiązujących standardów, wspieranie i wzmacnianie procesów partycypacyjnych i integracyjnych, rozbudzanie aspiracji i dążeń społeczności do poprawy sytuacji życiowej poprzez kreowanie i inicjowanie kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych .

6.3. Wizja stanu obszaru po zakończeniu procesów rewitalizacyjnych

Wizja – to projekcja społeczno-gospodarczych efektów procesów planowanych do wdrożenia w obszarze rewitalizacji w celu uzyskania pozytywnej, trwałej zmiany w sferach uznanych w diagnozie za kryzysowe i powodujące nawarstwianie się problemów społecznych zaplanowanych do osiągnięcia w 2023 roku.

Obszar rewitalizacji:

atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń do godnego życia i działania społeczności , korzystającej z odtworzonego i wzmocnionego potencjału społecznego i gospodarczego obszaru

7. Cele szczegółowe rewitalizacji wraz z kierunkami działań

W poprzednim rozdziale zaprezentowano wizję rozumianą jako docelowy efekt interwencji w ramach procesu rewitalizacji. By skutecznie realizować zakładaną wizję kluczowe jest właściwe określenie celów strategicznych. Wskazane cele muszą być szczegółowe, mierzalne, dostosowane do potrzeb, możliwe do zrealizowania i osadzone w czasie. Każdemu z celów przyporządkowano odpowiadające mu kierunki działań.

Rysunek 5. Struktura realizacji wizji obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

W ramach niniejszego dokumentu wyznaczono pięć celów rewitalizacji, których osiągnięcie przyczyni się do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego w sferach: społecznej, środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Są one zawarte wraz z kierunkami działań w Tabeli 61.

Przypisane poszczególnym celom kierunki podejmowanych działań tworzą ramy do programowania projektów rewitalizacyjnych przez wszystkich partnerów i interesariuszy Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miasta Rejowiec Fabryczny.

Tabela 61. Cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań

Cele rewitalizacji	Kierunki działań
1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców	• przedsięwzięcia integrujące społeczność obszaru rewitalizacji ze społecznością całego miasta; • inicjowanie i wspieranie miejscowych aktywności społecznych, przejmowania odpowiedzialności za kwestie społeczne i relacje międzyludzkie ; • budowanie poczucia wartości i rozwijanie aspiracji mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży; • motywowanie do podwyższania kompetencji, nabywania umiejętności

Cele rewitalizacji	Kierunki działań
	i przekwalifikowania zawodowego; wyrównywanie poziomu życia i zamieszkiwania rodzin w obszarze rewitalizacji
2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców	- motywowanie i tworzenie warunków do podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia podmiotów ekonomii społecznej z udziałem bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji; -udostępnianie obiektów przemysłowych dla MŚP i przedsiębiorców do rewitalizacji, adaptacji i modernizacji w celu rozwijania działalności gospodarczej i tworzenia nowych miejsc pracy; - techniczne, komunikacyjne i funkcjonalno-przestrzenne przygotowanie zasobu terenów przemysłowych do pozyskiwania inwestorów na obszary objęte działaniami rewitalizacyjnymi.
3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna	- rewitalizacja, modernizacja i uporządkowanie przestrzeni publicznej w celu dostosowania jej do pełnienia funkcji integrujących i aktywizujących środowisko; - unowocześnienie i poprawa funkcjonalności wewnętrznego układu komunikacyjnego i dostępności obszaru do zewnętrznej sieci drogowej; - budowa infrastruktury społecznej (świetlica/klub osiedlowy), otwartych obiektów wypoczynkowo-rekreacyjnych sprzyjających aktywności i integracji mieszkańców; - dążenie do zrównoważonego rozwoju gospodarczego w obszarze rewitalizacji, poprawienia stanu środowiska i ograniczanie niskiej emisji - likwidacja dzikich wysypisk i przywrócenie estetyki terenu górniczego w sąsiedztwie zespołu mieszkaniowego „Zaparkanie
4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji	- wymiana i rozbudowa sieci infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, oświetlenia ulicznego itp.) - wyposażenie wielorodzinnych budynków mieszkalnych w instalacje wod-kan i grzewcze; - termomodernizacja i poprawianie efektywności energetycznej budynków wielorodzinnych w celu obniżenia kosztów eksploatacji mieszkań

Źródło: opracowanie własne

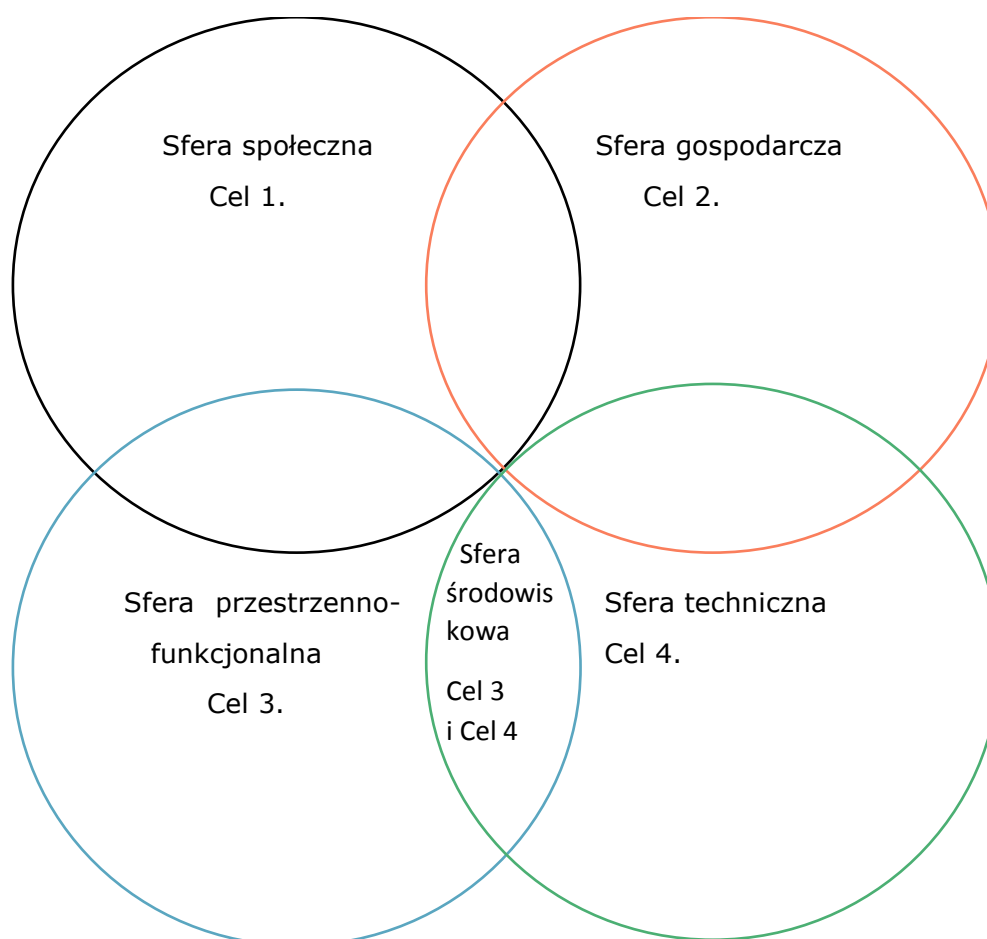
8. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1. Projekty/przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające

Przedsięwzięcia mające wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego w mieście Rejowiec Fabryczny zostały podzielone w nawiązaniu do czterech celów strategicznych, odnoszących się do sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Zaplanowane projekty zostały podzielone na podstawowe, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji oraz uzupełniające, których skala oddziaływania na obszar rewitalizacji jest mniejsza. Prognozowane rezultaty wdrożenia poszczególnych projektów wraz ze sposobem ich oceny znajdują się w rozdziale 11. pn. „System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych” w Tabeli 72.

Wszystkie planowane działania zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji.

Rysunek 6. Powiązanie pomiędzy celami

Źródło: opracowanie własne

Cel 1.

Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców

Diagnoza przygotowana na potrzeby Programu Rewitalizacji ujawniła na obszarze rewitalizacji stan kryzysowy w sferze społecznej przejawiający się wysokim wskaźnikiem odsetka osób korzystających z pomocy społecznej uzależnienia od pomocy socjalnej (średnia dla miasta 17,92%, średnia dla OR 24,70%). Często pojawiającymi się problemami są dysfunkcje rodzin i brak poczucia bezpieczeństwa. W obszarach dotkniętych kryzysem społecznym obserwowane jest zjawisko wczesnego kończenia edukacji i braku aspiracji życiowych ludzi młodych, godzących się na tzw. "dziedziczenie biedy".

Odpowiedzią na zidentyfikowane problemy będą działania obejmujące między innymi poprawę dostępu do usług społecznych, próbę aktywizacji dzieci i młodzieży oraz osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Warto podkreślić, że wiele z zaplanowanych w ramach modułu I przedsięwzięć to działania, w których realizację będzie włączonych wiele podmiotów publicznych oraz organizacji pozarządowych m.in. Miasto Rejowiec Fabryczny, Zespół Szkół Samorządowych - Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Rejowcu Fabrycznym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Projekty odnoszące się do celu 1.:

- Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny
- Rozwiń skrzydła. Rozdanie drugie
- Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem kompetencji wychowawczych i społecznych obszaru rewitalizacji
- „Wychodzimy z cienia” – budowanie poczucia wartości i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży w obszarze rewitalizacji
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny
- Nasza przestrzeń –Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzanie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców

Tabela 62. Projekty w ramach celu 1.

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmonogram	Koszt
Projekty podstawowe						
2	Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny	obszar rewitalizacji działka nr 151/2 ul. Chełmska 99	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” s.c. w Rejowcu Fabrycznym	Istniejący budynek NZOZ ze względu na okres budowy, stosowane rozwiązania projektowe, materiały budowlane a także pierwotne przeznaczenie jest kosztowny w eksploatacji i nieprzystosowany do potrzeb pacjentów, szczególnie osób starszych z dysfunkcjami motorycznymi, dysfunkcjami narządów ruchu i niepełnosprawnych. Brakuje podjazdu do poradni dziecięcej i punktu szczepień oraz parkingu dla samochodów. Celem projektu jest ułatwienie dostępu do świadczeń zdrowotnych dla pacjentów, przystosowanie budynku i otoczenia zewnętrznego do wymagań osób starszych i niepełnosprawnych a także matek z dziećmi. Planowane doposażenie placówki POZ w urządzenia i nowy sprzęt medyczny pozwoli rozszerzyć zakres i poprawić jakość usług medycznych. Planuje się zakup sprzętu medycznego do poszerzenia diagnostyki, urządzenie i wyposażenie gabinetu okulistycznego i stomatologicznego oraz wyposażenia gabinetu zabiegowego. Zakładana jest również likwidacja barier architektonicznych, podniesienie efektywności energetycznej poprzez docieplenie przegród zewnętrznych, wymianę oświetlenia na energooszczędne z zastosowaniem OZE oraz zagospodarowanie i urządzenie otoczenia.	2018 - 2019	1.050.000,00
8	Rozwinięcie skrzydła. Rozdanie drugie.	obszar rewitalizacji	Zespół Szkół Samorządowych Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Rejowcu Fabrycznym	Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Rejowcu Fabrycznym plasują się poniżej średniej województwa lubelskiego. Oceny z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i języka angielskiego w I okresie roku szkolnego 2016/2017 są niższe niż oczekiwano. Problemem jest słaba motywacja uczniów do nauki, dysfunkcje rozwojowe, zaniedbanie środowiskowe (dysfunkcje rodzinne); niewystarczająca baza dydaktyczna. Bariera dla rodziców dzieci z obszaru rewitalizacji jest brak środków finansowych na zapewnienie dodatkowych zajęć swoim dzieciom, dlatego udział w projekcie jest bezpłatny. Ideą projektu jest rozbudzanie w młodzieży zdrowej rywalizacji rówieśniczej, budzenie poczucia wartości i rozbudzanie aspiracji życiowych młodzieży ze środowisk marginalizowanych. Projekt realizowany będzie w środowisku całej społeczności klasowej w celu zapobieżenia stygmatyzacji indywidualnej uczniów.	11.2017 - 07.2019	506 000

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmonogram	Koszt
				Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów Gimnazjum Publicznego im. Jana Pawła II w Rejowcu Fabrycznym ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z obszaru uznanego w Programie Rewitalizacji za zdegradowane społecznie ograniczy i zapobiegne przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej i niedostosowaniu społecznemu. Udział uczniów w zajęciach wyrównujących i rozwijających z języka angielskiego i nauk przyrodniczo – matematycznych, komputerowych, doradztwa zawodowego oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej pomoże w kształtowaniu postaw i nabywaniu kompetencji społecznych.		
9	Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem kompetencji wychowawczych i społecznych obszaru rewitalizacji.	Obszar rewitalizacji	Miasto Rejowiec Fabryczny Przedszkole Miejskie; Przestrzeń Możliwości - Stowarzyszenie Oświatowe	Dużym problemem w zakresie edukacji przedszkolnej jest niska świadomość rodziców znaczenia edukacji przedszkolnej we wszechstronnym rozwoju dziecka. Widoczna jest dysproporcja w stopniu upowszechniania wychowania przedszkolnego w zależności od np. miejsca zamieszkania. Dzieci 3-4 letnie zamieszkające w miejscach zdegradowanych społecznie mają dużo mniejsze szanse w udziale w edukacji przedszkolnej. Istotne znaczenie ma tu również sytuacja ekonomiczno – społeczna rodziny, która znacząco wpływa na skłonność do posyłania dziecka do przedszkola. Ma też znaczenie poziom wykształcenia rodziców, który w rodzinach ubogich zazwyczaj jest niski, co sprawia, że rodzice nie dostrzegają zalet posyłania dziecka do przedszkola i wpływu, jaki ma to na dalsze życie dziecka (przygotowanie do etapu szkoły, rozwój społeczny, nabywanie umiejętności uczenia się). Obecna liczba miejsc w przedszkolu ogranicza dostęp do wychowania przedszkolnego dla dzieci 3-4 letnich szczególnie rodziców bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej z obszaru rewitalizacji. Projekt będzie polegał na utworzeniu 25 nowych miejsc w Przedszkolu Miejskim w Rejowcu Fabrycznym dla dzieci 3-4 letnich ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z obszaru rewitalizacji. Ważnym elementem rekrutacji do przedszkola będzie udział w projekcie dzieci rodziców bezrobotnych, często z rodzin społecznie wykluczonych, oraz z terenu społecznie zdegradowanego.	2017 - 2020	355 000,00

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmonogram	Koszt
16	Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta	Obszar rewitalizacji	Stowarzyszenie Klub Abstynenta KROKUS, Miasto Rejowiec Fabryczny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	W obszarze przewidzianym do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi nawarstwiają się stany kryzysowe których przyczyną jest uzależnienie osób od alkoholu i innych używek. Nadużywanie alkoholu jest wskazywane przez społeczność lokalną jako przyczyna rozpadu więzi rodzinnych, szerzenie się przemocy, marginalizacji, wykluczenia i stygmatyzacji środowiskowej, biedy i uzależnienia od pomocy socjalnej. W ramach projektu planuje się m.in. - objęcie programem terapeutycznym grupy około 30 osób rocznie – uzależnionych i współuzależnionych w formie terapii niestacjonarnej. - Zatrudnienie terapeutów do pracy indywidualnej z osobami uzależnionymi. - Organizowanie nieformalnych grup wsparcia terapeutycznego dla matek i dzieci alkoholików z wykorzystaniem eventów kulturalnych lub rekreacyjnych o charakterze otwartym zapewniającym nawiązywanie relacji społecznych i integrację społeczności lokalnej (niedyskryminacja ze względu na status i aktywne włączenie). Projekt odnosić się będzie także do zorganizowania pracy z dziećmi z obszaru rewitalizacji w taki sposób, by możliwe było nabycie trwałych kompetencji społecznych pozwalających na poszanowanie mienia publicznego i prywatnego, pobudzanie aspiracji edukacyjnych, zapobieganie „dziedziczeniu” postawy klienta ośrodka pomocy społecznej.	2017 - 2022	7000 zł / rocznie
17	„Wychodzimy z cienia” – budowanie poczucia wartości i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży w obszarze	Obszar rewitalizacji -osiedle Fabryczne , os. Morawinek	-Miasto Rejowiec Fabryczny -Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, -Miejski Ośrodek Kultury,	Obszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo dużą liczbą dzieci, znacznym stopniem ubóstwa (postrzeganym jako liczba rodzin uprawnionych do świadczeń pomocy społecznej), niskimi wynikami uczniów w nauce. Z pogłębionych analiz, tj. bezpośrednich rozmów z pedagogami szkolnymi, wynika, iż dzieci z tych terenów charakteryzuje niski poziom aspiracji, kultury osobistej, brak umiejętności poszanowania cudzych dóbr, niski poziom kompetencji społecznych, swoistą izolację środowiskową (najczęściej nawiązywanie koleżeńskich, przyjacielskich relacji między rówieśnikami następuje – w odniesieniu do dzieci z tzw	2018 - 2020	90000

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmonogram	Koszt
	rewitalizacji		-Zespół Szkół Samorządowych, -WTZ, -ŚDS -SISK „SZANSA”	„Baraków” i Morawinka - pomiędzy mieszkańcami tych samych osiedli). W ramach projektu zakłada się: 1) Realizację przedsięwzięć integrujących społeczność obszaru rewitalizacji ze społecznością całego miasta; 2) Inicjowanie i wspieranie miejscowych aktywności społecznych, przejmowania odpowiedzialności za kwestie społeczne i relacje międzyludzkie 3) Budowanie poczucia wartości i rozwijania aspiracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, szczególnie dzieci i młodzieży; 4) Wyrównywanie poziomu życia dzieci z rodzin zamieszkających na obszarze rewitalizacji. 5) Tworzenie warunków i możliwości prowadzenia form zagospodarowania czasu wolnego dzieciom z rodzin szczególnie dotkniętych problemami, przy jednoczesnym prowadzeniu edukacji tzw. społecznej, z zasadami savoir vivre włącznie		
19	„Nasza przestrzeń – Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzenie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców	Obszar rewitalizacji -Os. Morawinek; Os.ZOR; os. Zaparkanie -os. Robotnicze	- Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno Kulturalnych „Szansa” -grupy nieformalne mieszkańców w/w osiedli -Miasto Rejowiec Fabryczny	Diagnoza problemów społecznych a szczególnie pogłębione badania jakościowe w sferze społecznej wykazały że społeczność obszarów uznanych za zdegradowane wykazuje najwyższe deficyty w aktywności społecznej i obywatelskiej przy jednoczesnej roszczeniowej postawie wobec życia i otaczającego świata. Społeczność ta wyizolowała się z życia społeczno - kulturalnego miasta. Marginalizację i wykluczenie społeczne potęgują niskie dochody, uzależnienie od pomocy społecznej, wysokie bezrobocie i wzrost patologii. Ta część społeczności miasta egzystuje w substandardowych budynkach mieszkalnych z początków XIX w. z zaniedbaną i нефункционаlną przestrzenią, w otoczeniu niewykorzystywanych terenów przemysłowych na obrzeżach miasta. Celem projektu jest zachęcenie ludzi do podejmowania inicjatyw zmieniających ich własne otoczenie w sposób przez nich zaplanowany. Udział w przedsięwzięciu Stowarzyszenia jako operatora Obywatelskiego Budżetu Rewitalizacji będzie tzw. „dobrą praktyką” motywującą do zmiany postawy społecznej. Ideą projektu jest pobudzenie aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy estetyki otoczenia budynków mieszkalnych poprzez urządzenie	03.2018 - 10.2019	40 000

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmonogram	Koszt
				zieleńców , kwietników, urządzenia plenerowych kąpek relaksu i odpoczynku. Rolą Operatora (Stowarzyszenie „Szansa”) będzie pozyskiwanie środków finansowych z budżetu miasta w ramach realizacji zleconych zadań publicznych lub z innych dostępnych źródeł na niezbędne zakupy oraz rozliczenie wydatków .		

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart projektów

Cel 2.**Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców**

W diagnozie zidentyfikowano stan kryzysowy w sferze gospodarczej posługując się danymi obrazującymi poziom aktywności gospodarczej, koncentrację podmiotów gospodarczych, liczbę nowych podmiotów gospodarczych oraz dochód z prowadzenia działalności gospodarczej. Niskie kwalifikacje osób bezrobotnych i ich długotrwałe pozostawanie bez pracy to kolejne zidentyfikowane problemy powiązane z sytuacją na rynku pracy.

W odniesieniu do diagnozowanych problemów podjęte zostaną działania mające na celu podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych, stworzenie dodatkowych miejsc pracy, a także poprawę dostępności terenów inwestycyjnych.

Projekty służące realizacji celu 2.:

- Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy
- Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym
- Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć gospodarczych
- „Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”
- Adaptacja budynku dworcowego w obszarze rewitalizacji na rozszerzenie produkcji zakładu dziewiarsko-krawieckiego BIG-SZOK w Rejowcu Fabrycznym (projekt uzupełniający)

Tabela 63. Projekty w ramach celach 2.

Nr projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt (zł)
Projekty podstawowe						
1	Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy	Obszar rewitalizacji działka nr 150/1	BIG-SZOK Dziewiarstwo i Krawiectwo Zenon Szokaluk Rejowiec Fabryczny ul. Lubelska 44A	Niewykorzystywany i zdegradowany budynek jest obecnie remontowany i modernizowany w celu zmiany jego przeznaczenia na halę produkcyjną. Wyremontowany obiekt, zagospodarowana i odnowiona przestrzeń wokół budynku w istotny sposób wpłynie na zmianę wizerunku obszaru rewitalizacji. W ramach projektu zakłada się wyposażenie budynku w nową generację maszyny dziewiarskie i urządzenia niezbędne do stworzenia zaplanowanych miejsc pracy: maszyny dziewiarskie – 2 szt, szydełkarki płaskie – 4 szt, przewijarki bębnowe – 2 szt. Celem projektu jest utworzenie ok. 6 miejsc pracy, przede wszystkim dla kobiet dotkniętych bezrobociem ze względu na niskie kwalifikacje i ograniczone umiejętności z obszaru rewitalizacji. Projekt zakłada 6 miesięczny okres przyuczenia na stanowisku dziewiarz-tkacz w którym pracownicy będą mogli opanować obsługę maszyn i sprawdzić własne możliwości i predyspozycje do wykonywania takiego zawodu. Przewiduje się, że w okresie do dwu lat od uruchomienia produkcji firma zapewni sobie rynki zbytu na nowo wprowadzane, dzięki nowoczesnym i innowacyjnym maszynom, produkty i uruchomi produkcję dwuzmianową co będzie wsparciem dla lokalnego rynku pracy.	2018	1.335.600,00

Nr projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt (zł)
10	Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym	Obszar rewitalizacji działki nr 146/18, 146/23 i 146/24	Stara Bednarnia „Manufaktur a Rodzinna” Marian Rzepecki 22-170 Rejowiec Fabrycznym ul. Lubelska 50	Objęte projektem nieruchomości po zlikwidowanych zakładach usługowo-produkcyjnych leżą w bezpośrednim sąsiedztwie terenów wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Po likwidacji zakładów budynki popadają w ruinę, degradacji uległa także otaczająca je przestrzeń. Celem projektu jest utworzenie nowego zakładu produkcyjnego (tradycyjne wyroby bednarskie) w obszarze rewitalizacji; stworzenie nowych, co najmniej 5, miejsc pracy. Utworzenie w zmodernizowanych obiektach nowej firmy będzie impulsem do dalszych przeobrażeń i dobrym przykładem dla promowania atrakcyjności tego obszaru. W ramach projektu istniejące obiekty budowlane przystosowane będą do produkcji wyrobów użytkowych z drewna. Zakład wyposażony zostanie w niezbędne urządzenia i sprzęt w tym piły taśmowe, strugarki czterostronne, frezarko- kopiarki, komora lakiernicza drewna itp. Zakład korzystał będzie z własnej wzorcowni i magazynu wyrobów gotowych. Jeden z budynków będzie zmodernizowany na zaplecze socjalno-biurowe dla odbiorców wyrobów gotowych, szczególnie zagranicznych. Całość nieruchomości będzie ogrodzona i zabezpieczona monitoringiem.	2017 - 2019	3 000 000
15	Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć gospodarczych.	Obszar rewitalizacji, dz. nr 1/2 obręb 6	Miasto Rejowiec Fabryczny	Teren nieczynnej kopalni margla, położony na obrzeżu wyrobiska objęty projektem położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej obejmującej lokale socjalne, związanej przez dziesięciolecia z przedsiębiorstwami funkcjonującymi w tej części miasta. Wygaszanie działalności przedsiębiorstw, w tym produkcji cementu oraz utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia stwarzają poczucie braku perspektyw i wykluczenia społecznego w miejscowej społeczności. Celem projektu jest podniesienie stopnia przygotowania zdegradowanych terenów przemysłowych na potrzeby nowych inwestorów oraz poprawa jakości przestrzeni w otoczeniu sąsiadującej z zabudowa mieszkaniową a także stworzenie korzystnego wizerunku nieruchomości objętej projektem, jako	2017 - 2018	150 000

Nr projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt (zł)
				miejsca motywującego i sprzyjającego podejmowaniu inicjatyw gospodarczych. W ramach projektu usunięte zostaną z terenu gruz i inne pozostałości dawnych zabudowań, z pozostawieniem istniejącej zieleni wysokiej. Teren zostanie wyrównany i obsiany trawą.		
18	„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”	Obszar rewitalizacji,	Lubelska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy Centrum Karier – OHP w Rejowcu Fabrycznym	Analiza problemów społecznych obszaru rewitalizacji wykazała występowanie skumulowanych negatywnych czynników powodujących występowanie zjawiska wykluczenia społecznego. Zaliczyć do nich należy wysoki poziom przestępczości, alkoholizm, przemoc w rodzinie i ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie całego miasta, w tym również na obszarze rewitalizacji spotkać można przypadki uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy czy niekorzystnych postaw społecznych. Celem głównym projektu będzie zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 24 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Podjęte działania będą miały na celu eliminację zjawisk społecznych, będących przyczyną powstawania zjawiska wykluczenia społecznego. Planuje się realizację usług aktywnej integracji, w tym m.in. z zakresu poradnictwa specjalistycznego i wsparcia (indywidualnego oraz grupowego) przy procesie podnoszenia kompetencji życiowych oraz pozyskiwania umiejętności zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia zawodowego i społecznego. Realizacja projektu ma znaczny wpływ na sferę gospodarczą, ze względu na podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych, poprzez staż zawodowy, a także znalezienie zatrudnienia. Beneficjentami będą: I grupa (wiek: 15-17 lat) - osoby znajdujące się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, które posiadają wykształcenie na poziomie szkoły podstawowej lub gimnazjum, zaniedbujące obowiązek szkolny – wykazujące słabe wyniki w nauce i dużą absencję na zajęciach szkolnych, a przez to zagrożone wykluczeniem	07.2017 - 08.2018	250.000,00

Nr projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt (zł)
				społecznym. II grupa (wiek: 18-24 lata) - osoby pozostające bez zatrudnienia, nieuczące się, których ograniczenia materialne i środowiskowe, a także brak kwalifikacji zawodowych, zbyt niskie kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje zawodowe niedostosowane do potrzeb rynku pracy oraz brak doświadczenia zawodowego i wiedzy na temat skutecznych metod poszukiwania pracy utrudniają samodzielne nabycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy i gwarantujących udany start życiowy. zawodowe		
Projekt uzupełniający						
20	Adaptacja budynku dworcowego w obszarze rewitalizacji na rozszerzenie produkcji zakładu dziewiarsko-krawieckiego BIG-SZOK w Rejowcu Fabrycznym	Obszar rewitalizacji działki nr 150/1 i 150/2 w obrębie 6	"BIG-SZOK Dziewiarstwo i Krawiectwo Zenon Szokaluk Rejowiec Fabryczny ul. Lubelska 44A"	Celem projektu jest przystosowanie obiektu do nowych funkcji produkcyjnych w obszarze rewitalizacji; wzmocnienie lokalnego rynku pracy; ograniczenie bezrobocia (szczególnie kobiet) a także odnowienie przestrzeni i wzbudzenie pozytywnych impulsów do przemian w terenie objętym działaniami rewitalizacyjnymi.	2017-2018	860 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart projektów

Cel 3.

Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna

Diagnoza pokazała niską estetykę przestrzeni publicznych, niewielką dostępność terenów rekreacyjnych i brak obiektów infrastruktury społecznej. Wskazywano również na problemy związane z niedostateczną funkcjonalnością wewnętrznego układu komunikacyjnego.

Planowane w ramach celu 3 działania dotyczą uporządkowania terenów publicznych i stworzenie ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych a także dążenie do poprawy stanu ciągów komunikacyjnych.

Projekty mające na celu osiągnięcie celu 3.:

- Budowa bezpiecznego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej w Rejowcu Fabrycznym
- Budowa chodnika i poprawa przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i budynków nr 3 i 5
- Rewitalizacja przestrzeni publicznej dawnego placu „dworcowego”
- Przebudowa jezdni ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta
- Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji w Rejowcu Fabrycznym
- Modernizacja i remont infrastruktury kolejowej, przejścia podziemnego i peronu wyspowego na stacji węzłowej PKP Rejowiec (projekt uzupełniający)

Tabela 64. Projekty w ramach celu 3.

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
Projekty podstawowe						
4	Budowa reprezentacyjnego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej	-Obszar rewitalizacji i działki Nr 136, 121 i 117 w obr.6.	Miasto Rejowiec Fabryczny	Obecnie odcinek ulicy Cementowej od skrzyżowania z ul. Orzechową do ulicy Lubelskiej jest pozbawiony ciągu pieszego. Zbyt wąskie pobocze (zaledwie 0,5m) uniemożliwia bezpieczne poruszanie się ludzi. Ze względu na duże natężenie ruchu kołowego pojazdów obsługujących zakład Cementowni "Rejowiec" piesi z os. Fabryczne, w celu dojścia do obiektów publicznych i handlowych, nie czują się bezpiecznie. Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu. Budowa ciągu pieszego o szerokości 3m i długości 455m rozwiąże problemy podstawowej komunikacji pieszych z placówkami publicznymi i obiektami handlowymi. Dodatkowo planuje się zagospodarowanie otoczenia wzdłuż ciągu pieszego m.in. ustawienie ławek co pozytywnie wpłynie na estetykę przestrzeni.	2019	219 000
5	Budowa chodnika i urządzenie przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i przy budynkach nr 3 i 5	Obszar działki Nr 144, 139/3, 139/4 w obr. 6	Miasto Rejowiec Fabryczny	Stary betonowy parkan o wysokości 3m na wysokości działek nr 139/3, 139/4 szpeci przestrzeń. Znajdujący się teren za parkanem w stronę budynków mieszkalnych to zaniedbane ogrody, wygradzone rozpadającym się parkanem. Pozostałą część stanowią zarośnięte i niewyrównane tereny zieleni. Oprócz tego stan techniczny chodnika przy ul. Fabrycznej utrudnia korzystanie z niego przez pieszych. Wybudowanie chodnika umożliwi bezpieczne korzystanie przez pieszych zamieszkałych i przebywających w obszarze rewitalizowanym. Zagospodarowanie terenu poprzez wykarczowanie zarośli, krzaków i wyrównanie terenu w pasie ulicy Fabrycznej wpłynie korzystnie na poprawę wizerunku przestrzeni publicznej. Wyburzenie parkanu betonowego odsłoni rewitalizowaną przestrzeń przy budynkach nr 3 i 5. Urządzenie miejsc dla dzieci (plac zabaw), miejsc odpoczynku dla osób starszych (ławki, altana z miejscem na sąsiedzkie spotkania) zwiększy zadowolenie mieszkańców obszaru rewitalizowanego i wzmocni wzajemne relacje międzyludzkie.	2019	211 800

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
6	Rewitalizacja przestrzeni publicznej dawnego placu „dworcowego”	Obszar rewitalizacji i Lokalizacja projektu; działki Nr 122/13 obr nr 6 i 128 obr.9.	Miasto Rejowiec Fabryczny	Obecny zły stan techniczny placu uniemożliwia: bezpieczny przejazd, bezproblemowe parkowanie, wygodne poruszanie się pieszych. Nawierzchnia placu jest zdewastowana; stwierdzone są miejscowe ubytki nawierzchni wykonanej z kostki granitowej. Przebudowa placu dworcowego przede wszystkim usprawni dostęp mieszkańców rewitalizowanego obszaru do centrum miasta i zlokalizowanych w nim usług publicznych, wpłynie na poprawę bezpieczeństwa dla uczestników ruchu. Poprzez odpowiednie zaprojektowanie układu komunikacyjnego powstanie parking miejski. Realizacja zadania wpłynie na satysfakcję i społeczne zadowolenie mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Poprawi się także funkcjonalność i estetyka przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Podstawowym odbiorcą projektu będą piesi uczestnicy ruchu chcący korzystać z placówek publicznych i obiektów handlowych.	2019 - 2020	201 350
11	Przebudowa jezdni ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta	Obszar rewitalizacji, działka nr 144 w obrębie geodezyjnym 6.Ulica Fabryczna o długości 650mb jest jedynym ciągiem komunikacyjnym łączącym mieszkańców w obszarze rewitalizacji z centrum miasta.	Miasto Rejowiec Fabryczny	Jezdnia ulicy Fabrycznej wybudowana w latach 20-tych XX w. ma nawierzchnię kamienną o znacznym stopniu technicznego zużycia. Przełomy poprzeczne, wyrwy i wyboje w znacznym stopniu utrudniają przejazd samochodami. Brak chodnika wzdłuż ulicy wymusza korzystanie z jezdni przez pieszych, rowerzystów, matki z wózkami dziecięcymi, dzieci w drodze do szkoły. Ulica zlokalizowana jest wzdłuż wyrobiska po nieczynnej kopalni margla, odgródzonej od ulicy drutem kolczastym. Za tzw. ogrodzeniem zalegają pozostałości betonu, gruzu oraz śmieci po urządzeniach kopalni. Mieszkańcy dwóch budynków mieszkalnych zlokalizowanych na końcu ulicy muszą korzystać z tej ulicy i nieprzyjaznego, deprymującego otoczenia, kilka razy dziennie. Dla tych osób jest to jedyny korytarz łączący ich z resztą miasta- obiektami publicznymi, szkołą, przedszkolem, administracją, sklepami instytucjami socjalnymi, ośrodkami kultury itp. Głównym celem jest poprawienie warunków poruszania się po przedmiotowej drodze i skrócenie czasu przejazdu z tzw. „Zaparkania” do centrum miasta. Przebudowa jezdni skróci dystans cywilizacyjny, dzielący najstarszy zespół zbiorowego zamieszkania z pozostałymi obszarami miasta. Projekt będzie wpływał na poprawę warunków i jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i zmniejszał poczucie wykluczenia i	2017	350 000,00

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
				marginalizacji tego terenu. Przebudowa ulicy polegać będzie na wzmocnieniu podbudowy, ustawieniu krawężników i wykonaniu nawierzchni asfaltowej. Towarzyszące projektowi roboty przygotowawcze i ziemne w sposób znaczący wpłyną na poprawę estetyki terenu przyległego.		
12	Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji i w Rejowcu Fabrycznym	Rejowiec Fabryczny ul. Robotnicza. Działki nr 147/1, 147/2, 146/19. Przestrzeń publiczna w otoczeniu osiedla mieszkaniowego w obszarze rewitalizacji.	Miasto Rejowiec Fabryczny Mieszkańcy obszaru rewitalizacji Rada Osiedla	Obecnie na terenie wskazanych działek istnieje nieuporządkowany przestrzennie, zaniedbany teren przy budynkach mieszkalnych. Brak jest utwardzonego dojazdu do budynku Fabryczna 1, a także chodników pomiędzy budynkami przy ul. Robotniczej. Na obszarze tym występują deficyty w ofercie zorganizowanego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży co sprzyja aktom wandalizmu, niszczeniu mienia oraz nadużywania alkoholu. Uporządkowanie przestrzeni publicznej w celu dostosowania jej do pełnienia funkcji integrujących i aktywizujących mieszkańców umożliwi wyrównanie poziomu życia i zamieszkiwania rodzin w obszarze rewitalizacji, a także poprawę wizerunku osiedla. W ramach projektu planuje się m.in. uporządkowanie przestrzeni osiedlowej poprzez wyznaczenie strefy przydomowej o jednakowej szerokości i wykonanie jednolitych ogrodzeń, wykonanie chodników z kostki pomiędzy budynkami oraz przy budynkach z urządzeniem pasa zieleni, wykonanie drogi dojazdowej o szerokości 3m do budynku Fabryczna 1, zagospodarowanie terenu pomiędzy komórkami z częściowym jego utwardzeniem, wykonanie parkingu dla samochodów osobowych dla mieszkańców osiedla, wykonanie boiska do gry oraz urządzenie skweru osiedlowego.	2019 - 2022	500 000
Projekt uzupełniający						
21	Modernizacja i remont infrastruktury kolejowej, przejścia podziemnego i peronu wyspowego	Tereny kolejowe w granicach obszaru rewitalizacji i miasta Rejowiec Fabryczny	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Infrastruktura kolejowa na stacji węzłowej PKP pod wpływem intensywnej wieloletniej eksploatacji uległa technicznemu zużyciu a także ze względu na okres budowy, nie spełnia wymagań techniczno-eksploatacyjnych związanych z wymianą taboru kolejowego i elektryfikacją i rozbudową kolejowych oraz dostępnością dla osób niepełnosprawnych. Celem projektu jest poprawa dostępności do usług kolejowych i komfortu podróżnych na stacji Rejowiec. W ramach projektu planowana jest modernizacja przejścia	2017	Kwota znana PKP, PLN, Miasto Rejowiec Fabryczny nie będzie partycypować w kosztach realizacji

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
	na stacji węzłowej PKP Rejowiec			podziemnego łączącego obszar rewitalizacji oraz wejścia na perony z montażem wind dla niepełnosprawnych, przebudowę peronu nr 2; kompleksowa przebudowa toru nr 2; odbudowę łącznicy kolejowej Rejowiec Południowy- Rejowiec Zachodni na linii kolejowej nr 7		projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart projektów

Cel 4

Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się koncentracją starej zabudowy, która w części jest w złym stanie technicznym. Zaniedbanie strefy infrastrukturalnej przekładają się na złe warunki życia mieszkańców.

Planowane w ramach celu 4 działania dotyczą poprawy stanu technicznego budynków, w tym dokonanie termomodernizacji a także wymiany i rozbudowa sieci infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, oświetlenia ulicznego itp.).

Projekty mające na celu osiągnięcie celu 4. :

- Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji
- Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5
- Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym
- Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym

Tabela 65. Projekty planowane do realizacji w ramach celu 4.

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
Projekty podstawowe						
3	Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców w budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji	Rejowiec Fabryczny, ul. Chełmska 107-107-7 położona w obszarze rewitalizacji	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Chełmskiej 107 Zarząd Wspólnoty Miasta Rejowiec Fabryczny – współwłaściciel 18,22% udziałów we współwłasności	Budynek z 1926 roku, wybudowany przez właścicieli cementowni Firley na mieszkania dla kadry inżynierskiej cementowni, stanowiący istotny element osiedla fabrycznego „Morawinek”, dzisiaj jest jednym z niewielu elementów dziedzictwa architektonicznego z początków XX w. wpisanym do gminnej ewidencji zabytków. Budynek wymaga kompleksowego remontu ze względu na zużycie techniczne i substandardowe wyposażenie. Istniejące warunki zamieszkania w tym budynku, biorąc pod uwagę uwarunkowania ekonomiczne rodzin i strukturę demograficzną mieszkańców potęgują poczucie wykluczenia i marginalizacji społecznej mieszkańców obszaru. Projekt zakłada poprawę komfortu życia mieszkańców, wyeliminowanie realnego zagrożenia pożarowego wynikającego z używania starych, wypalonych przewodów kominowych. Docieplenie budynku, zamiana tradycyjnych palenisk, na centralne gazowe ogrzewanie ograniczy emisyjność szkodliwych substancji do środowiska. Dla społeczności lokalnej zmniejszą się koszty utrzymania mieszkań, wzrośnie poczucie akceptacji i włączenia społecznego do wspólnoty samorządowej. Projekt zakłada: wykonanie prac budowlanych termomodernizacyjnych: 1) docieplenie ścian zewnętrznych 2) wykonanie wyprawy elewacyjnej 3) wymiana okien 4) docieplenie poddasza.; wykonanie kotłowni gazowej oraz instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej; zainstalowanie OZE na potrzeby ciepłej wody użytkowej	2017 - 2018	600 000-700 000
7	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych	Projekt zlokalizowany jest przy ul. Fabrycznej nr 1, 3 i 5	Miasto Rejowiec Fabryczny	Budynki mieszkalne, wybudowane w 1924r, jako wille mieszkalne pierwszych właścicieli cementowni „Firley”, obecnie leżą w otoczeniu terenów przemysłowych i w sąsiedztwie kopalni margla. Ze względu na stosowane w XIXw materiały budowlane i obowiązujące wówczas standardy techniczne budynków przegrody zewnętrzne charakteryzują się podatnością na	06.2018 - 10.2018	956 400,00

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
	ch w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5	w obszarze wyznaczonym do rewitalizacji. Projekt obejmuje trzy komunalne budynki mieszkalne wybudowane w 1924r – 2 szt i w 1950r -1 szt		przemarzanie i straty ciepła. Lokale o wysokości 3,4m ogrzewane są kaflowymi piecami i trzonami kuchennymi opalanymi węglem. Budynki z charakterystyczną architekturą willową z początku XIX w. objęte są ochroną konserwatorską. Jednak zużycie techniczne elewacji i elementów architektury w połączeniu z substandardowym wyposażeniem mieszkań i najniższymi dochodami rodzin w tej strefie powoduje frustrację i pogłębia poczucie wykluczenia i izolacji od reszty społeczności miasta. Celem projektu jest przywrócenie walorów estetycznych budynkom, poprawienie ich efektywności energetycznej, ograniczenie emisji szkodliwych dla powietrza substancji ze spalania węgla poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło. Rezultatem projektu będzie także podniesienie jakości życia w wyniku zmniejszenia wydatków gospodarstw domowych na zakup opału. W ramach projektu zrealizowane będą następujące działania: - docieplenie ścian fundamentowych i zewnętrznych, docieplenie stropów piwnic i dachów, częściowa wymiana drzwi i okien, odtworzenie elementów architektonicznych budynków, malowanie elewacji i wykonanie opasek wokół budynków.		
13	Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym	Rejowiec Fabryczny ul. Chełmska 101, 105 i 105A budynki mieszkalne dwupiętrowe wielorodzinne, znajdujące się w obszarze rewitalizacji. Działki nr	Miasto Rejowiec Fabryczny Mieszkańcy obszaru rewitalizacji - Rada Osiedla	Zdegradowane komunalne budynki mieszkalne, wybudowane w 1924 r. ub. stulecia, niedoposażone technicznie. Budynki te są wyposażone w instalację wodociagową z kranem czerpalnym w korytarzu budynku na każdej kondygnacji i pionem kanalizacyjnym odprowadzającym ścieki ze zlewów na korytarzach. Mieszkania niewyposażone w instalację wodociagową i kanalizacyjną, stanowią substandardowy zasób mieszkaniowy miasta. Nieuporządkowany przestrzennie, zaniedbany teren przy budynkach mieszkalnych oraz brak miejsc postojowych dla samochodów osobowych negatywnie wpływają na jakość życia mieszkańców. Występują deficyty w ofercie spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży co sprzyja aktom wandalizmu, niszczeniu mienia oraz nadużywania alkoholu. Część rodzin mieszkających w tych zasobach mieszkaniowych to rodziny dysfunkcyjne, korzystające z pomocy MOPS, wśród których przejawia się brak aktywności i integracji społecznej.	2019 - 2022	1 500 000

Numer projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt	Opis stanu istniejącego, cel projektu oraz zakres realizowanych działań	Harmogram	Koszt
		132/11, 132/14, 132/15, 132/16, 132/17, 132/18		Poprawa stanu technicznego i estetycznego budynków mieszkalnych, poprawa warunków mieszkaniowych, budowanie poczucia wartości i rozwijanie aspiracji mieszkańców, wyrównanie poziomu życia i zamieszkiwania rodzin w obszarze rewitalizacji to główne cele, do których osiągnięcia przyczyni się realizacja projektu.		
14	Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji i poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym	Rejowiec Fabryczny ul. Robotnicza 1, 3, 4, 5, 6, 8, 10 budynki mieszkalne parterowe typu barakowego, znajdujące się w obszarze rewitalizacji	Miasto Rejowiec Fabryczny	Zdegradowane komunalne budynki mieszkalne, wybudowane w latach 50-ych ub. Stulecia, niedoposażone technicznie, stara sieć i przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne, brak wody i kanalizacji w mieszkaniach to główne problemy na które odpowiada niniejszy projekt. Wskazane budynki stanowią substandardowy zasób mieszkaniowy miasta. W zasobach tych mieszkają w większości rodziny dysfunkcyjne, korzystające z pomocy MOPS. Wśród mieszkańców przejawia się brak aktywności społecznej. Celem projektu jest poprawa stanu technicznego i estetycznego budynków mieszkalnych, poprawa warunków mieszkaniowych, a także budowanie poczucia wartości i rozwijanie aspiracji mieszkańców, wyrównanie poziomu życia i zamieszkiwania rodzin w obszarze rewitalizacji.	2019 - 2021	1 590 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart projektów

8.2. Powiązania projektów rewitalizacyjnych

Ważnym aspektem powodzenia rewitalizacji jest zachowanie powiązań pomiędzy projektami. Poniższa tabela przedstawia wpływ poszczególnych projektów na siebie. Poszczególne projekty infrastrukturalne zostały powiązane z tzw. Projektami „miękkimi”, co w rezultacie ma przyczynić się do osiągnięcia efektu synergii.

Tabela 66 Powiązanie projektów

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU	Projekty podstawowe																			PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	Projekty podstawowe																					
1.	Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy																		X		X	
2.	Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny																X					
3.	Poprawa warunków																X	X	X			

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU	Projekty podstawowe																			PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	i jakości życia mieszkańców budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji																					
4.	Budowa reprezentacyjnego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej w Rejowcu Fabrycznym							X					X									
5.	Budowa chodnika i poprawa przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i budynków nr 3 i 5							X				X	X									
6.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej placu „Dworcowego”																					X
7.	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5									X		X	X									
8.	Rozwinięcie skrzydła. Rozdanie drugie.			X						X			X	X	X		X		X	X		
9.	Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem			X					X				X	X	X		X		X	X		

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU	Projekty podstawowe																			PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	kompetencji wychowawczych i społecznych obszarów rewitalizacji.																					
10.	Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym	x																	x			
11.	Przebudowa jezdni ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta												x									
12.	Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji w Rejowcu Fabrycznym									x		x						x				
13.	Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z									x								x				

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU	Projekty podstawowe																			PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym																					
14.	Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym			X						X								X				
15.	Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć gospodarczych.	X		X															X			
16.	Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny								X									X	X	X		
17.	„Wychodzimy z cienia” – budowanie poczucia wartości i kompetencji								X	X												

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU	Projekty podstawowe																			PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	społecznych dzieci i młodzieży w obszarze rewitalizacji																					
18.	„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”	x														x	x					
19.	„Nasza przestrzeń – Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzenie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców			x						x			x	x								
		Projekty uzupełniające																				
20.	Adaptacja budynku dworcowego w obszarze rewitalizacji na rozszerzenie produkcji zakładu dziewiarsko-krawieckiego BIG-SZOK w Rejowcu Fabrycznym	x																	x			
21.	Modernizacja i remont infrastruktury kolejowej, przejścia podziemnego i peronu wyspowego na stacji węzłowej PKP Rejowiec						x															

Źródło: opracowanie własne

9. Komplementarność w realizacji programu

Komplementarność przestrzenna

Rewitalizacji opiera się przede wszystkim na wyborze projektów, które będą realizowane na obszarze rewitalizacji. Zgodnie z charakterem działań większość projektów rewitalizacyjnych realizowana będzie punktowo w różnych rejonach obszaru, ale ich oddziaływanie będzie obejmowało całość obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia są z nim ściśle powiązane, jednocześnie stanowią one odpowiedź na najważniejsze zdiagnozowane zjawiska kryzysowe występujące na wskazanym terenie. Między projektami zachodzi efekt synergii, ponieważ wszystkie przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeniach publicznych na obszarze rewitalizacji. Pozytywne efekty przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą odczuwalne również dla mieszkańców niezamieszkałych na obszarze rewitalizowanym i tym samym nie będą pogłębiać się stany kryzysowe w innych częściach Miasta.

Komplementarność problemowa

Program Rewitalizacji łączy działania społeczne, gospodarcze i techniczne. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym, co oznacza, iż realizowane projekty będą oddziaływać na rozwój obszaru rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Zaplanowane projekty zostały podzielone na podstawowe, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji oraz uzupełniające, których skala oddziaływania na obszar rewitalizacji jest mniejsza. Zgodnie z podstawowymi założeniami rewitalizacji, kluczowa dla sukcesu jej przeprowadzenia jest koncentracja na potrzebach społecznych i rozwiązywaniu problemów związanych z niską aktywnością społeczną i zawodową mieszkańców obszaru. Zadania inwestycyjne powinny wykazywać się komplementarnością z projektami społecznymi, co zostało pokazane w tabeli 65.

Poniższa tabela (tabela 66.) przedstawia powiązanie projektów z celami strategicznymi procesu rewitalizacji oraz wskazanie na jakie zidentyfikowane problemy oddziałują poszczególne przedsięwzięcia.

Tabela 67. Komplementarność problemowa projektów rewitalizacji

Nazwa projektu	Powiązanie ze zidentyfikowanymi problemami	Powiązanie z celami strategicznymi
Projekty podstawowe		
Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy	- Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji - Niskie dochody mieszkańców - Niska aktywność gospodarcza mieszkańców - Niski poziom wykształcenia mieszkańców - Niski poziom jakości życia	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców
Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niski poziom usług społecznych i opieki socjalnej - Niski poziom opieki zdrowotnej - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda)	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji	- Bardzo wysoka koncentracja substandardowych mieszkań - Wysoka średnia ilość osób w mieszkaniu - Niska średnia powierzchnia mieszkań - Koncentracja starej zabudowy - Złe warunki mieszkaniowe - Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda) - Zanieczyszczanie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Budowa reprezentacyjnego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej w Rejowcu Fabrycznym	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna

Nazwa projektu	Powiązanie ze zidentyfikowanymi problemami	Powiązanie z celami strategicznymi
	- Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Budowa chodnika i poprawa przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i budynków nr 3 i 5	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Starzenie się społeczeństwa - Słaba integracja lokalnej społeczności - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Rewitalizacja przestrzeni publicznej placu „Dworcowego”	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Starzenie się społeczeństwa - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Starzenie się społeczeństwa - Złe warunki mieszkaniowe - Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda)	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Rozwiń skrzydła. Rozdział drugi.	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niskie wyniki edukacyjne - Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka liczba przestępstw oraz interwencji w miejscach publicznych - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców

Nazwa projektu	Powiązanie ze zidentyfikowanymi problemami	Powiązanie z celami strategicznymi
	długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji Niskie dochody mieszkańców	
Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem kompetencji wychowawczych i społecznych obszaru rewitalizacji.	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niskie wyniki edukacyjne - Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka liczba przestępstw oraz interwencji w miejscach publicznych - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji - Niskie dochody mieszkańców	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców
Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym	- Bardzo wysoka koncentracja substandardowych mieszkań - Wysoka średnia ilość osób w mieszkaniu - Niska średnia powierzchnia mieszkań - Koncentracja starej zabudowy - Złe warunki mieszkaniowe - Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda) - Zanieczyszczanie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Przebudowa jezdni ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Starzenie się społeczeństwa - Słaba integracja lokalnej społeczności - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji w Rejowcu Fabrycznym	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych

Nazwa projektu	Powiązanie ze zidentyfikowanymi problemami	Powiązanie z celami strategicznymi
	Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Starzenie się społeczeństwa - Słaba integracja lokalnej społeczności - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć gospodarczych	- Duże potrzeby w zakresie remontu dróg - Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Niski poziom wykształcenia mieszkańców - Niski poziom usług społecznych i opieki socjalnej - Niska stopa życia mieszkańców	2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców 3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji
Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niskie wyniki edukacyjne - Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka liczba przestępstw oraz interwencji w miejscach publicznych - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców

Nazwa projektu	Powiązanie ze zidentyfikowanymi problemami	Powiązanie z celami strategicznymi
	długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji Niskie dochody mieszkańców	
„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niskie wyniki edukacyjne - Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka liczba przestępstw oraz interwencji w miejscach publicznych - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji - Niskie dochody mieszkańców	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców
„Wychodzimy z cienia” – budowanie poczucia wartości i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży w obszarze rewitalizacji	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niskie wyniki edukacyjne - Bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej - Wysoka liczba przestępstw oraz interwencji w miejscach publicznych - Wysoka koncentracja osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji - Niskie dochody mieszkańców	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców
„Nasza przestrzeń – Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzenie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców	- Niska aktywność społeczna mieszkańców - Niska dostępność terenów rekreacyjnych - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych - Starzenie się społeczeństwa - Słaba integracja lokalnej społeczności - Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego - Złe warunki mieszkaniowe - Niedostateczna ilość infrastruktury technicznej	1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców 3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji

Nazwa projektu	Powiązanie ze zidentyfikowanymi problemami (kanalizacja, woda)	Powiązanie z celami strategicznymi
Projekty uzupełniające		
Adaptacja budynku dworcowego w obszarze rewitalizacji na rozszerzenie produkcji zakładu dziewiarsko-krawieckiego BIG-SZOK w Rejowcu Fabrycznym	• Duże potrzeby w zakresie remontu dróg • Niska dostępność terenów rekreacyjnych • Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych • Starzenie się społeczeństwa • Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	• 2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców • 3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna
Modernizacja i remont infrastruktury kolejowej, przejścia podziemnego i peronu wyspowego na stacji węzłowej PKP Rejowiec	• Duże potrzeby w zakresie remontu dróg • Niska dostępność terenów rekreacyjnych • Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych • Starzenie się społeczeństwa • Brak poczucia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	• 3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna • 4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność źródeł finansowania

Zaprojektowane do realizacji przedsięwzięcia Zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć zgodnie z zasadą dodatkowości, przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz programów krajowych, taki montaż finansowy uwzględnia różne metody pozyskiwania środków finansowych. Komplementarność finansowa polegać będzie przede wszystkim na łączeniu prywatnych i publicznych źródeł finansowania, aby pobudzić w ten sposób miejscowe zdolności inwestycyjne. W dłuższej perspektywie wartość udziału środków prywatnych przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna wzrastać, co jest bardzo istotne z uwagi na to, że po 2020 roku najważniejszym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą stanowiły partnerstwa publiczno-prywatne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W ramach Programu zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania. System ten powinien charakteryzować się efektywnym współdziałaniem na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Operatorem rewitalizacji jest Urząd Miasta, ze szczególną rolą Pełnomocnika ds. rewitalizacji. Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą. Jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań, realizacja poszczególnych zadań może zostać zlecona odpowiednim jednostkom i podmiotom. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna będzie przede wszystkim polegała na integrowaniu i współpracy w ramach działań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji. Ponadto w ramach wskazanej komplementarności starano się zachować mechanizmy partnerstwa i włączenia społecznego.

Należy także wskazać, że zakres celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych określonych w ramach Programu Rewitalizacji jest skoordynowany z zapisami innych, obowiązujących dokumentów Miasta takich jak na przykład Strategia Rozwoju Miasta Rejowiec Fabryczny, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Komplementarność międzyokresowa

Międzyokresowa komplementarność oznacza przede wszystkim ciągłość prowadzonych działań wpisujących się w proces rewitalizacji. Może ona zostać zapewniona poprzez realizację działań przez wszystkich interesariuszy. Istotnym aspektem procesu rewitalizacji jest prowadzenie działań rewitalizacyjnych w sposób ciągły i spójny, zapewniający trwałość realizowanych przedsięwzięć, co stanowi wyraz komplementarności międzyokresowej. W poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej, tj. w latach 2007-2013, Miasto realizowało działania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2007-2015. Część zakładanych przedsięwzięć, które nie zostały dotychczas zrealizowane całościowo uwzględniono w niniejszym dokumencie m.in. Rewitalizacja osiedla fabrycznego „Morawinek”, tak by kontynuować zakładaną politykę rozwojową Miasta. Planuje się również pozyskanie środków finansowych na działania, których będą stanowiły kontynuację wcześniejszych projektów np. dotyczących aktywizacji osób bezrobotnych, rozwijania kluczowych kompetencji.

10. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem podwójnego dofinansowania. Najważniejszym programem, który wyposażony jest w dedykowane działania poświęcone procesowi rewitalizacji jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (RPO WL).

Ważnym źródłem środków finansowych będzie również budżet miasta Rejowiec Fabryczny.

Dodatkowo istnieje możliwość skorzystania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, realizującego programy dotyczące m.in. gospodarki ściekowej, energooszczędnego oświetlenia ulicznego bądź środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Innymi potencjalnymi źródłami finansowania projektów mogą być środki pochodzące:

- od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie,
- z Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020,
- z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych.

W ramach niniejszego Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2017-2023 zakłada się również włączenie prywatnych podmiotów w działania rewitalizacyjne i uwzględnienie ich funduszy jako potencjalnych źródeł finansowania.

Obecna perspektywa finansowa Unii Europejskiej obejmuje lata 2014 -2020. Przyjęto w niej zasadę n+3 czyli ramy wydatkowania środków do dnia 31 grudnia 2023 roku, co pokrywa się z zakładanym horyzontem czasowym prowadzenia działań w ramach niniejszego Dokumentu. Przy planowaniu ram finansowych procesu rewitalizacji warto uwzględnić także inne źródła finansowania, które będą możliwe do wykorzystania także po roku 2020, w przypadku braku dostępności środków unijnych. Zakłada się, że dużą rolę odgrywać będzie partnerstwo publiczno-prywatne, w ramach którego realizowane mogą być wspólne przedsięwzięcia instytucji publicznych z podmiotami prywatnymi.

Tabela 68. Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania

Nazwa przedsięwzięcia	Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania							
	pochodzące z budżetu gminnego	pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych źródeł	SUMA
				EFRR	EFS	FS		
Projekty podstawowe								
Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy	0,00 zł	0,00 zł	534 240,00 zł	801 360,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 335 600,00 zł
Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny	0,00 zł	0,00 zł	210 000,00 zł	840 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 050 000,00 zł
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji	12 754,00 zł	0,00 zł	57 246,00 zł	630 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	700 000,00 zł
Budowa reprezentacyjnego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej w Rejowcu Fabrycznym	43 800,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	175 200,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	219 000,00 zł

Nazwa przedsięwzięcia	Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania							SUMA
	pochodzące z budżetu	pochodzące ze źródeł	pochodzące ze źródeł	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych	
Budowa chodnika i poprawa przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i budynków nr 3 i 5	42 360,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	169 440,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	211 800,00 zł
Rewitalizacja przestrzeni publicznej placu „Dworcowego”	40 270,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	161 080,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	201 350,00 zł
Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5	47 820,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	908 580,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	956 400,00 zł
Rozwiń skrzydła. Rozdanie drugie.	50 600,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	455 400,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	506 000,00 zł
Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem kompetencji wychowawczych i społecznych obszaru rewitalizacji.	35 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	159 750,00 zł	159 750,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	355 000,00 zł
Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2 850 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	3 000 000,00 zł
Przebudowa jezdni ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu	70 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	280 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	350 000,00 zł

Nazwa przedsięwzięcia	Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania							SUMA
	pochodzące z budżetu	pochodzące ze źródeł	pochodzące ze źródeł	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych	
i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta								
Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji w Rejowcu Fabrycznym	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	400 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł
Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym	300 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 200 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 500 000,00 zł
Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym	159 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 431 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 590 000,00 zł
Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć gospodarczych	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	90 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł
Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny	42 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	42 000,00 zł

Nazwa przedsięwzięcia	Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania							SUMA
	pochodzące z budżetu	pochodzące ze źródeł	pochodzące ze źródeł	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych	
„Wychodzimy z cienia” – budowanie poczucia wartości i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji	3 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	85 500,00 zł	0,00 zł	1 500,00 zł	90 000,00 zł
„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”	12 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	216 000,00 zł	0,00 zł	12 000,00 zł	240 000,00 zł
„Nasza przestrzeń – Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzenie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców	20 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	40 000,00 zł
Ogółem	1 189 104,00 zł	0,00 zł	801 486,00 zł	10 116 410,00 zł	916 650,00 zł	0,00 zł	13 500,00 zł	

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela prezentuje ramowy charakter wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zostaną zrealizowane w latach 2017 – 2023.

Tabela 69. Zestawienie kosztów wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2017-2023

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy		1 335 600,00 zł					
2	Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny		525 000,00 zł	525 000,00 zł				
3	Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji	350 000,00 zł	350 000,00 zł					
4	Budowa reprezentacyjnego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej w Rejowcu Fabrycznym			219 000,00 zł				
5	Budowa chodnika i poprawa przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i budynków nr 3 i 5			211 800,00 zł				
6	Rewitalizacja przestrzeni publicznej placu „Dworcowego”			100 675,00 zł	100 675,00 zł			
7	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5		956 400,00 zł					
8	Rozwiń skrzydła. Rozdanie drugie.	101 200,00 zł	202 400,00 zł	202 400,00 zł				
9	Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem kompetencji wychowawczych i społecznych obszaru rewitalizacji.	88 750,00 zł	88 750,00 zł	88 750,00 zł	88 750,00 zł			

10	Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym	1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł				
11	Przebudowa jezdni ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta	350 000,00 zł						
12	Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji w Rejowcu Fabrycznym			125 000,00 zł	125 000,00 zł	125 000,00 zł	125 000,00 zł	
13	Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym			375 000,00 zł	375 000,00 zł	375 000,00 zł	375 000,00 zł	
14	Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym			530 000,00 zł	530 000,00 zł	530 000,00 zł		
15	Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć gospodarczych	75 000,00 zł	75 000,00 zł					
16	Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny	7 000,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł	
17	„Wychodzimy z cienia” – budowanie poczucia wartości i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży w obszarze rewitalizacji		30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł			
18	„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”	120 000,00 zł	120 000,00 zł					

19	„Nasza przestrzeń –Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzenie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców		20 000,00 zł	20 000,00 zł				
	Ogółem	2 091 950,00 zł	4 710 150,00 zł	3 434 625,00 zł	1 256 425,00 zł	1 037 000,00 zł	507 000,00 zł	0,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela prezentuje zestawienie kosztów wdrażania przedsięwzięć w ramach Programu Rewitalizacji w podziale na źródła finansowania.

Tabela 70. . Zestawienie kosztów wdrażanie programy rewitalizacji w latach 2017-2023 w podziale na źródła finansowania

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
Kwota wydatkowana na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych		2 091 950,00 zł	4 710 150,00 zł	3 434 625,00 zł	1 256 425,00 zł	1 037 000,00 zł	507 000,00 zł	0,00 zł	13 037 150,00 zł
pochodzące z budżetu gminnego		188 372,00 zł	187 312,00 zł	356 410,00 zł	190 010,00 zł	160 000,00 zł	107 000,00 zł	0,00 zł	1 189 104,00 zł
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych		0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
pochodzące ze źródeł prywatnych		28 623,00 zł	667 863,00 zł	105 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	801 486,00 zł
pochodzące z funduszy unijnych	EFRR	1 629 937,50 zł	3 489 877,50 zł	2 722 117,50 zł	997 477,50 zł	877 000,00 zł	400 000,00 zł	0,00 zł	10 116 410,00 zł
	EFS	239 017,50 zł	358 597,50 zł	250 597,50 zł	68 437,50 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	916 650,00 zł
	FS	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
pochodzące z innych źródeł		6 000,00 zł	6 500,00 zł	500,00 zł	500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	13 500,00 zł

Źródło: opracowanie własne

11. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych

Celem monitoringu jest zapewnienie efektywnego wykorzystania poniesionych nakładów. Ocena Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2017-2023 będzie przeprowadzana w celu określenia rzeczywistych efektów zrealizowanych projektów w ramach Programu. Głównym koordynatorem monitoringu i ewaluacji Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2017-2023 jest Pełnomocnik ds. Rewitalizacji. Odpowiedzialność za prowadzenie monitoringu spoczywa na koordynatorach realizujących poszczególne projekty. Ocena realizacji Programu dokonuje się w okresie rocznym w postaci całościowego raportu oraz poprzez sporządzanie cyklicznych raportów (min. co 6 miesięcy) z realizacji poszczególnych projektów.

Wskaźniki służące ocenie realizacji Programu to wskaźniki kontekstowe, prowadzone na płaszczyźnie strategicznej, opisujące sytuację społeczno-gospodarczą na obszarze rewitalizacji. System monitorowania prowadzony na płaszczyźnie strategicznej odnosi się do zebranych podczas procesu diagnostycznego wskaźników. Przeprowadzony zostanie w 2023 roku. Realizacja zaplanowanych celów rewitalizacji będzie się odbywać poprzez badanie następujących wskaźników wyszczególnionych w kolejnej tabeli.

Tabela 71. Wskaźniki Programu Rewitalizacji

Cele rewitalizacji	Miara wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1. Włączenie społeczne – odbudowa prestiżu obszaru, aspiracji i kompetencji społecznych mieszkańców	Liczba osób korzystających z nowo powstałych usług społecznych	0	Wzrost o 300 osób w stosunku do wartości bazowej
	Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	796 osób	Spadek o 5% w stosunku do wartości bazowej
	Liczba partnerstw nawiązanych w celu realizacji projektów	0	Wzrost o 1 w stosunku do wartości bazowej
2. Pobudzenie aktywności gospodarczej obszaru i przedsiębiorczości mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	348 osoby	Spadek o 5% w stosunku do wartości bazowej
	Liczba utworzonych podmiotów działających na rzecz rozwoju przedsiębiorczości	0	Wzrost o 1 w stosunku do wartości bazowej
3. Uporządkowana, funkcjonalna i przyjazna mieszkańcom przestrzeń publiczna	Powierzchnia przestrzeni publicznych poddanych poprawie stanu i ponownemu urządzeniu	0 m ²	Wzrost o 500 m ² w stosunku do wartości bazowej
	Powierzchnia terenów rekreacyjnych [m ²] na 1 mieszkańca	0	Wzrost o 1% w stosunku do wartości bazowej

Cele rewitalizacji	Miara wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
4. Zmiana standardów technicznych i estetycznych budynków mieszkalnych i infrastruktury w obszarze rewitalizacji	Średni odsetek mieszkańców niepodłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców	13,83	Spadek o 1% w stosunku do wartości bazowej
	Średni odsetek mieszkańców niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców	13,83	Spadek o 1% w stosunku do wartości bazowej
	Średni odsetek mieszkańców bez łazienki i w.c.	13,83	Spadek o 1% w stosunku do wartości bazowej

Źródło: opracowanie własne

System monitorowania będzie także prowadzony na płaszczyźnie operacyjnej, która dotyczy stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w Programie. Ma to na celu weryfikację, czy przedsięwzięcie jest realizowane zgodnie z zakładanym harmonogramem, czy realizowany jest zakres rzeczowy i finansowy przedsięwzięcia, czy osiągnięte zostaną zakładane rezultaty przedsięwzięcia. Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywał się w cyklach corocznych. W trakcie oceny poszczególnych przedsięwzięć Pełnomocnika ds. Rewitalizacji będą wspierać przedstawiciele Zespołów Zadaniowych. Do kompetencji Pełnomocnika należy zebranie od koordynatorów poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych informacji na temat dotychczas zrealizowanych zadań w ramach realizacji przedsięwzięcia, kosztorysów i harmonogramu. W szczególności zadaniem monitoringu przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania programów;
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów;
- wpływu na problemy, do których odnoszą się programy;
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia programów i projektowania nowych programów;
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

W tym celu każdemu z zaplanowanych do realizacji działań przypisano wskaźniki produktu i rezultatu wraz z szacowaną minimalną wartością wskaźników i sposobem ich miary.

Tabela 72. Wskaźniki projektów rewitalizacyjnych

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
Projekty podstawowe					
Innowacyjny BIG-SZOK - zakup nowoczesnych maszyn dziewiarskich umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy w obszarze rewitalizacji i zwiększenia asortymentu i produkcji firmy	• Liczba zakupionych maszyn dziewiarskich	• Min. 4	• produktu	• Dokumentacja projektowa, coroczne sprawozdania z działalności BIG-SZOK	• BIG-SZOK i Krawiectwo Zenon Szokaluk
	• Liczba nowo utworzonych przedsiębiorstwo podejmujące działalność na obszarze rewitalizacji	• Min. 1	• produktu		
	• Liczba nowo utworzonych miejsc pracy	• Min. 6	• rezultatu		
Modernizacja budynku NZOZ w celu dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych wraz z wyposażeniem w sprzęt medyczno-diagnostyczny	• Powierzchnia zrewitalizowanego terenu	• 0,1753 ha	• produktu	• Dokumentacja projektowa	• Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” s.c.
	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury POZ	• Min. 6000 osób rocznie	• rezultatu		
	• Liczba nowych usług zdrowotnych świadczonych w wyniku wdrożenia projektu	• Min. 3	• rezultatu		
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców budynku mieszkalnego w obszarze rewitalizacji	• Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	• Min. 1	• produktu	• Dokumentacja projektowa, sprawozdania Wspólnoty Mieszkaniowej	• Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Chełmskiej 107
	• Liczba nowo zainstalowanych OZE na potrzeby ciepłej wody użytkowej	• Min. 1	• produktu		
	• Liczba rodzin nowo podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej	• Min. 4	• rezultatu		

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
Budowa reprezentacyjnego ciągu pieszego przy ulicy Cementowej w Rejowcu Fabrycznym	Długość zmodernizowanego ciągu pieszego	455 m	produktu	Dokumentacja projektowa, badanie prowadzone metodą obserwacji, ankieta satysfakcji przeprowadzona wśród mieszkańców	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Liczba osób korzystających z ciągu pieszego	Min. 50 osób tygodniowo	rezultatu		
	Poziom zadowolenia użytkowników	Zadowolenie z realizacji projektu u min. 50% badanych (badanie zostanie przeprowadzone w grupie 10% mieszkańców ul. Fabrycznej)	rezultatu		
Budowa chodnika i poprawa przestrzeni publicznej w pasie ulicy Fabrycznej i budynków nr 3 i 5	Powierzchnia uporządkowanego terenu	7900m²	produktu	Dokumentacja projektowa, badanie prowadzone metodą obserwacji	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Długość zmodernizowanego chodnika	580 mb	produktu		
	Liczba osób korzystających z nowego ciągu pieszego	Min. 30 osób tygodniowo	rezultatu		
Rewitalizacja przestrzeni publicznej placu „Dworcowego”	Powierzchnia uporządkowanego terenu	1200m²	produktu	Dokumentacja projektowa, badanie prowadzone metodą obserwacji	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Długość zmodernizowanego chodnika	150m²	produktu		
	Liczba nowo utworzonych miejsc parkingowych	Min. 31	produktu		
	Liczba osób	Min. 50 osób tygodniowo	rezultatu		

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
	korzystających z placu „Dworcowego”				
Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji ul. Fabryczna 1,3 i 5	Liczba odnowionych budynków mieszkalnych w obszarze rewitalizacji	Min. 3	produktu	Dokumentacja projektowa, ankieta satysfakcji przeprowadzona wśród mieszkańców	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Wzrost efektywności energetycznej budynków	Min. o 61,4%	produktu		
	Liczba rodzin którym poprawi się sytuacja ekonomiczna	Min. 20 rodzin	rezultatu		
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych pozytywnym oddziaływaniem projektu	Min. 279 osób	rezultatu		
Rozwiń skrzydła. Rozdanie drugie.	- Liczba zakupionego sprzętu: - Komputery - Komputer sterujący - Laptopy - Tablety - Urządzenie wielofunkcyjne - Projektor - Oprogramowania biurowe - Tablice interaktywne - Radioodtwarzacze - Aparaty fotograficzne - Flipcharty	- Min.: 10 1 8 77 1 1 11 2 4 4 4	produktu	Dokumentacja projektowa, sprawozdania ZSS	Zespół Szkół Samorządowych Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Rejowcu Fabrycznym
	Liczba uczniów którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Min. 70	rezultatu		
	Liczba szkoleń dla	Min. 4	rezultatu		

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
	nauczycieli				
	Liczba nauczycieli którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Min. 20	rezultatu		
Wyrównywanie rozwoju i integracja rówieśnicza dzieci ze środowisk dotkniętych deficytem kompetencji wychowawczych i społecznych obszaru rewitalizacji.	Liczba utworzonych miejsc w Przedszkolu	Min. 25 osób	produktu	Arkusze Organizacji Przedszkola na rok 2017/2018, dzienniki zajęć przedszkolnych, lista obecności rodziców na pedagogizacji w wybranym zakresie	Przedszkole Miejskie w Rejowcu Fabrycznym
	Liczba dzieci w wieku 3-4 lata z rodzin dysfunkcyjnych przyjętych do Przedszkola	Min. 8 osób	rezultatu		
Remont i adaptacja budynków przemysłowych w obszarze rewitalizacji na zakład produkcji tradycyjnych wyrobów bednarskich z zapleczem socjalno-biurowym	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów przemysłowych	0,6779 m²	produktu	Dokumentacja projektowa, sprawozdania Starej Bednarni „Manufaktura Rodzinna”	Stara Bednarnia „Manufaktura Rodzinna” Marian Rzepecki
	Liczba nowych miejsc pracy	Min. 5	rezultatu		
Przebudowa jezdnii ulicy Fabrycznej w celu poprawienia komfortu i skrócenia czasu przejazdu z obszaru rewitalizacji do obiektów publicznych miasta	Długość przebudowanych dróg w obszarze rewitalizacji	Min. 200 m	produktu	Dokumentacja projektowa, ankieta satysfakcji przeprowadzona wśród mieszkańców	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Wzrost poziomu satysfakcji	Zadowolenie z realizacji projektu u min. 50% badanych (badanie zostanie przeprowadzone w grupie 10% mieszkańców ul. Fabrycznej)	rezultatu		

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
Uporządkowanie przestrzeni publicznej osiedla Fabryczne w obszarze rewitalizacji w Rejowcu Fabrycznym	Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru	Min. 3 ha	produktu	Dokumentacja projektowa, badanie prowadzone metodą obserwacji	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Liczba osób korzystających z uporządkowanej przestrzeni publicznej	Min. 25 osób miesięcznie	rezultatu		
Poprawa funkcjonalności komunalnych budynków mieszkalnych wraz z uporządkowaniem przestrzeni publicznej na osiedlu Morawinek w Rejowcu Fabrycznym	Powierzchnia poddana uporządkowaniu	Min. 1 ha	produktu	Dokumentacja projektowa	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Liczba lokali nowo przyłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Min. 30	rezultatu		
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury	Min. 40 osób	rezultatu		
Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji poprzez podwyższenie standardu komunalnych budynków mieszkalnych przy ul. Robotniczej w Rejowcu Fabrycznym	Liczba mieszkań wyposażonych w nową infrastrukturę - dostarczanie wody i odprowadzenie ścieków	Min. 50	produktu	Dokumentacja projektowa	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Liczba budynków poddanych rewitalizacji	Min. 7	produktu		
	Liczba mieszkańców korzystających ze zrewitalizowanych budynków	Min. 160 osób	rezultatu		
Przygotowanie terenów do udostępnienia inwestorom na cele przedsięwzięć	Powierzchnia zagospodarowania terenu	1,3 ha	produktu	Dokumentacja projektowa, badanie ankietowe	Urząd Miasta Wydział Organizacji i Nadzoru
	Liczba przedsięwzięć inwestycyjnych na	Min. 1	rezultatu		

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
gospodarczych	przygotowanych terenach				
	Wzrost poziomu satysfakcji	Zadowolenie z realizacji projektu u min. 50% badanych (badanie zostanie przeprowadzone w grupie 10% mieszkańców)	rezultatu		
Przeciwdziałanie patologiom społecznym i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny	Liczba zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, dla osób współuzależnionych	Min. 2	produktu	Listy obecności, sprawozdania Stowarzyszenia Klubu Abstynenta KROKUS	Stowarzyszenie Klub Abstynenta KROKUS
	Liczba osób uczestniczących w terapii	Min. 30	rezultatu		
„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”	Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu objętych wsparciem w programie	Min. 25	produktu	Listy obecności, sprawozdania Centrum Karier - OHP	Centrum Karier – OHP w Rejowcu Fabrycznym
	Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Min. 10	produktu		
	Liczba osób, które znalazły zatrudnienie po udziale w projekcie	Min. 8	rezultatu		
„Wychodzimy z cienia” – budowanie	Liczba zrealizowanych modułów zajęć	Min. 5	produktu	Listy obecności	Urząd Miasta, Wydział

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
poczucia wartości i kompetencji społecznych dzieci i młodzieży w obszarze rewitalizacji	Liczba osób uczestniczących w projekcie	Min. 50	produktu		Organizacji i Nadzoru
	Liczba dzieci objętych pomocą	Min. 60	rezultatu		
	Liczba rodziców objętych doradztwem	Min. 25	rezultatu		
„Nasza przestrzeń – Obywatelski budżet rewitalizacji” urządzanie i odnawianie przestrzeni osiedlowej w obszarze rewitalizacji przez mieszkańców	Liczba urządzonych kwietników, zieleńców, kącików relaksu itp.	Min. 2	produktu	Sprawozdania inicjatyw środowiskowych, badanie prowadzone metodą obserwacji	Urząd Miasta, Wydział Organizacji i Nadzoru
	Liczba nowych inicjatyw środowiskowych w miejscu zamieszkania	Min. 1	rezultatu		
Projekty uzupełniające					
Adaptacja budynku dworcowego w obszarze rewitalizacji na rozszerzenie produkcji zakładu dziewiarsko-krawieckiego BIG-SZOK w Rejowcu Fabrycznym	Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru	0,1553 ha	produktu	Dokumentacja projektowa	BIG-SZOK Dziewiarstwo i Krawiectwo Zenon Szokaluk
	Liczba zrewitalizowanych obiektów przemysłowych	Min. 1	produktu	Dokumentacja projektowa	BIG-SZOK Dziewiarstwo i Krawiectwo Zenon Szokaluk
	Liczba utworzonych nowych przedsiębiorstw	Min. 1	rezultatu		
	Liczba nowych miejsc pracy	Min. 90	rezultatu		
Modernizacja i remont infrastruktury kolejowej, przejścia podziemnego i peronu	Długość wybudowanego przejścia podziemnego	b.d.	produktu	Dokumentacja projektowa	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
	Powierzchnia obszaru, na którym prowadzone są	b.d.	produktu		

Nazwa projektu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Typ wskaźnika	Sposób oceny	Źródło danych
wyspowego na stacji węzłowej PKP Rejowiec	prace				
	Liczba zamontowanych udogodnień dla osób niepełnosprawnych	b.d.	produktu		
	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury kolejowej	b.d.	rezultatu		

Źródło: opracowanie własne

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Program rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i kierunki działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Wdrożenie programu rewitalizacji będzie polegało na realizacji zadań i projektów określonych w niniejszym dokumencie. Prawidłowa koordynacja przewidzianych w programie zadań, jak również właściwe zarządzanie, możliwe jest poprzez przyjęcie odpowiedniego systemu wdrażania, który wymaga pogodzenia wielu różnorodnych interesów. Z tego względu odpowiedzialnym za wdrażanie Programu Rewitalizacji będzie przede wszystkim Burmistrz Miasta Rejowiec Fabryczny we współpracy z pracownikami wydziałów i komórek organizacyjnych.

W strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny osobą bezpośrednio koordynującą program rewitalizacji jest Pełnomocnik ds. rewitalizacji, którego funkcję powierzono kierownikowi Wydziału Rozwoju Gospodarczego. Zarządzanie wdrażaniem Programu Rewitalizacji będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie Programem.

Wśród najważniejszych zadań Pełnomocnika należy wskazać:

- zapewnienia zgodności realizacji dokumentu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- obserwacja uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na proces wdrażania Programu,
- bieżącą analizę stanu realizacji Programu,
- współpraca z jednostkami Miasta oraz innymi podmiotami przy programowaniu i realizacji projektów rewitalizacyjnych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Programu,
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Programu.

Koordinatora projektu będzie wspierał Zespół ds. wdrożenia projektu pn. „Opracowanie programu rewitalizacji zdegradowanych obszarów Miasta Rejowiec Fabryczny”. Zespół został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Rejowiec Fabryczny nr 26/RG/2016 z dnia 19 lipca 2016 roku. W skład Zespołu Technicznego wchodzi osoby wymienione w wyżej wymienionym dokumencie:

- Anna Szokulak – kierownik zespołu – koordynator projektu,
- Anna Łopaciuk,
- Wiesław Konopka,
- Piotr Kowalczyk,
- Barbara Prokopiuk,
- Sylwia Wnętrzak,
- Agnieszka Haba,
- Juliusz Kontek.

Do zadań Zespołu należy:

- przygotowanie i przeprowadzenie procedur zamówień publicznych zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych i wytycznymi Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego dla usług z zakresu diagnozy społecznej, prowadzenia dialogu partycypacyjnego i konsultacji społecznych, opracowań funkcjonalno - przestrzennych i innych

- przygotowanie i realizacja działań partycypacyjnych w tym zebrań, konsultacji i konferencji
- współpraca z ekspertami i doradcami zewnętrznymi, konsultantami Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego, wybór technik prowadzenia konsultacji, wybór grup docelowych badań diagnostycznych i zakresu pogłębionej diagnozy społecznej
- definiowanie przedsięwzięć i działań do realizacji w obszarze objętym rewitalizacją w ramach Programu
- realizacja działań informacyjno - promocyjnych zaplanowanych w projekcie i organizacja spotkań konsultacyjnych z ekspertami i doradcami zewnętrznymi
- wykonanie innych obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie projektu i wniosku o dofinansowanie.

Wśród najważniejszych zadań Kierownika Zespołu można wskazać:

- terminowe i zgodne z warunkami umowy finansowej wdrożenie projektu
- organizacja pracy Zespołu ds. rewitalizacji, podział zadań i obowiązków pomiędzy członków Zespołu
- weryfikacja i konsultowanie przygotowanych materiałów z ekspertami zewnętrznymi, Instytucją Zarządzającą i konsultantami Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego
- przygotowywanie sprawozdań i wniosków rozliczeniowych projektów rewitalizacyjnych do Instytucji Zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego

Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia przewidują współpracę partnerów wywodzących się z różnych sektorów, w tym m.in. sektora publicznego, partnerów gospodarczych i partnerów społecznych. Umożliwi to zintegrowaną formę wdrażania Programu w oparciu o zasadę partycypacji społecznej.

13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Niniejszy Program rewitalizacji opracowany został przy czynnym współudziale wszystkich zainteresowanych środowisk (samorządowców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, mieszkańców). W ten sposób uzyskano wiele cennych uwag, sugestii mających swoje odbicie w finalnej wersji opracowania. W szczególności ważne były informacje dotyczące konkretnych projektów rewitalizacyjnych. W ramach konsultacji społecznych dyskutowano o wszystkich problemach, sytuacjach kryzysowych dotyczących wszystkich pięciu kluczowych sfer. Cennym kompendium wiedzy dla mieszkańców były również wyniki przeprowadzonych badań ankietowych.

Na etapie diagnostycznym starano się tak prowadzić działania, by pozytywne efekty współdziałania z lokalną społecznością były jak najsilniejsze. W tym celu zastosowano następujące narzędzia partycypacji społecznej:

- Dyskusja panelowa pt. „Rewitalizacja a rozwój społeczno-gospodarczy Rejowca Fabrycznego” - Dyskusja odbyła się 27 września 2016 roku. Obyła się ona z udziałem przedstawicieli różnych grup: przedsiębiorców, służb publicznych, mieszkańców. Pierwszym etapem spotkania było przybliżenie podstawowych aspektów procesu rewitalizacji, istniejących uwarunkowań prawnych. Następnie rozmawiano na temat zasad identyfikacji obszarów wymagających rewitalizacji, barier, problemów i zjawisk wstrzymujące rozwój miasta oraz organizacyjnych i finansowych możliwości wspierania zadań objętych Programem Rewitalizacji
- Spacery badawcze – Spacery, które odbyły się w dniach 28 i 29.09.2016 roku. umożliwiły mapowanie konkretnych miejsc i elementów wymagających interwencji. Podczas bezpośrednich rozmów z mieszkańcami poszczególnych stref rewitalizacji dowiedziano się o problemach i oczekiwaniach społecznych. Realizowane były w każdej z przyjętych jednostek analitycznych, w sumie uczestniczyło w nich blisko 50 mieszkańców.
- Badanie ankietowe – Badanie przeprowadzone zostało w dniach 8-11.09.2016 r. Wzięło w nim udział 356 mieszkańców. Poznanie opinii i preferencji mieszkańców było bardzo ważne z punktu widzenia trafności diagnozy. Odwołanie się do lokalnej społeczności umożliwiło weryfikację i pogłębienie opisu opracowanego na podstawie danych zastanych.
- Spotkanie warsztatowe – Odbyło się ono 4 października 2016 roku. Przedstawiono na nim dotychczasowe wyniki prac oraz wstępnie nakreślone przez uczestników panelu dyskusyjnego oczekiwane kierunki zmian. Wypracowane rezultaty zostały poddane pod debatę szerokiego grona interesariuszy.
- Konsultacje z interesariuszami dotyczące wstępnie wyznaczonych obszarów rewitalizacji – 12 stycznia 2017 roku odbyło się spotkanie Zespołu Technicznego ds. rewitalizacji i firmy consultingowej z przedstawicielami Spółki Pd CO Sp z o.o. jako potencjalnego inwestora na terenach przemysłowych w obszarze zdegradowanym przewidzianym do rewitalizacji.

- Spotkanie strategiczne - 17 stycznia 2017 roku odbyło się spotkanie z mieszkańcami, przedstawicielami organizacjami społecznymi, rad osiedlowych. Podczas wskazanego spotkania poruszono tematykę celów, działań rewitalizacyjnych i sposobów ich osiągnięcia. Spotkanie to pozwoliło również na delimitację obszaru rewitalizacji. Podobnie jak w przypadku spotkania warsztatowego możliwe było wykorzystanie pozytywnych efektów pracy grupowej, a także wypracowywanie konsensusu uwzględniającego punkty widzenia różnych grup interesariuszy.
- Zgłaszanie projektów - Wszyscy zainteresowani interesariusze procesu rewitalizacji otrzymali możliwość zgłaszania projektów, które powinny być realizowane w ramach odnowy Rejowca Fabrycznego. Propozycje działań można było zgłaszać od 13 do 20 marca 2017 roku w formie elektronicznej na adres info@rejowiec.pl lub annas@rejowiec.pl, a także bezpośrednio w sekretariacie Urzędu Miasta. Zgłoszone projekty przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały przeanalizowane i podzielone na dwie grupy: przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające. Zgłoszenie własnych pomysłów na działania rewitalizacyjne nie wymagało żadnej specjalistycznej wiedzy ani przygotowania całościowej charakterystyki projektu ze szczegółami takimi jak kosztorys czy harmonogram. Dzięki temu projekty mogły zgłosić wszystkie zainteresowane osoby.
- Moderowany panel dyskusyjny - Było to spotkanie dotyczące przyszłych działań rewitalizacyjnych i wizji rozwoju zdegradowanego obszaru miasta Rejowiec Fabryczny. Odbyło się ono 22 marca 2017 roku. Celem było dalsze budowanie relacji mieszkańców z administracją publiczną, uzyskanie danych na temat stosunku mieszkańców do samego procesu oraz ich ewentualnych pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Podczas spotkania zaprezentowano propozycje, które zostały zgłoszone do programu przez miasto, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i Wspólnotę Mieszkaniową ul. Chełmska 107. Ważnym aspektem działań rewitalizacyjnych jest próba włączenia mieszkańców zdegradowanego obszaru. Podczas spotkania deklarowali oni chęć włączenia się w procesy rewitalizacyjne, co może być gwarantem trwałości działań rewitalizacyjnych.

Na dalszych etapach tj. na etapie wdrażania i monitorowania również zaplanowano działania służące maksymalizacji partycypacji społecznej.

Narzędzia umożliwiające udział interesariuszy we wdrażaniu procesu rewitalizacji:

- udział interesariuszy w procesie opracowywania wniosków aplikacyjnych o dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych ze środków europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020
- upublicznienie procesu rewitalizacji przez Biuletyn Informacji Publicznej, ogłoszenia, ulotki, plakaty, informacje ustne na spotkaniach z mieszkańcami, informacje o postępach prac w ramach procesu rewitalizacji i realizowaniu kolejnych przedsięwzięć publikowane na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta
- omawianie zagadnień rewitalizacyjnych podczas posiedzeń Rady Miasta
- zgłaszanie propozycji nowych projektów rewitalizacyjnych
- udzielanie rekomendacji, uwag, sugestii składanych ustnie u Kierownika Zespołu ds. rewitalizacji lub pisemnie w formie elektronicznej na adres info@rejowiec.pl.

Poniżej znajduje się zestawienie narzędzi umożliwiających udział interesariuszy w procesie monitorowania realizacji Programu Rewitalizacji:

- analiza raportów z realizacji Programu Rewitalizacji, zgłaszanie uwag i rekomendacji
- udział w analizach zmian otoczenia poprzez udział w konsultacjach społecznych
- omawianie zagadnień rewitalizacyjnych podczas posiedzeń Rady Miasta
- organizowanie konsultacji społecznych w potencjalnych aktualizacjach Programu
- udzielanie rekomendacji, uwag, sugestii składanych ustnie u Kierownika Zespołu ds. rewitalizacji lub pisemnie w formie elektronicznej na adres info@rejowiec.pl.

Należy także podkreślić, że w ramach otwartej polityki informacyjnej cyklicznie udostępniane będą publicznie pełne informacje o stanie realizacji Programu oraz o ewentualnych działaniach służących aktualizacji dokumentu.

Podsumowując, partycypacja społeczna jest niezwykle istotna w prawidłowym prowadzeniu rewitalizacji, mającej na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Właściwe metody włączania interesariuszy powinny sprzyjać budowaniu poczucia współodpowiedzialności za proces rewitalizacji.

14. Powiązanie programu rewitalizacji z lokalnymi dokumentami strategicznymi

Skuteczne planowanie procesu rewitalizacji jest możliwe dzięki powiązaniu Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi w mieście. Tworzą one spójny system komplementarnych założeń, których realizacja przyczyni się do rozwoju lokalnego Miasta Rejowiec Fabryczny.

Strategia Rozwoju Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2016-2025 (projekt)

Strategia rozwoju stanowi główny dokument określający politykę rozwojową miasta w perspektywie 2025 roku. Zawarte w niej cztery priorytety oraz działania, które wskazują drogę do osiągnięcia zakładanej wizji miasta.

W dokumencie wskazano 4 priorytety działań:

- Priorytet I: Rewitalizacja zdegradowanych społecznie i gospodarczo obszarów miasta
- Priorytet II: Rozwijanie wewnętrzne spójnego i funkcjonalnego układu komunikacyjnego
- Priorytet III: Rozwój systemów poprawiających jakość środowiska i przestrzeń miejską
- Priorytet IV: Zwiększenie spójności społecznej, aktywizacja, integracja społeczna i zawodowa mieszkańców.

Wszystkie priorytety odnoszą się do planowanego procesu rewitalizacji. Najważniejszym z punktu widzenia zakładanych działań jest Priorytet IV, który koncentruje się na sferze społecznej, na wzroście jakości świadczonych usług społecznych i na przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Priorytety I, II, III są ściśle powiązane z poprawą jakości życia w mieście pod względem funkcjonalno-przestrzennym, a realizacja przypisanych do nich działań bezpośrednio będzie oddziaływać na przestrzeń i środowisko miasta Rejowiec Fabryczny.

W ramach wszystkich priorytetów znaleźć można wiele działań odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych m.in. :

1.1. Poprawa standardu życia mieszkańców poprzez modernizację przestrzeni miejskiej i substancji mieszkaniowej.

1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w celu poprawy atrakcyjności i dostępności terenów przeznaczonych pod gospodarcze zainwestowanie.

2.1. Budowa ścieżek rowerowych, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych pomiędzy osiedlami.

3.1. Termomodernizacja oraz modernizacja źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej z zastosowaniem OZE

4.4. Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu.

4.5. Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji, ograniczania wykluczenia i prowadzenie innowacji społecznych.

Ponadto, w dokumencie wskazano trzy obszary wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych:

Obszar A – tereny zabudowy mieszkaniowej, przylegające do terenów przemysłowych cementowni i kopalni margla, w skład którego wchodzi wille właścicieli, dzisiaj osiedle „Zaparkanie” i osiedle „Robotnicze”,

Obszar B – osiedle „Morawinek” w północno-zachodniej części miasta którego zabudowa datuje się na lata dwudzieste ubiegłego wieku, obejmująca budynki mieszkalne dla robotników i średniej kadry technicznej cementowni „Firley” oraz późniejsze zakładowe osiedle robotnicze (ZOR) cementowni „Pokój”

Obszar C – osiedle „Centrum” budowane w latach 60 ubiegłego wieku, w którym skupiają się dziś współczesne funkcje miejskie i osiedle „Wschód” budowane na przełomie lat osiemdziesiątych jako typowa dla ówczesnych standardów „sypialnia”.

Wyznaczony w niniejszym Programie Rewitalizacji obszar zdegradowany również wskazuje na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych, na terenie wskazanych wyżej osiedli.

Program Wspierania Rodziny
w Mieście Rejowiec Fabryczny na lata 2016 -2018

Program ten wyznacza zakres planowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych mających na celu wspieranie rodzin, w szczególności zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Dokument ten stanowi załącznik do uchwały nr XVI/56/15 Rady Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 15 grudnia 2015 r.

W Programie Wspierania Rodziny zdiagnozowano na terenie Miasta Rejowiec Fabrycznych kilka problemów w sferze społecznej m.in. brak aktywności klientów pomocy społecznej do poprawy własnej sytuacji życiowej, rosnący wskaźnik podejmowanych interwencji w rodzinach. Zauważono również potrzebę podwyższenia poziomu infrastruktury na rzecz pomocy i wsparcia rodzin w kryzysie.

Wśród celów i zadań określonych w Programie Wspierania Rodziny, szczególne znaczenie w odniesieniu do procesu rewitalizacji mają:

- Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo – wychowawczej
- Cel szczegółowy 2. Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętymi problemami społecznymi.

W ramach wskazanych celów zaplanowano szereg działań takich jak realizacja programów, przeprowadzanie warsztatów, spotkań mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców czy wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Podane działania odnoszą się do planowanych w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Rejowiec przedsięwzięć i mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji, a w późniejszym etapie całego miasta ze stanu kryzysowego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021

Dokument ten jest kluczowym opracowaniem mającym na celu zaplanowanie skoordynowanych działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi załącznik do uchwały nr LIV/235/14 Rady Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 5 lutego 2014 r.

W dokumencie tym zwrócono szczególną uwagę na zagadnienie wykluczenia społecznego, występującego w Mieście Rejowiec Fabryczny. Wysoki wskaźnik zagrożenia ubóstwem, duży odsetek osób bezrobotnych (w tym osób z niskim lub brakiem wykształcenia), występujący problem uzależnienia od alkoholu i łatwa jego dostępność dla osób niepełnoletnich oraz niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, to część zdiagnozowanych problemów, których rozwiązanie jest priorytetowym zadaniem władz lokalnych.

Wszystkie zawarte w dokumencie cele strategiczne wpisują się w najważniejsze zagadnienia związane z procesem rewitalizacji dotyczące ograniczenia wykluczenia społecznego, wzrost integracji społecznej czy zapobieganiu uzależnieniom. Wskazane cele:

- Cel strategiczny I. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Cel strategiczny II. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- Cel strategiczny III. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
- Cel strategiczny IV. Zintegrowany system wsparcia dla osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i starszych,

a także przypisane im cele operacyjne oraz kierunki działań stanowią dopełnienie założeń niniejszego Programu Rewitalizacji. Wpisane do Programu Rewitalizacji projekty rewitalizacyjne będą ukierunkowane na niwelowanie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk społecznych i pozwolą na efektywne wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Rejowiec Fabryczny

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP) miasta Rejowiec Fabryczny zostało przyjęte Uchwałą Nr XXXVIII/179/13 Rady Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 25 lutego 2013 r. Jest to podstawowy dokument pokazujący długofalową politykę przestrzenną Miasta.

W SUIKZP wskazano następujące cele strategiczne, z których każdy odnosi się w części do działań, które są zaplanowane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji. Należą do nich:

- Cel strategiczny nr 1 - Wzrost gospodarczej i przestrzennej atrakcyjności miasta
- Cel strategiczny nr 2 - Ograniczenie społecznego niedostosowania
- Cel strategiczny nr 3 - Wzrost znaczenia kultury, sportu i rekreacji jako czynników wspomagających rozwój ekonomiczny miasta
- Cel strategiczny nr 4 - Poprawa jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego,

Wymienione wyżej cele koncentrują się na działaniach dotyczących pobudzania lokalnego rynku pracy, zapewnienia dogodnych warunków zamieszkania (w tym podniesienie standardy budynków i lokali mieszkalnych), urządzania ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, tworzenia warunków do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży czy podnoszenia poziomu bezpieczeństwa publicznego i opieki zdrowotnej.

SUIKZP wskazuje również obszary, które postuluje się objąć działaniami rewitalizacyjnymi. Są to:

- część osiedla Morawinek położona przy ul. Chełmskiej,
- tereny starej cementowni i osiedla mieszkaniowego przy ul. Robotniczej,
- tereny centrum miasta Rejowiec Fabryczny w celu wykreowania rynku miejskiego jako centrum usługowego o wysokiej jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej,
- tereny starej kotłowni przy osiedlu Wschodnim w celu stworzenia ośrodka aktywności społeczno – kulturalnego.

Wskazane obszary zostały częściowo zidentyfikowane jako tereny wymagające przekształceń i podjęcia działań rewitalizacyjnych.

15. Spis tabel

Tabela 1. Podział Rejowca Fabrycznego na jednostki analityczne, wraz z informacją nt. powierzchni, liczby ludności i gęstości zaludnienia	6
Tabela 2. Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie wraz z informacją o źródle danych i metodologii obliczania	8
Tabela 3. Liczba mieszkańców Rejowca Fabrycznego w latach 1995, 2000, 2005, 2010, 2015 na tle gminy, powiatu oraz województwa	11
Tabela 4. Wskaźnik feminizacji Rejowca Fabrycznego w latach 2010, 2015 na tle gminy, powiatu, województwa i kraju	11
Tabela 5. Ludność Rejowca Fabrycznego wg płci w podziale na jednostki analityczne	12
Tabela 6. Depopulacja liczby mieszkańców Rejowca Fabrycznego w latach 2005-2015	12
Tabela 7. Wskaźnik starzenia się mieszkańców	13
Tabela 8. Wskaźnik starzenia się w latach 2005, 2010 i 2015	13
Tabela 9. Procent ludności w wieku 75 lat	14
Tabela 10. Podział miasta Rejowiec Fabryczny na obwody wyborcze	15
Tabela 11. Frekwencja w wyborach samorządowych, parlamentarnych oraz prezydenckich w poszczególnych obwodach wyborczych w mieście Rejowiec Fabryczny [%]	15
Tabela 12. Średnie procentowe wyniki egzaminu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego uczniów z Rejowca Fabrycznego w roku szkolnym 2014–2015 na tle wyników powiatu, województwa i kraju	16
Tabela 13. Procent osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w podziale na powód korzystania w poszczególnych jednostkach analitycznych	18
Tabela 14. Liczba przestępstw, wykroczeń oraz interwencji w miejscu publicznym na 1000 mieszkańców w podziale na jednostki analityczne	18
Tabela 15. Liczba założonych niebieskich kart na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	20
Tabela 16. Procent osób zarejestrowanych jako bezrobotni w poszczególnych jednostkach analitycznych	21
Tabela 17. Dochody ludności w roku 2015 w podziale na jednostki analityczne	21
Tabela 18. Diagnoza stanu kryzysowego w sferze społecznej - podsumowanie	23
Tabela 19. Wskaźniki aktywności gospodarczej; sfera gospodarcza - podsumowanie	26
Tabela 20. Długość dróg do remontu	27
Tabela 21. Powierzchnia terenów rekreacyjnych na 1 mieszkańca	28
Tabela 22. Standard mieszkań	29
Tabela 23. Średnia ilość osób w mieszkaniu oraz średnia powierzchnia mieszkania	30
Tabela 24. Procent budynków wybudowanych przed 1970 rokiem w stosunku do wszystkich budynków	30
Tabela 25. Masa wyrobów zawierających azbest [Mg]	31
Tabela 26. Budynki mieszkalne generujące niską emisję	32
Tabela 27. Podsumowanie analizy danych statystycznych w 4 sferach	33
Tabela 28. Respondenci według płci i wieku	34
Tabela 29. Liczba badanych w poszczególnych jednostkach analitycznych	34
Tabela 30. Respondenci według wykształcenia	34
Tabela 31. Respondenci według statusu zawodowego	35
Tabela 32. Ocena poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego	35
Tabela 33. Ocena poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru zamieszkania w podziale na jednostki analityczne	35
Tabela 34. Ocena ogólnego poziomu i warunków życia	36
Tabela 35. Ocena ogólnego poziomu i warunków życia w podziale na jednostki analityczne	38

Tabela 36. Ocena warunków mieszkaniowych.....	39
Tabela 37. Ocena warunków mieszkaniowych w podziale na jednostki analityczne.....	39
Tabela 38. Ocena skali występowania problemów o charakterze społecznym	39
Tabela 39. Ocena skali występowania problemów o charakterze społecznym w podziale na jednostki analityczne.....	41
Tabela 40. Ocena skali występowania problemów związanych z kulturą, sportem i turystyką	42
Tabela 41. Ocena skali występowania problemów związanych z kulturą, sportem i turystyką w poszczególnych jednostkach analitycznych.....	42
Tabela 42. Ocena skali występowania problemów o w sferze gospodarczej	43
Tabela 43. Ocena skali występowania problemów o charakterze gospodarczym w podziale na jednostki analityczne	44
Tabela 44. Ocena skali występowania problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	45
Tabela 45. Ocena skali występowania problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	46
Tabela 46. Ocena skali występowania problemów w sferze środowiskowej	47
Tabela 47. Ocena występowania problemów w sferze środowiskowej w podziale na jednostki analityczne.....	48
Tabela 48. Priorytetowe aspekty w kontekście rewitalizacji obszaru zamieszkania.....	49
Tabela 49. Główni odbiorcy działań rewitalizacyjnych.....	49
Tabela 50. Osobiste podejmowanie inicjatyw społecznych	50
Tabela 51. Ocena działań lokalnych organizacji pozarządowych	50
Tabela 52. Ocena dostępu do informacji o działaniach lokalnych organizacji pozarządowych	51
Tabela 53. Chęć zaangażowania się w działalność lokalnych organizacji pozarządowych.....	51
Tabela 54. Zmiana kwalifikacji zawodowych.....	51
Tabela 55. Gotowość do zmian kwalifikacji zawodowych.....	52
Tabela 56. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy danych statystycznych.....	59
Tabela 57. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego	59
Tabela 58. Obszar zdegradowany - powierzchnia i liczba ludności.....	60
Tabela 59. Problemy w obszarze zdegradowanym zidentyfikowane podczas spotkania warsztatowego	61
Tabela 60. Zdiagnozowane problemy na obszarze rewitalizacji w ramach badań statystycznych, kwestionariuszowych i konsultacji społecznych.....	67
Tabela 61. Cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań.....	71
Tabela 62. Projekty w ramach celu 1.	75
Tabela 63. Projekty w ramach celach 2.	81
Tabela 64. Projekty w ramach celu 3.	86
Tabela 65. Projekty planowane do realizacji w ramach celu 4.	91
Tabela 66. Powiązanie projektów	94
Tabela 67. Komplementarność problemowa projektów rewitalizacji	100
Tabela 68. Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania	108
Tabela 69. Zestawienie kosztów wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2017-2023 ...	112
Tabela 70. . Zestawienie kosztów wdrażanie programy rewitalizacji w latach 2017-2023 w podziale na źródła finansowania	115
Tabela 71. Wskaźniki Programu Rewitalizacji	116
Tabela 72. Wskaźniki projektów rewitalizacyjnych	118

16. Spis wykresów

Wykres 1. Przekrój liczby ludności w badanych jednostkach analitycznych w latach 2005-2015	13
Wykres 2. Przekrój wskaźników starzenia się w latach 2005, 2010, 2015	14
Wykres 3. Długość dróg do remontu w stosunku do długości dróg ogółem	28
Rysunek 5. Granica obszaru rewitalizacji w mieście Rejowiec Fabryczny	63
Rysunek 6. Struktura realizacji wizji obszaru rewitalizacji	71
Rysunek 7. Powiązanie pomiędzy celami	73

17. Spis map

Mapa 1. Podział Miasta Rejowiec Fabryczny na jednostki analityczne.....	5
Mapa 2. Liczba zakresów tematycznych, w których zdiagnozowano stan kryzysowy w sferze społecznej.....	24
Mapa 3. Liczba wskaźników w sferze gospodarczej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta ..	27
Mapa 4. Liczba wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta	29
Mapa 5. Liczba wskaźników w sferze technicznej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta	31
Mapa 6. Liczba wskaźników w sferze środowiskowej, które przekroczyły wartość średnią dla miasta	32
Mapa 7. Obszar zdegradowany w mieście Rejowiec Fabryczny (kolor pomarańczowy	60
Mapa 8. Tereny, które w priorytetowy sposób powinny zostać objęte procesem rewitalizacji	61